

P. III.

825

REVISTA

CERCULUI JURIDIC BĂNĂȚEAN

DOCTRINĂ - JURISPRUDENȚĂ - LEGISLAȚIE

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice la Tribunalul Timiș-Torontal S. III, Com. sub Nr. 46/1938

PREȘEDINTELE CERCULUI
Dr. ALEXANDRU MARTA
REZIDENT REGAL AL ȚINUTULUI TIMIȘ.

PRIMREDACTOR:
Ilie N. Lungulescu
PROCUROR GENERAL AL CURȚII DE APEL TIMIȘOARA.

REDACTORI PERMANENȚI:

Eugen Feneșan procuror de secție Trib. Timiș.-Tor.	Eugen Gr. Dabija Consilier la Curtea de Apel Timișoara	Dr. Petru Budescu judecător Buziaș
--	--	--

Apare în fiecare lună

3

Abonamente:

Pentru membrii cercului	pe an: 200 Lei
Pentru instanțele judecătorești	„ „ 300 „
Pentru cei ce nu sunt membri ai cercului	„ „ 450 „
Pentru autorități, Bănci, Societăți	„ „ 700 „
Pentru streinătate	„ „ 1000 „

Redacția: Timișoara I, Curtea de Apel, etaj I. cam. No. 40
(Cabinetul Procurorului General)

Administrația: Timișoara I. Piața Unirii No. 11
(Biroul Dr. Ioan Doboșan, avocat)

Lei 40.—

Tipografia „Luceafărul,”
Timișoara

CERCUL JURIDIC BĂNĂȚEAN

recunoscut persoană juridică prin Sent. Trib. Timiș-Torontal S. I. cu 243/1932.

Taxa de înscriere 10 lei (odată pentru totdeauna), Cotizația 10 lei lunar, adică 120 lei pe an.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte : I. N. LUNGULESCU, procurorul general al Curții de Apel Timișoara.

Director : VASILE M. THEODORESCU, primul președinte al Tribunalului Ilfov.

Membrii : AGRICOLA IONESCU, EUGEN GR. DABIJA, Dr. ȘTEFAN ISACU, NICOLAE BĂRBAT, Maior Dr. ANDREI BUNDRĂ, EUGEN FENEȘAN, Dr. PETRU BUDESCU, magistrați; Dr. ILIE GROPȘIANU, Dr. ION ȚENCHEA, Dr. EMIL BOTIȘ, AUREL BUGARIU, avocați.

COLABORATORI PRINCIPALI D-NII:

AL. P. ALEXANDRESCU
Președinte de secție la Trib. Arad
VASILE N. APOSTOLESCU
Președinte la C. de Apel Tmș. S. III.
VASILE GH. BUȚUREANU
Primpreședintele C. de Apel T.-Mureș
EUGEN CHIOVSCHI
Judecător de ședință la Trib. T.-Tor.
AL. ST. CONSTANTINESCU
Consilier la Curtea de Apel Timișoara
SCARLAT CONSTANTINESCU
Președinte la C. de Apel Tmș. S. II.
Dr. TEODOR DIACONESCU
Primul procuror al Trib. Sibiu
EMIL DIMITRESCU
Primul președinte al C. de Apel Tmș.
VASILE M. DIMITRIU
Consilier la Curtea de Apel Timișoara
CONSTANTIN DOBOȘ
Consilier la Curtea de Apel Oradea
G. P. DOCAN
Consilier la In. Curte de Cas. și Just.

NICOLAE GEORGEAN
Consilier la In. Curte de Cas. și Just.
Dr. CORNEL GROFȘOREANU
avocat, Timișoara
D. IANULESCU
Consilier la Curtea de Apel Timișoara
BUJOR A. IMBROANE
procuror de secție la Trib. Timiș-Tor.
MIHAIL KUȘNIRIUC
Judecător la Jud. de muncă Timișoara
GHEORGHE D. LAMBRINO
Președinte la C. de Apel Tmș. S. IV.
Dr. IOAN I. LAZĂR
Judecător, Dumbrăveni
SABIN MOLDOVAN
Consilier la Curtea de Apel Timișoara
VIRGIL MURGESCULESCU
judecător de instrucție la Trib. Arad
MIHAI GH. MUȘĂTESCU
jude-președinte la Jud. rur. Deta
IOAN NEDELESCU
avocat și publicist, București
NICOLAE I. NICOLESCU
Președinte la C. de Apel Tmș. S. I.

Dr. GHEORGHE OPREA
avocat, Timișoara
GHEORGHE PAVELESCU
Consilier la In. Curte de Cas. și Just.
MARIN PĂRVULESCU
judecător de ședință la Trib. Sibiu
Dr. PETRU PENȚIA
notar public, Timișoara
IOAN N. PERIEȚIANU
Consilier la In. Curte de Cas. și Just.
Dr. GEORGIU PLOPU
Preș. on. la In. C. de Cas. și Justiție
Dr. NESTOR PORUMB
avocat, Timișoara
ANDREI RĂDULESCU
Primpreședintele In. C. de Cas. și Just.
Dr. IOAN RUSALIN
judec. la Jud. I. urb. Timișoara
DEM. TIGOIANU
judecător de ședință la Trib. T.-Tor.
Dr. DIMITRIE VASCAN
Medic legist la Trib. Timiș-Torontal
FLOREA I. VASILIU
Consilier la Curtea de Apel Brașov

Conducerea „Cercului Juridic Bănățean” și a „Revistei” sale, roagă stăruitor pe **ONORAȚII SĂI MEMBRII ȘI ABONAȚI**, să-și înainteze fără nici o invitațiune sau somațiune atât taxele și cotizațiile, cât și costul abonamentului, datorite pe anii 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938 și cuvenite pe anul 1939, direct și exclusiv D-lui Casier General Dr. IOAN DOBOȘAN, avocat, la domiciliul său din Timișoara I. Piața Unirei No. 11, sau — la prezentare — împuternicitului acestuia D-l IOAN BAICU din Timișoara I. Piața Unirei No. 11, incasator al Cercului Juridic Bănățean.

Conducerea Cercului Juridic Bănățean și a Revistei sale speră că acest anunț își va produce imediat efectul, astfel că va fi dispensată, de marea neplăcere de a sista trimiterea revistei, tuturor acelor cari nu sunt în curent cu plata abonamentului.

Gânduri despre Inviere

„Duhul este care face viu“

Ioan, VI. 63.

E atât de veche și totuși atât de nouă această mare și Sfântă Sărbătoare. Păcat însă că cei ce ca **oamenii de știință** o cunosc, dar mai ales cei ce ca **oamenii de credință** o trăesc nu i-au prea înțeles sensul și nici nu i-au pătruns cum se cuvine misterul.

Căci **savantul fără credință**, smulgând Invierii orice element de taină, a înlăturat-o și din existență, atâta vreme cât-ne spune doar așa de emfatic știința-natura cea cunoscută, cea vizibilă, cea lumească nu consacră nicăieri, pe fondul terestru al pământului, miracolul vieții izbucnind din moarte.

De altă parte, **credinciosul fără pricepere** smulgând și el aceleași Invieri tot ce se găsește ca element spiritual într'ânsa, a transformat dumnezeasca minune în anuale prilejuri pentru a-și desfăta permanent carnea și a-și mulțumi neîncetat trupul.

Mai e nevoie să spunem că în eroare se găsește și cel dintâi în eroare se găsește și cel de pe urmă?

Știința? Dar forțele ei sunt slabe, domeniul ei e limitat, cuceririle ei trecătoare, manifestările ei mai mult de suprafață, iar adevărurile ei sunt totdeauna relative.

Ne-a spus-o doar, cu gând de mare filosof, nemuritorul **Pascal**: „**Verité en deçà des Pyrénées, erreur au delà**“, Adevăr dincoace de Pyrinei, eroare dincolo.

Și atunci, unde vei găsi înțeleptul, care, sprijinit doar pe biata-i minte ome-nească, să deslege misterul cosmic, să lumineze taina existenței, să pătrundă adâncurile ființei, să răspundă — cu un cuvânt — eternelor întrebări pe care în anumite clipe orice suflet cu hotărâre și le pune: „**Oamenii ce ne târim atât de tragic pe pământ viața, de unde venim noi, ce rost avem pe lume, dar mai ales ce soartă ne așteaptă atunci când haina cărnii ni s'a destrămat prin moarte?**“

Și iată că răspuns acumă știința nu găsește. Credința însă, cu glas de cerească trâmbiță, ne strigă cu putere: „**Adevăr zic vouă, apusul vieții prin carne e răsăritul vieții prin spirit**“.

Dar miracolul Invierii va să îndemne la oarecare meditație și pe creștinul cu prea puțină pricepere pentru adevărurile spirituale ale credinței.

Căci a învia nu înseamnă a reda

doar trupului viața ce și-a pierdut-o odată prin moarte. Acesta e sensul pur literal și oarecum prea material al cuvintelor Scripturii celei sfinte. Ci a învia înseamnă în prim rând, a te naște a doua oară, **dar prin dah și nu prin carne.**

Pentru că zis-a Domnul: „**Numai Duhul este care face viu**“.

Prin urmare, numai lui trebuie să-ți dedici, prin curăție de inimă, viața, și numai lui trebuie să-ți consacri, prin fapte de virtute, existența, — pentru ca astfel moartea să nu te atingă, veșnicia să-ți fie aproape iar resurecția totdeauna să te mângâie.

De aceea, pentru creștinul trăindu-și în adevărul credinței viața, **Invierea** nu e decât cântecul de slavă și cântecul de biruință prin care firea întreagă vrea

să insufle tuturor această indestructibilă convingere: că la baza existenței noastre se găsește **spiritul**, care pătrunde totul și susține totul, **spiritul** care pretutindenea străluce și pe toți îi luminează, **spiritul** care dela un capăt la celălalt al lumii suflă cu putere mare, **spiritul** care înfrânge limitele spațiului și înlătură barierele timpului, **spiritul** care dă eternitate personalității noastre prin trup pieritoare și dă înălțare ființei noastre de carne scoborită, **spiritul** în care noi toți și umanitatea toată — trăim, ne mișcăm și suntem, — „**in eo vivimus, movemur et sumus**“, după sacra vorbă a marelui Apostol **Pavel**, — **spiritul**, în sfârșit, care, sfărâmând porțile morții, prin însăși acest fapt ne cucerește **veșnicia**.

I. N. L.

C R O N I C A**Accident și esență, în profesiune și în viață . . .**

Printre multe alte definiții ce s'au dat filosofiei *Evului Mediu* credem că niciuna nu îi e mai caracteristică decât cea care face din această filosofie zisă scolastică expresia celei mai înalte *abstracțiuni* și fructul celei mai ascuțite *dialectici*.

Și pe bună dreptate.

Căci în nici-o altă perioadă din istoria umanității nu s'a cultivat atâta tendința spre abstracțiune cași aspirația spre dialactica pură ca în acest ev.

Adevărul în concepția Scolasticei ?

Dar el e de natură exclusiv *rațională* și nu se poate dobândi decât prin puterile minții.

Realitatea în concepția Scolasticei ?

Dar ea e de natură exclusiv *ideală* și nu se poate descoperi decât prin forțele cugetării.

Cultura în concepția Scolasticei ?

Dar ea e de natură exclusiv *formală* și nu se poate cuceri decât prin exercițiu dialectic sau prin stratageme logice.

Atât de mult crescuse prestigiul rațiunii și atât de mare era mirajul formei în cunoșterea realității, că la un moment dat nu numai jocul abstract al forțelor spirituale ne putea procura lumină în bezna necunoscutului, dar chiar și această haină exterioară a gândirii care e cuvântul, conceptul, definiția — ziceau Scolastici, — e în stare, *doar prin ea însăși*, să ne ducă la cucerirea adevărului și la cunoașterea lucrurilor.

Metoda ? E foarte simplă, căci ea nu e alta decât *deducția*.

Pui înainte ca premisă definiția unui lucru — definiție care va cuprinde *esența* acestuia — adică tot ceea ce distinge un lucru de altul și apoi — imitând procedeul geometric — din cadrul acestei definiții *generale* extragi elementul *individual* pe care-l cauți.

Exemplu tipic în această privință ni-l dă acel doctor al Scolasticii care a fost *Anselm de Cantorbery*.

El a voit să demonstre existența lui Dumnezeu deducându-o din definiția acestei *Supreme Ființe*.

Și astfel, iată forma argumentului său în această privință, denumit în istoria filosofiei, *argumentul ontologic*.

Dumnezeu e ființa aceea decât care noi nu putem să cugetăm că ar fi o alta mai mare. (*Et quidem credimus te (Deum) esse aliquid quo nihil majus cogitari possit*).

Definit în felul acesta, Dumnezeu trebuie să existe nu numai ca *idee* în mintea noastră dar și ca *realitate* vie în afară.

De ce ? Pentru că dacă Dumnezeu ar exista numai ca *idee* în mintea noastră, această *Supremă Ființă*, decât care nu se poate închipui o alta mai mare — (așa sună definiția), — ar fi totuși mai mică decât o alta de aceeași natură și de aceeași calitate, dar care pe lângă existența ei *ideală* ar mai poseda și pe cea *reală* (*ens qui existit et in intellectu et in re*) fapt ce ar contrazice conceptul sau definiția pe care fiecare o dăm totuși lui Dumnezeu.

Deci, *Dumnezeu există*. Q. E. D.

Mai interesant și mai impresionant apare această metodă de cunoaștere a lucrurilor la filosoful raționalist francez, *Descartes*.

Inlocuind, în definirea lui Dumnezeu, *mărima* cu *perfecțiunea* — el deduce din însăși acest fapt existența *Supremei ființe*, în cadrul aceluiași argument ontologic făurit de *Anselm*.

Dumnezeu e ființa *suveran perfectă* — zice *Descartes* definindu-L.

Această *Ființă* trebuie să existe, fiindcă dacă n'ar exista ea n'ar mai fi *suveran perfectă* contrar, definiției.

Deci Dumnezeu există. Q. E. D.

Firește, nu vom analiza aici valoarea acestui mod de argumentațiune. Problema e și prea subtilă pentru a fi soluționată în două cuvinte e și străină de materia revistei noastre, pentru a ne ocupa de dânsa.

Voim totuși să reținem dintrânsa doar atât: Că metoda deductivă, ca procedeu de cunoaștere, n'ar avea nici-un succes fie ea utilizată în *geometrie*, fie în *logică* fie în *metafizică* — dacă definiția ca premisă n'ar însuma tocmai *esența*, adică elementul *specific* și *permanent* al lucrului și nu *accidentul*, adică elementul *comun* și *efemer* al lucrului.

De ce? Fiindcă numai referindu-ne la ceea ce este *esențial*, deci nedeslipit de natura unui lucru, putem să deducem, din această natură astfel definită, un caracter legat de ea însăși, care o distinge și o relevă ca atare.

Referindu-ne într-o definiție la ceea ce este *accidental* în natura unui lucru, — deci la ceea ce poate să fie și poate să nu fie într'ânsul, atunci, ceea ce smulgem prin deducție din această natură astfel definită, nu va reprezenta elementul său *caracteristic*, *distinct*, *necesar* și *definitoriu*, ci ceea ce doar *întâmplător* și prin *influențele schimbătoare* din afară a putut să se găsească, la un moment dat, într'ânsul.

Când *Anselm* definea pe Dumnezeu prin „Suprema Lui grandoare” (*ens quo magis cogitari non potest*) și când *Descartes* definea pe Dumnezeu prin „Suprema Lui perfecțiune” (*Être souverainement parfait*), și unul și altul vizau prin definiții un atribut *esențial* al Divinității, un atribut permanent legat de natura lui Dumnezeu și fără de care Dumnezeu n'ar mai fi Dumnezeu. Căci, se poate oare inchipui un Dumnezeu care totuși n'ar fi nici Ființa cea mai grandioasă și nici Ființa cea mai perfectă?

Esența, pînă în urmăre, ne dă ipostaza *permanentă* a unui lucru, pentru că ea îl definește; *accidentul* nu ne dă decât ipostaza *întâmplătoare* a unui lucru, pentru că el nu-l definește.

Esența se naște sub zodia *eternității*, care niciodată nu se schimbă ci totdeauna aceeași

rămâne, *accidentul* apare, din neant la ființă sub zodia — să-i zicem a *norocului*, — care azi e mâine nu-i, fiindcă neîncetat el se schimbă, se transformă, se duce decade și pierde,

Când pui esența unui lucru implicit ai pus lucrul însuși, fiindcă esența aparține necesar acestuia, lucrul fără esență neputându-se concepe; când ai înlăturat esența unui lucru, ai înlăturat necesar și lucrul însuși, fiindcă lucrul fără esența lui nu poate exista.

Ad essentiam alicujus rei — zice **Spinoza** — *id pertinere dico, quo dato res necessario ponitur et quo sublato res necessario tollitur; vel id sine quo res et vice versa quod sine re nec esse nec concipi potest...*

* * *

Aceste gânduri ni le sugerează anumite fenomene ce se observă petrecându-se nu arieroi în sânul Sosității noastre.

Într'un colț de țară, într'un oraș de provincie sau în grandiosul București își duc viața atâtea din cei ce își exercită onorabil profesia sau își îndeplinesc cu destulă conștiință a lor funcție.

Necunoscuți însă pentru o altă Societate decât cea în mijlocul căreia trăesc, neremarcați prin vre-o faptă ce le-ar pecetlui valoarea și neîmpunându-se nimănui nici prin străluciri inegalate de cultură, nici prin scânteieri de inteligență ce nu-și găsesc comparații și nici prin vrednicii profesionale, ce le-ar proiecta spre culmi de proeminență personalitatea, norocul i-a împins, la un moment dat, în ritmul avansărilor accelerate și al salturilor miraculoase.

Și iată că acum — deodată — ca prin farmec, omul nostru intră în valul de elogiuri al tuturor: colegii îl slăvesc prin copioase banchete, discursurile îl omagiază ca pe cel mai îndreptățit la o atare satisfacție, iar gazetele nu mai conțin cu laudele la adresa celui ce doar pînă ale sale virtuți, prin ale sale calități

și prin ale sale strălucite merite s'a așezat în sfârșit la locul de cinste „cuvânt”.

Ce să fie, se vor întreba unii?

Răspundem: Nimic altceva decât un interesant fenomen de *falsă optică omenească*.

Căci omul nu vede lucrurile așa cum sunt în realitate ci așa cum îi apar ele ochilor săi, minții sale, judecății sale. De aci confundarea lor, amestecul lor, neînțelegerea lor.

El ia ca *esență* ceea ce nu e decât *accident* și ia ca *accident* aceea ce e de fapt *esență pură*.

Confundă dar principalul cu secundarul, permanentul cu efemerul, importantul cu ceea ce n'are valoare.

Aceasta par'că n'ar fi prea mult.

Mai curios însă e faptul că înlocuind, din ignoranță sau din perversiune logică, cei doi factori ai problemei, omul crede că prin aceasta *accidentul* poate să și creeze *esența*, secundarul să promoveze principalul, efemerul să genereze permanentul, neantul să nască ființa.

Căci ce este o *avansare*? Un *accident* survenit în viața noastră profesională, El a fost dar putea și să nu fie, pentru că nu e *necesar* în funcție de *natura mea* ci e *întâmplător* în funcție de *voința altuia*.

Esența profesionistului? E *meritul* lui, *capacitatea* lui, *vrednica* lui, *cultura* lui, elemente care construindu-i fundamental ființa moral-spirituală, singure va să atragă, pe bază de dreptate, înaintarea în funcție.

Pe acestea însă omul nostru nu le-a avut. De ce?

Pentru că dacă le avea, cum ele îi constituiau permanent *esența* sa profesională, trebuiau să vorbească *oricând* tuturor și să se fi impus *oriunde* tuturor. Ceea ce n'a fost cazul, fiindcă vorba lor numai la *avansare* s'a auzit, prezența lor numai prin înaintare s'a impus, existența lor numai printr'un *accident* s'a făcut observată.

Și aci vedem noi petrecându-se ciudatul fenomen de *falsă optică umană* amintit mai sus.

Căci cum e cu puțință în bună logică și

în sănătoasă rațiune să ne închipuim că e suficient să te mângâie *întâmplător* *accidentul* *avansării* pentru a ți-se înzestra permanent ființa cu *esența meritului*?

Meritul ca *esență* poate — (și trebuie, firește) — să creeze *avansarea* ca *accident*; *avansarea* ca *accident* nu va putea însă nicicdată să creeze *meritul* ca *esență*.

A, va fi fost odată, în era fetișismului dominator, *accidentul* nașterii creator de ranguri sociale sau, în lumea fizică, *accidentul* vitezei — ca să ne exprimăm în limbaj relativist — creator de o nouă masă, un nou spațiu și un nou timp pentru corpul în mișcare.

În problema ce ne preocupă aici însă, absurditatea unei atari aserțiuni este evidentă.

Pentru că, repetăm, *accidentul* nu te caracteriză odată ce nu e *al tău* ci provocat de *altul*, pe când *esența* te caracterizează odată ce e a *ta* și n'a venită din sursele streine. *Accidentul* e *întâmplare* și *noroc* în a ta viață pe când *esența* e *lege* și *dogmă imutabilă* în a ta viață. *Accidentul* nu creiază fiindcă el e doar expresia robiei tale în *altul*, pe când *esența* e prin definiție creatoare odată ce ea „în sine este și prin sine se concepe”, — în se est e per se conciptur...

Accidentul e *nedreptate* în carieră fiindcă se sprijină pe ceea ce nu ești tu pe când *esența* e *justiție* în carieră fiindcă ea îți relevă ceea ce ești tu. ¹⁾

Accidentul e *val trecător* în oceanul existenței noastre, care îți dă doar iluzia ființii, a meritului, a valorii și a dreptului, pe când *esența* e *substanța indestructibilă* a personalității noastre, care dacă nu te mână totdeauna spre culmile satisfacțiilor just ficate, ea nu mai puțin îți procură, pentru de-a pururi, fiorii sacri ai bucuriilor inefabile și ai renașterilor nesfârșite...

I. N. Lungulescu

¹⁾ E delă sine înțeles, că noi ne referim aici numai la cazul situațiilor dobândite prin *accidentul* *avansării* și nu la cele înscrise din *esența meritelor*. Acestea, intrând în cadrul normal al lucrurilor, se găsesc în afară de jocul „inocenței” noastre dialectice.

PROBLEMA UNIFICĂRII LEGISLATIVE ȘI

INSTITUȚIA CĂRȚILOR FUNDUARE

(Continuare*)

Principiul legalității.

Potrivit acestui principiu consacrat de doctrină și jurisprudență, în Cartea funduară nu se pot înscrie decât drepturile și faptele admise de legi și reguamente.

Natura drepturilor și faptelor ce pot fi înscrise în Cartea funduară am examinat-o mai înainte, totuși pentru a evidenția și mai mult caracteristica specială acestui principiu vom arăta, că orice drept poate fi intabulat ori prenotat numai cu denumirea lui legală.

Astfel potrivit art. 63 dreptul transmis cumpărătorului prin contractul de vânzare-cumpărare, privitor la bunul cumpărat, poate fi înscris numai ca *drept de proprietate* și numai pe *foaia de proprietate* și anume *dacă există condițiunile legale*, poate fi intabulat; iar dacă intabularea dreptului de proprietate este condiționată de plata prețului de cumpărare sau de îndeplinirea unor condițiuni, o poate prenota cu mențiunea pe scurt a acestor condițiuni, totasemenea dacă în contractul de predare se transmite vre'un bun gratuit sau cu stipularea prețului de primire, pentru cazul morții, asemenea se poate înscrie numai dreptul de proprietate, indicându-se condițiunile și restricțiunile.

Dat fiind importanța acestor înscrieri în Cartea funduară ori ce mică greșală săvârșită la autoritatea Cărții funduare poate fi fatală părților interesate; drept consecință partea vătămată în drepturile sale printr-o înscriere greșită, poate trage la răspundere Statul, care la rândul său are acțiune în regres contra funcționarilor cari au săvârșit greșala sau n'au luat dispozițiunile de îndreptare mai înainte de ivirea daunei.

În afirmarea acestui principiu ne-am făcut observațiunile noastre cu privire la specializarea și atribuirea personalului de Carte funduară despre care am tratat mai înainte.

Principiul neutralității.

Acest principiu se degajează din dispozițiunile art. 60 din regulament, potrivit cărora, inscripțiunile de Carte funduară pot fi admise numai la cererea părților sau a autorităților și încă de regulă numai de către instanța Cărții funduare și se pot efectua numai conform conținutului ordinului înscris al acestei instanțe.

Cazurile în cari instanțele, în procese sau cauze

*) A se vedea No. 9 | 1938 al revistei, la pag. 338 și urm.

grațioase sunt chemate să admită inscripțiunile de Carte funduară sau să ceară efectuarea lor la aceste instanțe, sunt fixate în regulile cari conțin procedura în cauzele procesuale și ext a procesuale.

În afară de unele cazuri enumerate limitativ în regulament (art. 128, 130, 134, 135, 146, 151 și 168) în cartea funduară nu se face nici o lucrare din oficiu decât numai la dorința și stăruința părților.

Autoritatea de Carte funduară își păstrează neutralitatea față de toate actele indicate de părți cu privire la imobile. Părțile sunt libere să ceară sau să nu ceară înscrierea actului intervenit între ele cu privire la schimbarea situației juridice a imobilului respectiv.

Autoritatea de carte funduară nu poate lua cel puțin în sistemul legiilor în vigoare măsuri de constrângere pentru transcrierea actului nici atunci chiar când are cunoștință oficială, despre eventualele schimbări survenite asupra vre'unui drept real.

Aceasta este cea mai întinată latură a instituției de care ne ocupăm și anihilează efectele principiului publicității, fără a servi vre'un interes obștesc.

Știut este, că instituția cărții funduare numai atunci corespunde scopului dacă este oglinda fidelă a realității și dacă din ea putem afla cu precizie toate transferările ce s'au întâmplat de fapt asupra imobilelor.

Ori din moment ce legea tolerează și nu se iau măsuri de constrângere contra celor cari nu-și înaintează actele pentru transcriere în cartea funduară, această instituție nici când nu-și va putea produce efectele binefăcătoare cu privire la consolidarea juridică a proprietății imobiliare și asupra dezvoltării creditului ipotecar.

Am preconizat întodeauna și în toate ocaziile de a se lua cele mai severe măsuri de constrângere contra celor cari transfără drepturi reale și actele încheiate, despre acestea, nu le înaintează autorității de carte funduară.

Sanționați la timp, toți aceia cari nu-și înaintează actele spre transcriere, n'am avea astăzi situația tristă a celor mai multe foi funduare unde proprietarii nu mai sunt identici cu cei de fapt.

După cum am arătat și în cap. II, în cele mai multe cazuri imobilele deși trecute prin a zecea mână, totuși în cartea funduară mai figurează ca proprietar o persoană aproape necunoscută în comuna respectivă.

Dată fiind situația actuală a celor mai multe foi funduare complet neglijate, nu vedem altă ție din această situație decât rectificarea în general a tuturor foilor pentru a se aduce odată în consonanță starea de drept cu cea de fapt. Având de executat rectificarea tuturor foilor funduare din comuna Măgheruș Jud. Târnava-Mică, am trista ocazie să mă conving și mai bine despre efectele dezastruoase a unei legiuri fără nici o sancțiune, contra celor ignoranți dar și recalcitranți la obligațiunile ce le au.

O situație mai amănunțită despre constatările ce le-am făcut am arătat-o în 'un raport detaliat ce l'am înaintat autorităților în drept.

Principiul neutralității așa după cum este consacrat în legiurile locale, nu este prea salutar, nu mai corespunde timpurilor, și sperăm, că viitorul ne va aduce, în această privință, un corectiv general care să servească nu numai instituției ca atare și proprietarilor de imobile în general dar și fiscul ar ajunge în situația de ași încasa taxele cuvenite.

Astfel fiind un corectiv al aces'ui principiu ar lărgi sfera și confirma mai mult principiul publicității.

Principiul oficialității.

În conformitate cu art. 127 din Reg. judecătoresc va examina cu atenție cererea și anexele și le va compara cu însuși cartea funduară, va cerceta cu grijă baza cererii, capacitatea personală a părților și dreptul lor de a dispune de obiectul atins pînă în înscripțiunea de carte funduară, condițiunile exterioare și interioare ale documentelor prezentate și va grăbi rezolvarea după posibilitate.

Rezultă deci că la rezolvarea unei cereri urmează a se avea în vedere în primul rînd cererea apoi anexele ei și în fine starea cărții funduare. Examinarea amănunțită acestor trei elemente cuprinde în sine principiul oficialității.

Într'adevăr din conținutul cererii și de situația cărții funduare depinde, dacă cererea poate fi admisă ori respinsă; eventualele declarațiuni verbale ce părțile ar face contra conținutul cererii ori anexelor ei, nu pot fi luate în considerare, afară de cazul excepțional, conform art. 129 alin. 3 din regulament.

Ori ce instanță de carte funduară va avea să examineze în primul rînd cererea înaintată.

Știm, că în conformitate cu art. 119 cererile de carte funduară le pot înainta de regulă numai aceia, cari sunt interesați prin înscripțiunile de carte funduară, fie în calitate de îndreptățiți, adică cei în favoarea cărora este făcută ori se face înscrierea sau a succesorilor de drept, fie în calitate de obligați, adică aceia în sarcina cărora este făcută înscrierea. Reprezentanții legali sau numiți de instanță nu au nevoie de autorizație specială pentru înaintarea cererilor de carte funduară prin cari urmează a se câștiga numai drepturi pe seama persoanelor pe care le reprezintă, sau vor fi radiate sarcini de pe averea încredințată administrației lor.

Procura generală este suficientă totodată și ca să se poată cere înbulațiunea sau prenotatiunea în numele aceluia în favoarea căruia se face.

E-dele poate cere înbulațiunea drepturilor

defunctului sau radierea sarcinilor care agravează averea din moștenire.

Avocații și notarii publici, dacă prezintă documentul original în baza căruia urmează a se efectua vre-o înscripțiune, sunt presupuși ca înputerniciți la înaintarea cererii și nu e necesară prezentarea procurei.

În afară de aceasta se mai poate înainta cerere și în numele altuia.

Art. 120 din reg. prevede următoarele cazuri când se poate proceda în numele altuia.

a) dacă vre'un bun imobil sau drept de carte funduară a fost transmis în mod succesiv mai multor persoane, în afară de cartea funduară ultimul achizitor poate cere transtabularea în cartea funduară pe numele său.

b) dacă vre'o creanță ipotecară s-a plătit aceluia căruia i-a fost transmisă în afară de cartea funduară debitorul poate să ceară radierea ei.

c) dacă acela căruia i-a fost transmis în afară de cartea funduară vre'un bun imobil sau drept de carte funduară, a acordat vreunui creditor drept ipotecar ori subipotecar, creditorul poate cere înscrierea constituitorului și totodată asigurarea creanței sale proprii;

d) în cazurile de mai sus încă vor fi prezentate documentele cari certifică în ordine succesivă neîntre ruptă transmisiunea făcută în afară de cartea funduară, în înscrierile din cartea funduară vor fi numite, totodată acele persoane cărora li s'a transmis în afară de cartea funduară averea imobilă sau dreptul de carte funduară.

e) fiecare părtăș poate să ceară înscrierea drepturilor comune indivizibile pe seama sa și în numele altor părți.

f) dacă cineva are o creanță executorie, poate să ceară înscrierea pe numele debitorului său a drepturilor, ce acesta ar avea asupra imobilului sau creanței, încă netranscrisă.

Toate cererile de carte funduară vor fi înaintate în scris unde se va arăta exact numele și prenumele, profesia și domiciliul petitionerului precum și a tuturor persoanelor care urmează să fie încunoștințate despre rezolvarea ei.

Potrivit art. 122 din Reg. în cerere se vor determina precis drepturile care vor fi achiziționate sau șterse imobilele, ce se vor abnota sau adnota și acele corpuri de avere de cartea funduară, asupra cărora urmează a se face înscripțiunile.

Orice cerere de intabulare cuprinde în sine și pe cea de prenotare, dacă aceasta nu este expres refuzată de petitioner.

În virtutea art. 123 se pot cere prin una și aceeași petiție mai multe înscripțiuni și anume poate fi cumul real (acelaș petitioner, mai multe imobile, drepturi și

acte) cumul personal (mai mulți petiționari același corp de avere)

La rezolvarea cererii se va mai examina dacă părțile au capacitatea cerută de dreptul pozitiv pentru actul juridic respectiv și facutitatea legală de a dispune asupra dreptului din chestiune; dacă pe soana incapabilă a fost reprezentată prin reprezentantul ei legal.

Toate actele ce însoțesc cererea vor trebui să fie alăturate în original. Orice înscricție se va face numai pe baza actului original.

Judecătorul examinând toate actele și găsindu-le în regulă și apte pentru intabulare va trebui să ordone înscrierea dreptului solicitat fără a avea posibilitatea să și facă aprecierile persoanele; în cazul când din actele prezentate va rezulta, că nu sunt apte pentru intabulare, cererea va fi respinsă, fără a se putea ordona completarea lipsurilor, afară de unele excepții strict limitate de lege, când cererea se va prenota.

Din toate cele de mai sus se degajează principiul, că în materie de carte funduară, judecătorul este atât de legat de cererea înaintată, încât nu poate da mai mult chiar dacă rezultă din acte, că ar putea și mai mult, poate însă da mai puțin decât se arată în cere, dacă partea nu era îndreptățită la cât a cerut.

În virtutea acestui principiu instanțele de apel și recurs deasemenea nu vor lua în considerare actele anexate de părți la cerere, după rezolvarea cauzei din partea primei instanțe.

Cade în atribuțiunea instanțelor de apel și recurs de a stabili în special împrejurarea, dacă instanța de carte funduară a avut sau nu în vedere toate actele înaintate deodată cu cererea și s'au aplicat strict dispozițiunile regulamentului, cu ocazia rezolvării cererii din partea primei instanțe.

Orice act anexat în apel sau recurs, nu va fi luat în considerare, dacă la introducerea cererii nu a fost anexat sau înaintat ulterior, însă înainte de rezolvarea ei.

Regulele aci menționate, consacrate în materia cărții funduare un principiu nou care în nici o altă ramură a dreptului, nu-l întâlnim. Ori tocmai această particularitate contribuie și mi mult la importanța acestei instituții și o face pe măsură ce este popularizată, tot mai mult și mai a încă să atragă atențiunea tuturor care vor să așeze și ei o piatră la temeliea patriei noastre și sunt cu adevărat simțitori români. Socotim a fi dovedit importanța și principiile de bază ale instituției de carte funduară, care de acum înainte va trebui să fie piatra fundamentală a întregului sistem de organizare juridică a proprietății imobiliare și a dezvoltării creditului ipotecar.

Introducerea Cărților funduare în vechiul Regat și Basarabia preconizată de noi la începutul acestui studiu, acum nu mai este numai deziderat ci prin promulgarea legii pentru unificarea cărților funciare a devenit un fapt

împlinit și sperăm, că din momentul acesta pe acest teren nu se va mai da înapoi ci se va proceda treptat la organizarea ei pe tot cuprinsul țării.

Dacă introducerea acestei instituții s-a găsit utilă și oportună, ea va trebui completată și întărită prin o politică chibzuită și fără piteală călăuziți numai de simțul realității.

Pe lângă avantajile de ordin juridic inerente acestei instituții, Statul va trebui să facă toate sacrificiile materiale pentru organizarea ei în spiritul vremurilor de azi. Toate jertfele ce s-ar face cu introducerea acestei instituții ni se par mărunte față de însemnata ea morală, politică și mai presus de toate națională a acesteia.

Cu un regim proprietar consolidat prin această instituție vom clădi un zăgaz puternic în fața marelui primejdii permanente din afară și o supremă garanție de viitor a neamului nostru.

(Sfârșit.)

Dr. Ioan Lazăr
judecător, Dumbrăveni

SPECII DE CAZURI NEAPLANATE.

(Continuare*)

24. Un notar public, delegat al judecătoriei, desbăte succesiunea imobiliară a decuiusului. — Copiii decuiusului nu cad de acord asupra partului succesoral, pentru că nu sunt deopotrivă favorizați în testamentul defunctului. — Se dă deci decizia de îndrumare la proces și totdeodată se stabilesc taxele și spesele convenite notarului public, impunându-se copiilor defunctului obligația solidară de a-le plăti sub sancțiunea urmăririi silite.

Nefăcându-se plata acestor taxe și spese notariale și n fiind nevoie de a se urmări mai întâi averea mobilă a moștenitorilor debitori pentru a se încasa menționatele taxe, dat fiind că §-ul 121 din art. de lege XVI: 1894 este abrogat prin art. 44 al Tarifului Notarial legal aprobat, — notarul public a prezentat judecătoriei lăsmântare cererea pentru ordonarea execuției imobiliare și arătând că alți moștenitori chemați la moștenire nu sunt decât copii defunctului indicați în Foaia de decs și în Decisul de îndrumare la proces, — a cerut adresarea unei comisii rogatorii către instanța de cărți funduare, pentru intabularea dreptului ipotecar

*) A se vedea pag. 377 și urm. din No. 10 11—1938 al Revistei.

execuțional asupra imobilului succesoral, pentru asigurarea taxelor și cheltuielilor notariale, definitiv stabilite. — Nu s'a cerut adecă instanței de cărți funduare intabularea sau prenotarea dreptului ipotecar în conformitate cu §-ul 74 din Regul. de cărți funduare, în baza menționatului Dec. s de îndrumare la proces și a Foaiei de deces.

Menționata cerere de execuție imobiliară de îndestulare s'a admis și în urma Comisiei rogatorii instanța de cărți funduare a efectuat intabularea dreptului ipotecar execuțional în favoarea notarului public, *asupra porțiunilor ce vor moșteni debitorii moștenitori*, din imobilul succesoral aflat în c. f. tot ca proprietatea decuiusului.

Atât decusul prin care s'a ordonat execuția, cât și Decusul cu care s'a ordonat intabularea, au rămas definitive.

Instanța de cărți funduare ar fi trebuit — poate — să respingă comisa a rogatorie, pe motiv că §-ul 74 din Reg. c. f. pare a vorbi numai de intabularea sau prenotarea dreptului ipotecar de rând, nu de a celui ipotecar execuțional, sau să fi efectuat în acest sens comisia rogatorie.

Procesul în curs, dintre moștenitori, se va perima poate, prin pauzare.

De interes este a se ști deocamdată că prin ce fază a trecut creanța ipotecară, executiv intabulată. a notarului public.

Imobilul succesoral vinzându-se — în interval — prin licitație publică la cererea creditorilor ipotecari ai decuiusului, menționata creanță a notarului public la desbaterea serială asupra împărțirii prețului de adjudecare s'a serializat în rândul de intabulare, — instanța de apel însă în urma apelului făcut de creditorii ipotecari ai defunctului, posterior intabulați, a reformat Deciziunea de serie dată de prima instanță și a dispus să se omită a fi serializată, pe motiv că din extrasele de cărți funduare s'a constatat că dreptul ipotecar execuțional al notarului public nu s'a intabulat asupra imobilului succesoral, proprietatea decuiusului, ci s'a intabulat asupra cotelor părților ce vor moșteni urmăriții moștenitori, copii ai defunctului (§. 74 din Reg. c. f.) și pe motiv că nu decuiusul este urmărit.

Cazul descris mai sus provoacă unele controverse, ce necesită aplanare. Așa de exemplu: a) Dacă poate fi vorba de prenotarea dreptului ipotecar execuțional? b) Dacă se poate admite intabularea dreptului ipotecar execuțional cu invocarea §-lui 74 din Reg. de cărți fund?? c) Dacă în cazul când procedura de execuție se introduce asupra unui imobil moștenit, dar neînscris încă în c. f. ca proprietatea moștenitorului urmărit, — este oare de atribuția unei alte instanțe, decât singur și numai de a Judecătoriei care a ordonat execuția: a judeca asupra chestiunii că e dovedit sau nu dreptul la

moștenire al debitorului urmărit, când imobilul urmărit este tot proprietatea funduară a decuiusului?

Credem că: ad a) Nici legea de procedură execuțională și nici Regulamentul de cărți funduare nefăcând nici o mențiune despre prenotarea dreptului ipotecar execuțional și nici despre efectele unei atari prenotări, precum nici despre felul de justificare al unei atari prenotări și având în vedere că numai intabularea dreptului ipotecar execuțional sau numai notarea dreptului execuțional la dreptul ipotecar de rând deja intabulat, corespunde efectuării execuției imobiliare, urmează că de prenotarea dreptului ipotecar execuțional nu se poate vorbi, ea nu există. (Comentariul Dr. K. Imling, Ediția din 1891, pag. 265).

ad b) Intabularea dreptului ipotecar execuțional asupra unui imobil proprietatea funduară a decuiusului, pentru o creanță la moștenitorii debitori, — e admisibilă, în baza și în conformitate cu §. 74 din Reg. c. f. cu toate că acest § pare a vorbi numai de intabulări și de prenotări de rând și nu de cele execuționale. Admisibilitatea în chestiune reiese în mod evident și din jurisprudența în aceasta materie (Colecțiunea Dr. GreCsák, ediția 1904 Tomul I. Pag. 315). — Dela sine se înțelege că rezerva legală, inerentă intabulării (prenotării) făcute în condițiunile §-lui 74 din Reg. c. f., consistă în restricția că intabularea (prenotarea) nu poate fi în detrimentul creditorilor decuiusului și că nu are efect decât numai dela data când succesiunea se primește de către moștenitorii debitori, sau dela data când li-se predă după Codul Civil Austriac.

ad c) Judecarea chestiunii dacă e dovedit sau nu dreptul la succesiunea imobilă urmărită al moștenitorului debitor urmărit, ne juns încă proprietar în cartea funduară: nu cade în atribuția altei instanțe decât singur și numai în atribuția acelei instanțe care a ordonat execuția (curia Ung. X. 128).

Notăm că din prețul de adjudecare al imobilului succesoral ipotecat vândut la licitație publică de către creditorii decuiusului, nu au obținut îndestulare toți creditorii ipotecari ai defunctului intabulați în rang posterior creanței notarului public, vasăzică: prețul de adjudecare a fost mai mic decât totalul pasivelor lășământare.

Și acum, în urma celor expuse mai sus, ni-se impune întrebarea: care soluțiune este exactă și acceptabilă, care admite, sau care omite seriarea creanței notarului public?

Suntem de părere că omiterea seriarii este soluțiunea exactă și cu temei legal, pentru că din textul citatului §. 74 al Reg. de c. f. reiese clar, că, intabularea pentru asigurarea creanței în chestiune se admite numai cu rezerva: să nu vatăme creanțele existente față de lășământ adecă creanțele creditorilor ipotecari ai decuiusului, intabulați în rang fie anterior, fie posterior

creanţei în chestiune (*omisiă la serie*) şi cu rezerva: să aibă efect cu începere numai dela primirea (predarea) succesiunii.

Intabularea făcută în conformitate cu §-ul 74 din Reg. de c. f. asigură creditorului rangul creanţei, dar numai faţă de creditorii prezumtivilor moştenitori, precum şi faţă de acei creditori ai defunctului, cari după primirea (predarea, trimiterea în posesiunea) succesiunii au câştigat drept ipotecar faţă de moştenitori, — dar nu i-l asigură faţă de creditorii decesorului proprietar încă în cartea funduară (§. 72 din Reg. de c. f.).

Prin urmare menţionata intabulare îşi pierde efectul din momentul când imobilul succesoral ipotecat se atribuie şi predă în proprietatea altor persoane, decât în a debitorilor moştenitori.

Pentru ca să se omită seriarea creanţei în chestiune nu e deciziv motivul, că imobilul succesoral s'a vindut. — Preţul de adjudecare îi ţine doar locul. — Nu e deciziv nici motivul, că debitorii urmaşi ai decuisului n'au moştenit nimic. — Lucru de căpetenie e, ca creanţele creditorilor decuisului să nu sufere din cauza creanţelor

creditorilor prezumtivilor moştenitori.

În speţă nefiind vorba — propriu zis — decât numai de chestiunea serie de rang a înscrierilor drepturilor ipotecare, — par a fi fost observate şi dispoziţiunile prevăzute de §-ul 196 al art. de lege LX: 1881. Menţiune însă nu se face în aceasta privinţă.

De încheiere trebuie să notăm, că se resimte necesitatea unui *corectiv*, pentru ca prezumtivilor moştenitori fără avere, să li-se taie posibilitatea de a eluda pe creditorii intabulaţi conform §-lui 74 din Reg. c. f. şi de a favoriza pe creditorii decuisului, lăsându-le acestor din urmă timp nedeterminat (— poate şi prin un dezacord simulat asupra partajului succesoral, deci prin provocarea îndrumării la proces, început şi lăsat în pausare —) deschisă calea pentru a-şi asigura creanţele prin intabulare la imobilul succesoral şi astfel pentru ca să nu poată face i uзорie intabularea efectuată anterior, conform §-lui 74 din Reg. de cărţi funduare.

Dr. Petru Penţia
notar public, Timişoara

INGERUL

Este mijlocul lui Iulie şi la amiază.

Căldura soarelui tare caşi reverberaţia lui.

Atmosfera de o limpezime de cristal, iar seninul cerului fără pic de nouri.

În parc, la Sinaia, cântă muzica militară, iar pe o bancă retrasă dar inundată de razele soarelui, se odihneşte cu paltonul pe umeri şi faţa adumbrită de bordurile pălăriei de pae, marele *Eugeniu Stătescu*, ministrul Justiţiei.

Este singur, şi pe aceeaşi bancă, se joacă Sabina, nepoata lui.

Tăcutul Ministru o priveşte iubitor, cu ochii lui verzi şi cu un sentiment de nesfârşită reverie. Copila, când şi când, ridică fruntea şi cată la el, se scaldă în dragostea văzului lui, apoi fericită îşi urmează jocul.

Când muzica nu mai cântă, deodată se ivi sfios şi cu pălăria în mână depe o alee lăturalnică, Costin Vîfor, procuror într'un mic târg moldovenesc.

Fata ridică ochii spre el, tresare, se imbuşorează, o adiere de bucurie dar şi de temere îi înecă vederea, se uită la Unchiul său cu ciudă şi-i şopteşte dojenitor:

— Uite, domnul acela, pe care n'ai voit să-l primeşti acasă, în Bucureşti, şi a plecat atât de trist că m'a făcut să plâng!

Şi zicând astfel, alergă la Vîfor, îl luă de mână şi-l aduse în faţa Ministrului, încurajându-l:

— Unchiul, te primeşte acum!

O privire ca zmaragdul cel mai pur se abătuse asupra procurorului şi-l fascina, dar pe dată ameţeala i se împrăştie când auzi un grai blând:

— Ce te aduce, tinere?

Copila în timpul acesta se așezase în braţele Ministrului cu mâinile de gâtul lui, privindu-şi protejatul cu un suris adorabil.

Procurorul Costin Vîfor se înclină respectuos.

— Mă iertaţi, domnule Ministru, că vă turbur odihna, dar am să vă comunic ceva în interesul serviciului...

— Bine.

Deocamdată şezi colea pe bancă lângă mine, pune-ţi pălăria, căci soarele arde şi, spune-ţi pasul. Costin se acoperi, luă loc pe marginea băncii la capătul celalt departe de Ministru şi de ingerul diafan ce-l ţinea de gât şi, în scurte cuvinte îi destăinui năcazul:

— Nu ştiu, domnule Ministru, dacă vă mai aduceţi aminte de mine, căci au trecut mulţi ani decând, supleant la Câmpulung, m'aţi avansat atunci membru de şedinţă.

Este singura mea înaintare decând sunt în magistratură.

— Acum ce eşti?

— Procuror de tribunal.

— Și care-ți este supărarea?

— Sunt înșurat de curând și aș dori, domnule Ministru, să fiu în orașul în care soția mea este profesoară. Stau singur — soția mea asemenea. Am căpătat o fetiță care va crește fără tată.

Necesitățile slujbei ne impun prezența continuă la școală și la parchet...”

Atât a putut articula și a răsuflat profund emoționat.

Ministrul îl străpuse cu acea privire polară dar care răscolea sufletul și deslușea simțirea, îi luă bine seama din cap și până la picioare, apoi satisfăcut se ridică și porni pe alee cu copila la mijloc ținându-i pe fiecare strâns de mână.

Au mers astfel câte-trei, ca niște buni prieteni.

Soarele era în slavă.

Un cer înalt și o atmosferă îmbalsămată de cetini.

Când ajunseră în fața vilei pe care o locuia Miștrul, acesta se opri:

— Intoarce-te la Parchet. Cheamă la telefon pe substitutul dela Bârlad și spune-i să vie imediat să-și ia postul în primire, căci l-am făcut Procuror în locul dumatăle.”

Se uită din nou la Costin luându-i bine seama.

O străfulgerare.

Dar câtă bunătate și mulțumire altruistă în vâzul acela limpede și mângâios.

Costin Vișor alarmat și bătându-i inima că deja fusese înlocuit, aștepta, stălp în fața Ministrului, cu capul descoperit.

Sabinica privea în ochii lui și ai Unchiului și deslușea alarma unuia dar și bunătatea celuilalt. Se apropie atunci de Procuror și-i spuse aceleași cuvinte ca ale Ministrului cu o voce îngrijorată:

— Pune-ți pălăria, că soarele arde.” Ministrul surâse de sollicitudinea nepoatei.

„Dumneata — continuă el cu grai părintesc — ia-ți bagajul și dute la nevastă.

Dar, nu spune nimănui, căci nu este în interesul dumatăle.”

Sabinica era radioasă.

Se duse aproape de Costin și-i zise:

— Să nu te duci în altă parte, ai auzit?

Și să nu spui la nimeni!”

Iar cu pași rari și apăsați, autoritară, se înapoie la Unchiul său luându-l de mână.

Eugeniu Stătescu, Ministrul atât de înghețat și temut, răs — el care nu râdea niciodată — deschise porțile vilei și se depărtă încet, în ploaia razelor de soare pe aleea străjuită de trandafiri, ținând copila de mână.

Peste o lună, Costin Vișor fu transferat Judecător de instrucție în orașul soției sale

Lazăr Bădescu

Fost Consilier de Casație—Cluj

INFORMATOR LEGISLATIV.

FEBRUARIE 1939.

Avocați stagiați.

Regulament Nr. 840 din 22 Februarie 1939, publ în Mon. Of. Nr. 45 din 23 Februarie 1939, pentru îndepărtarea efectivă a stagiului de avocat.

Contribuții directe.

Lege Nr. 706 din 9 Febr. 1939, Mon. Of. Nr. 38 din 15 Februarie 1939, — pentru raportarea veniturilor proprietăților agricole urbane și rurale, stabilite prin recensământul perioadei cincinale 1933—1937 și pe exercițiul financiar 1939—1940.

Reportarea acestor venituri se va face de către serviciile de constatare și prin organele prevăzute la art. 90 din legea contribuțiilor directe. Dispozițiile generale

ale acestei legi, privind sarcinile familiale, veniturile mici și datorită ipotecare, rămân în vigoare.

Culte.

Jurnal al Consiliului de Miniștri Nr. 2574 din 13 Oct. 1938, Mon. Of. Nr. 32 din 8 Febr. 1939, — fixând normele pentru serviciile religioase la solemnitățile naționale.

Toate cultele vor oficia servicii religioase la solemnitățile naționale și la cele ale familiei domnitoare. Reprezentanții autorităților și elevii școlilor de Stat vor participa la serviciul religios ce se va oficia la biserica ort. română din localitate. La celelalte biserici se vor trimite delegați. Elevii școlilor confesionale vor merge la bisericile cultelor cărora aparțin.

Devize.

Decizia Nr. 131.725 din 1 Febr. 1939, — Ministerul Economiei Naționale Mon. Of. Nr. 29 din 4 Febr.

1939, — *privitoare la negocierea cotei de devize lăsată la dispoziția exportatorilor.*

Această decizie înlocuiește art 4 al deciziei minist. Nr. 70 671 din 9 Sept. 1938. Băncile autorizate nu vor putea ceda devizele achiziționate dela exportatori decât persoanelor sau societăților cari efectulează plățile prevăzute în jurnalul consiliului de miniștri Nr. 2064 din 30 Aug. 1938. Băncile autorizate cu credit nelimitat, pot face arbitraje cu diferite valute chiar pentru contul clienților.

Drumuri.

1. *Lege Nr. 664 din 4 Febr. 1939, Mon. Of. Nr. 30 din 6 Febr. 1939, — pentru organizarea direcțiunii generale a drumurilor.*

Noua instituție este persoană juridică de drept public, exercitând toate atribuțiile ce-i sunt date de legea pentru drumuri în vigoare. Aceste atribuții sunt precizate în art. 1 al noii legi.

2. *Lege Nr. 645 din 4 Febr. 1939, Mon. Of. Nr. 30 din 6 Febr. 1939, — pentru modificarea art. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 25, 27, 28, 31, 32, 33, 41, 42, 43, 49, 51, 52, 54, 55, 56, 60, 64, 65, 67 și 99 din legea pentru drumuri din anul 1932, precum și pentru adăugirea unui articol nou 113 la aceeași lege*

Potrivit noii legi modificatoare, drumurile județene vor fi administrate de către Ținut care întocmește și programul anual de lucrări de întreținere a drumurilor naționale din cuprinsul său (art. 9, 11).

Veniturile provenite din eliberarea permiselor de circulație, prevăzute la art. 18 pct. F, se varsă de către proprietarii vehiculelor la Adm. financiară respectivă pe seama direcțiunii generale a drumurilor. Pentru preschimbarea permiselor de circulație în caz de pierdere, schimbare de domiciliu sau schimbare de proprietar, nu se va mai percepe o nouă taxă (art. 20).

Drumurile ce se vor deschide după promulgarea acestei legi se împart după cum urmează: drumuri naționale, ce se clasează prin lege; — drumuri județene, ce se clasează prin decrete-regale; — drumuri comunale, ce se clasează prin decizia rezidentului regal, cu excepția drumurilor din municipii (art. 49).

Acele de clasare a drumurilor implică și declararea de utilitate publică a deschiderii acestora. Terenul necesar pentru deschiderea unui drum nou sau pentru rectificarea și lărgirea unui drum public existent se ia prin expropriere sau prin bună învoială. În caz de expropriere se vor aplica disp. legii din 20 Oct. 1864 cu modificările ei ulterioare. (art. 49 al ultim). Articolul 55 prevede că sentința tribunalului dată în materie este definitivă și executorie și nu este susceptibilă de atac nici prin opoziție, nici prin apel.

3. — *Lege Nr. 720 din 10 Febr. 1939 Mon. Of.*

Nr. 38 din 15 Febr. 1939 pentru modificarea art 5 din legea privitoare la crearea și administrarea fondului pentru modernizări de drumuri naționale din 26 Martie 1936.

Exportul pieilor.

Regulament public în Mon. Of. Nr. 40 din 17 Febr. 1939, — privitor la exportul pieilor de vacă, boi și mânzați, având o greutate mai mare de 16 kgr bucata.

Frontul Renașterii Naționale.

Regulament asupra uniformei F. R. N. Mon. Of. Nr. 42 din 20 Febr. 1939.

Funcționarii publici.

Lege Nr. 726 din 10 Febr. 1939, publ. în Mon. Of. Nr. 35 din 11 Febr. 1939. — pentru modificarea unor dispoziții din legea pentru Statutul funcționarilor publici.

În sensul acestei modificări, directorii generali, directorii și subinspectorii generali de ministere sau dela alte instituții de Stat, pot fi numiți miniștri, subsecretari de Stat, rezidenți regali și secretari generali de departamente. Timpul servit în aceste funcțiuni li se va socoti la vechimea de funcționari de carieră.

Inchirieri.

1. *Lege Nr. 503 din 31 Ian. 1939, Mon. Of. Nr. 26 din 1 Febr. 1939, — privitoare la îndatoririle proprietarilor și chiriașilor principali de a declara identitatea chiriașilor și subchiriașilor.*

Dată fiind importanța acestei legi o publicăm în extenso în acest număr.

2. *Regulament Nr. 779 Mon. Of. Nr. 38 din 15 Febr. 1939, — pentru punerea în aplicare a dispozițiilor art. 8 din legea privitoare la îndatoririle proprietarilor și chiriașilor principali de a declara identitatea chiriașilor și subchiriașilor.*

Proprietarii de imobile sau giranții lor, locatarii principali sau însărcinații lor de afaceri, care dau în chirie case, apartamente sau odăi, cu contracte scrise sau verbale, indiferent de destinația lor, sunt obligați ca, începând cu data de 23 Aprilie 1939, să completeze cartea imobilului sub sancțiunile prevăzute de art. 3.

Cartea imobilului va avea formatul unei jumătăți de coale de hârtie cu scoarțe de carton. După completare cu datele acolo indicate, va fi depusă în două, resp. 3 exemplare la comisariatul (oficiul) de poliție respectiv sau la postul de jandarmi, în termen de 30 de zile începând dela 23 Aprilie. Pentru noile situații

ce se vor ivi în viitor, termenul este de 5 zile dela data ocupării încăperilor.

Invățământ.

1. *Lege Nr. 535 din 1 Febr. 1939, Mon. Of. Nr. 32 din 8 Febr. 1939, — pentru adăugirea unor dispoziții tranzitorii la decretul lege No. 3799 din 3 Noembrie 1938, pentru modificarea organizării învățământului superior și special în vederea raționalizării.*

2. *Decizia Nr. 28387 din 14 Febr. 1939, a ministerului educației naționale publ. în Mon. Of. Nr. 44 din 22 Febr. 1939, — privitor la deținerea unei funcțiuni didactice sau administrative în învățământul de Stat și particular.*

Decizia stabilește că în conformitate cu art. 27 al constituției din 27 Febr. 1938, nu pot ocupa funcțiuni didactice sau administrative în învățământul de Stat sau particular decât cetățenii români se exceptează membrii misiunilor științifice persoanele trimise de alte State și acceptate de Statul român pentru a ține cursuri în învățământ și persoanele angajate cu contract de minister sau cu aprobarea ministerului.

3. *Decizia ministerului educației naționale. No. 28389 din 14 Febr. 1939, Mon. Of. No. 44 din 22 Febr. 1939, — prin care se dispune că elevii minoritari vor fi examinați la bacalaureat, la materiile științifice, în limba lor maternă.*

Ministere.

1. *Lege Nr. 515 din 1 Febr. 1939, Mon. Of. Nr. 26 bis. din 1 Febr. 1939, — pentru modificarea art. 3 din legea pentru organizarea ministerelor din 2 Aug. 1929*

Modificarea privește formula și modalitatea de depunere a jurământului miniștrilor la intrarea în funcțiune.

2. *Lege Nr. 658 din 7 Febr. 1939, Mon. Of. Nr. 32 din 8 Febr. 1939, — pentru modificarea art. 7 din legea pentru organizarea ministerelor din 2 Aug. 1929.*

Art. 7 modificat transferă atribuțiile președintelui consiliului de miniștri de a convoca și prezida consiliul asupra vicepreședintelui consiliului, atunci când primul este împiedecat prin forță majoră

3. *Lege pentru organizarea ministerului afacerilor străine, Mon. Of. Nr. 40 din 17 Febr. 1939.*

4. *Lege Nr. 717 din 10 Febr. 1939. Mon. Of. Nr. 42 din 20 Febr. 1939, — pentru adăugirea unor aliniate la art. 67 din legea pentru înființarea, organizarea și funcționarea ministerului aerului și marinei.*

Moarte prezumată.

Lege No. 660 din 7 Febr. 1939, publ. în Mon. Of. Nr. 34 din 10 Febr. 1939, — pentru modificarea disp. art. 13 din legea privitoare la constatarea morții prezumate a celor dispăruți în timpul războiului, precum și la regularea situației juridice a patrimoniilor și urmașilor lor.

Ultimul termen pentru depunerea cererilor de constatare a morții prezumate a expirat la 12 Dec. 1938. Noua lege prin un articol unic dispune că cererile vor fi introduse în timp de 18 ani socotiți dela 12 Dec. 1923, adică prelungește termenul până la 12 Decembrie 1941.

Monopol.

Lege Nr. 730 din 10 Febr. 1939, Mon. Of. Nr. 89 din 16 Febr. 1939, — pentru încadrarea în legea generală de pensii a personalului Casei Autonome a Monopolurilor Regatului României

P. T. T.

1. *Tariful de afișaj și reclame, valabil dela 1 Ian. 1939, Mon. Of. Nr. 39 din 15 Febr. 1939,*

2. *Tarif pentru distribuirea de către particulari a obiectelor supuse monopolului P. T. T., Mon. Of. Nr. 38 din 15 Febr. 1939*

Școli normale superioare.

Lege Nr. 729 din 10 Febr. 1939, publ. în Mon. Of. Nr. 37 din 14 Febr. 1939, — pentru modificarea și completarea unor dispozițiuni din legea pentru înființarea școalelor normale superioare.

Aceste școli au fost înființate prin legea Nr. 3900 publ. în Mon. Of. Nr. 263 din 11 Noemv. 1938. Vezi textul complet al legii modificate, în Mon. Of. 43 din 21 Febr. 1939.

Dr. Ion Țenchea

CONSTANTIN D. MIRA, doctor în Drept al Facultății din Paris, avocat: JURIDICTIONS ADMINISTRATIVES ROUMAINES- LES COURS ADMINISTRATIVES, Paris, Domat- Montchrestien, 1938, 258 p., în octavo, CU PREFATĂ DE DL PROF. ACHILLE MESTRE, dela Facultatea de Drept din Paris.

Curțile noastre Administrative s-au bucurat dela început de o unanimă simpatie, atât din partea justițabililor cât și a doctrinei, ca o instituție de mare utilitate prin care s'a încercat pentru prima dată a se introduce în dreptul nostru public un adevărat contencios de anulare.

Dacă contenciosului administrativ așa cum este organizat la noi prin legea din 23 Decembrie 1925, i-se pot aduce numeroase critici — care se pot îndrepta mai ales împotriva procedurii sale greoaie, abstracție făcând de vicile organice ale sistemului — Curțile Administrative pot servi ca model de instanțe proprii de a da cea mai perfectă garanție cetățenilor față de greșelile au orătășilor administrative.

Mai ales după intrarea în vigoare a Constituției Plebescitare, punându-se sfârșit discuțiilor în ceea ce privește constituționalitatea Curților Administrative, momentul este cel mai prielnic pentru dezvoltarea jurisdicției noastre administrative și nu ne îndoiim că legea de reorganizare a Curților Administrative în elaborare, va deschide noi orizonturi contenciosului administrativ român.

Asupra Curților Administrative s-a publicat o serie de valoroase lucrări în doctrina română, printre care cităm studiile D-lor *Al. Reuss*, *M. Petrescu*, *I. C. Vântu*, etc. afară de alte lucrări ca bunăoară cea a D-lui *C. Anghelescu* în care s-a examinat exclusiv chestiunea constituționalității Curților Administrative, — în literatura administrativă franceză, atât de atentă față de sistemele de contencios administrativ ale altor țări Curțile noastre administrative au rămas aproape necunoscute.

Deci lucrarea D-lui *C. D. Mira*, care înfățișează în literatura franceză o foarte reușită expunere asupra Curților noastre Administrative, arădărușă să risipească vântul ce acoperea această instituție originală a dreptului nostru public și să recolteze astfel, pe seama dreptului administrativ român, aprecierea cea mai autorizată a mîestruului *Achille Mestre*, care în prefața sa arată că „jurisții, din ce în ce mai numeroși din toate țările cari se preocupă de chestiunea organizării și funcționării contenciosului administrativ, trebuie să urmărească de aproape evoluția ce se desfășoară în România dela 1866 până în epoca actuală“, căci sistemul nostru de conten-

cios administrativ este „susceptibil a răspunde alăt necerităților practicei administrative cât și cerințelor logicei juridice“.

Cartea D-lui *Mira* începe cu o expunere istorică a dezvoltării contenciosului administrativ român, după clasicele perioade de flux și reflux ce caracterizează istoricul justiției noastre administrative, dominată de opreliștea constituțională, acel „tabu“ constituțional care a fost spiritul rău al contenciosului administrativ român; faimosul art. 131 al Constituției din 1866, respectiv art. 130 al Constituției din 1884, și art. 107 al Constituției din 1923, conform căruia „nu se poate înființa autorități speciale cu atribuțiuni de contencios administrativ“.

În partea a doua a lucrării sale, autorul tratează în fond subiectul și arată organizarea și funcționarea Curților Administrative, după ce în prealabil expune originea lor și chestiunea înconstituționalității acestor organe de jurisdicțiune administrativă.

Un capitol oșebit este consacrat contenciosului de anulare și reformare care constituie sfera de acțiune a Curților Administrative precum și regulilor după care se guvernează această cale de anulare a actelor administrațiilor locale.

În fine, în ultimul capitol, D-l *Mira* înfățișează o serie de instanțe cari pot fi considerate ca făcând parte din jurisdicțiunea administrativă.

Am schițat aci în câteva trăsături structura lucrării D-lui *Mira* pentru a insista mai mult asupra concluziunilor și propunerilor D-sale „de lege ferenda“ ce ne interesează în mod deosebit, căci din punctul de vedere al doctrinei noastre administrative aci vedem tot interesul ce prezintă cartea D-sale în literatura administrativă română.

D-l *Mira* stabilește în concluziuni, că:

1. Instituția Curților Administrative se încadrează din punctul de vedere al curentelor ce d'mină contenciosul administrativ între concepțiunea anglo-saxonă dominată de principiul unității Dreptului și Justiției și concepțiunea franceză a dreptului administrativ pretorian și corolarul ei Consiliul de Stat francez, supremă instanță de jurisdicțiune administrativă, păzit de Tribunalul conflictelor de orice înmîxtiune din partea instanțelor civile.

2. Experiența nereușită prin Consiliul de Stat a lui *Vodă-Cuza* a avut ca rezultat întărirea încrederii tradiționale în instanțele judecătorești de drept comun, care au atras în competența lor contenciosul nostru administrativ.

3. Cu toată opreliștea constituțională, considerentele de utilitate au fost mai puternice decât textele rigide și au permis, printr-o abilă interpretare a art. 107 din vechea Constituție să se creeze o serie de instanțe

de jurisdicție administrativă, printre care locul de frunte îl ocupă Curțile Administrative.

4. Noua Constituție din 27 Februarie 1938, deși menține principiul că organizarea contenciosului administrativ aparține puterii judiciare, totuși nu mai reproduce interdicția de a înființa instanțe de jurisdicție administrativă.

5. Sistemul actual prezintă numeroase lacune, printre care una principală consistă în a limita calea de contencios *obiectiv* (de anulare) numai la actele administrațiilor locale pe când actele de autoritate ale administrației centrale scăpă de sub controlul obiectiv al contenciosului administrativ, care fiind organizat prin legea din 23 Decembrie 1925, ca o cale de atac *subiectivă*, examinează legalitatea actelor administrative ale puterii centrale numai în funcția violării drepturilor. Deci ne lipsește un contencios de anulare cu privire la aceste acte comparabil cu recursul pentru exces de putere francez. Un alt inconvenient al sistemului nostru de jurisdicție administrativă constă în faptul că unele instanțe de jurisdicție administrativă ca d. ex. contenciosul fiscal, electoral, minier, al pensiunilor, al asigurărilor sociale al contabilității publice, etc. sunt supuse în recurs fie Curților de Apel sau chiar Tribunalului, fie Înaltei Curți de Casație și Justiție, ceea ce împiedică stabilirea unei jurisprudențe Constante în anumite materii. În fine instanțele de drept comun sunt pătrunse de o puternică tendință civilisă nepermițând judecătorilor o penetrație în intimitatea funcționării serviciilor publice. Deaceia autorul este partizanul unei reforme a contenciosului nostru administrativ.

Pentru care Dl *Mira* propune:

a) Extinderea competenței Curților Administrative asupra tuturor actelor administrative fără distincție în ce privește autoritatea administrativă, centrală sau locală, dela care emană. E a bine ca autorul să propună aici și abandonarea distincțiunii perimate, nejuridice și nelogice între actele administrative de autoritate și gestiune, care astăzi nu mai există decât în dreptul nostru pozitiv.

b) Transformarea Curții Superioare Administrative într-o Curte Supremă de Justiție Administrativă, ceea ce ar avea drept rezultat descongestionarea Înaltei Noastre Curți de Casație și Justiție și ar permite asigurarea unei justiții administrative rapide și specializarea magistraților.

c) Curțile Administrative să judece în apel toate litigiile administrative atribuite unor instanțe speciale.

Toate aceste desiderate sunt astăzi îmbrățișate de o mare parte a doctrinei noastre administrative, iar unele dintre ele au fost chiar cuprinse în diferite proiecte de legi elaborate în vederea reorganizării Curților Administrative.

Cartea D-lui *Mira* are meritul unei expuneri clare, elegante și bine documentate care și-a atins scopul ei atât în ce privește înfățișarea justă în literatură franceză a sistemului nostru de jurisdicție administrativă cât și ca o contribuție valoroasă la problema reorganizării Curților Administrative, actuală în momentul de față.

Emil Botiș

Doctor în Drept din Paris,
avocat în Timișoara.

Dr. MIHAI GROPSIANU: „Justiția antică și judecarea lui Hristos“. Tipografia Diecezană Caransebeș. 44 p.

Sărbătoarea Învierii care se apropie, ne reamintește condamnarea la moarte prin răstignirea pe cruce a lui Isus. Pentru a se ajunge la aceasta, precursorul Betan a trebuit să-L acuze cu săvârșirea celor mai grozave fapte.

Deși printre marele număr de cărturari cari compuneau juriul, unii erau de părere ca vinovatul să nu fie dat morții nefiind cunoscută vina lui și deși Claudia — soția lui Pilat — care asista la judecată, a trimis soțului ei o scrisoare cerându-i: „nimic ție, și dreptului acestuia rău să nu-i faci, că mult am pățimit în vis pentru dânsul“, totuși procesul s'a terminat, dupăcum se știe, cu următoarea sentință:

„Eu Pilat din Pont, domn și stăpânitor prin împărăția romană, în divanul cel mare al domniei, judec, hotărâsc și osândesc la moarte, pe cruce, pe Isus, ce se zice Hristos Nazariteanul, din țara Galileii, ca om răsvrățitor împotriva legii lui Moise și al marelui împărat al Romanilor, Tiberiu Cesarul, pentru aceasta hotărâsc și poruncesc ca moartea lui să fie pe cruce.

Însă cu pioare după obiceiul osândiților, fiindcă s'a adunat cu o mulțime de oameni bogați și săraci și nu a încetat a face turburări în toată Iudea, numindu-se pe sine fiu a lui Dumnezeu și împărat a lui Izrael, amenințând stricarea Ierusalimului și stricarea bisericii, nevrând să știe de frica Cesarului, având încă îndrăzneală a intra cu mulțime de popor în cetatea Ierusalimului și în biserică ca un împărat biruitor, cu ramuri, cu stâlpi de finic.

Drept aceia orânduim pe întâiul sufaș al nostru Coint Corneliu, să-l treacă pe el în public prin toată cetatea Ierusalimului, legat, biciuit și îmbrăcat în porfir, încununat cu cunună de spin, ducându-și singur crucea sa pe umăr, ca să fie pildă la toți făcătorii de rele. Către aceasta mai poruncim să-l treacă dimpreună cu doi tâlhari ucigași și să-l ducă prin mijlocul obștei la muntele făcătorilor de rele numit Calvarul, iar trupul lui să fie omorât în obștească privire.”

În paginile broșurei care ne-a prilejuit reproducerea sentinței pronunțată împotriva Aceluia, care a fost trimis pentru ca prin ale lui suferințe, să ne izbăvească pe noi din întunerecul păcatului, Dl *Dr Mihaș Gropșianu* avocat, fost procuror general al Curții de Apel Timișoara, fost senator, deputat al Congresului Național Bisericesc, deputat al Sinodului Ortodox din Caransebeș și președinte de Onoare al „Frăției Ortodoxe Române” din eparhia Caransebeșului, expune documentat fazele celui mai important proces din analele justiției, după ce face expuneri istorice și aprecieri critice asupra organizării justiției la Evrei și Romani, pentru a trage concluzia, că deși distribuirea justiției la aceste popoare se făcea în condițiuni optime pentru a se asigura libertatea individuală potrivit concepției de atunci, tot și în ceace privește judecarea lui Isus, El a fost

condamnat fără să se fi respectat dispozițiile pe cari legea le asigura ori cărui răufăcător târât în fața tribunalului. „Marele sobor -- zice autorul -- nu a condus o ședință și o dezbateri. A urzit numai un complot, într-o ședință de noapte, Cardinala eroare și păcatul voit de sângeroșii judecători, continuă autorul la pag. 31 era, că sentința, în disprețul legilor iudaice și romane, s'a rostit în aceeași ședință a judecării și fără apel”.

Spațiul restrâns nu ne permite să facem o analiză amănunțită a interesantului studiu de înaltă ținută științifică, deaceia, pentru a-l simți plăcerea, îl recomandăm călduros cetitorilor acestel reviste.

E. Feneșan
procuror

Comitetul de Redacție

al

Revistei Cercului Juridic Bănățean

Invită și pe această cale toate instanțele din circumscripția Curții de Apel Timișoara precum și pe membrii lor, să binevoiască a colabora la Revista Cercului, ale cărei coloane le stau deschise.

Singura rugămintă ce li se adresează este pedeoparte de a tria, cu maximum de scrupulozitate, hotărârile trimise spre publicare, pentru a ni se cruța o muncă inutilă și pentru a putea asigura Revistei — prin serioasele, demnele și interesantele articole, note și spețe publicate — tot prestigiul de care are nevoie și la care toți juriștii ținutului sunt obligați să lucreze, iar pedealtă parte și pentru aceleași rațiuni, rugămintea ce le-o adresează este de a extrage din hotărârile d-lor, numai ceea ce într'adevăr poate interesa, după modelul rezumatelor ce publicăm sub titlul: „Jurisprudență și Soluțiuni Jurisprudențiale”.

Această invitațiune se adresează, tot atât de stăruitor și colegiilor de la celelalte instanțe din țară.

I, DREPT CIVIL.

41. *DIVORT.* Legea matrimonială din Ardeal, în ce privește procedura de urmat în materie de divorț, neprevăzând dispoziții cu privire la judecarea apelului, urmează să în această privință se aplică normele din legea accelerării.

În virtutea dispozițiilor art. 60 din legea accelerării, această lege formează procedura de drept comun în orice materie civilă și comercială de natură contencioasă înaintea tribunalelor ca primă instanță, precum și înaintea Curților de Apel; toate dispozițiile din procedurile civile în vigoare pe întreg teritoriul țării sunt abrogate, rămânând în vigoare numai dispozițiile speciale de procedură prevăzute prin legi pentru anumite materii.

Legea matrimonială din Ardeal, în ce privește procedura de urmat în materie de divorț, neprevăzând dispoziții cu privire la judecarea apelului, urmează să în această privință se aplică normele din legea accelerării, deci în fond Curtea de Apel cu o exactă aplicare a principiilor legii s'a întemeiat în speță pe dispozițiile art. 37 din legea accelerării.

Astfel fiind, iar art. 37 citat impunând părții, care nu și-a introdus apelul în condițiile prevăzute de art. 33, să-l completeze sau modifice cel mai târziu până la prima zi de înfățișare, ceea ce recurenta este constant că nu a făcut, urmează să și motivul de casare bazat pe violarea dispozițiilor art. 37 din legea accelerării este nefondat.

(Cas. I. Dec. Nr. 2059 din 26 Septembrie 1933. Președinția D-lui T. Magheru, consilier).

42. *ACT NOTARIAL PUBLIC.* Potrivit art. 7 al legii XXXV: 1874, notarul public este în drept a dresa acte publice în limba română, precum și în acele pentru care a fost autorizat de Ministerul de Justiție, iar în conformitate cu art. 78 din aceeași lege, când partea nu înțelege nici una din limbile în cari notarul public are drept a dresa acte publice, acesta e obligat să dreseze actul în limba română și să aplice un interpret, observând în privința acestuia dispozițiile cuprinse în art. 72 al legii.

Conform art. 26 al legii VII: 1886, notarul public are dreptul a dresa acte publice în limba română și fără aplicarea interpretului, atunci când partea nu vorbește limba română, dacă are autorizare de a dresa actul în limba vorbită de parte, când adică vorbește limba părții. În acest caz va adevăra și atesta, că actul, înainte de subscriere, l-a explicat părții în limba vorbită de aceasta.

Un asemenea act public face dovadă deplină, admitându-se însă, dovada contrarie și față de un atare act, în condițiile art. 316 pr. civ.

Intrucât actul dresat de un notar public n'ar corespunde cerințelor legale, din care cauză nu se poate privi act public, urmează să se vadă, dacă n'ar putea fi considerat ca document privat.

In fapt: Recurentul, chemând în judecată în fața Judecătoriei rurale Nădlac, pe intimata E. H. măr. J. pentru anularea actului notarial public No. 18—1925 etc., Judecătoria prin sentința No. C. 1076—1936 a respins acțiunea ca nefondată.

Recurentul făcând apel contra acestei sentinţe, Tribunalul prin sentinţa atacată cu recurs, a respins apelul cu cheltueli.

Pentru a decide astfel, Tribunalul constată şi motivează că faptul că, vânzătoarea nu ar fi cunoscut limba maghiară, nu poate constitui un motiv pentru anularea actului, deoarece faţă de cele stabilite în actul public, reclamantului îi incumbă sarcina de a dovedi contrarul, or, din dovezile administrate nu rezultă cu suficienţă că vânzătoarea nu ar fi cunoscut limba maghiară, în care i s'a explicat conţinutul actului, dar — zice Tribunalul — chiar admitându-se această ipoteză, că vânzătoarea nu ar fi cunoscut decât limbă slovacă şi că deci, actul nu ar fi intrunit condiţiunile legale ale unui act public şi în acest caz obiecţiunea reclamantului este neintemeiată, deoarece actul urmând a fi considerat ca act sub semnătură privată, tot reclamantului îi revenea sarcina de a dovedi că vânzătoarea ar fi fost indusă în eroare şi că astfel consimţământul ei ar fi fost viciat, ori, reclamantul prin nimic nu arată şi nici nu dovedeşte că o asemenea inducere în eroare a existat; de altfel — constată mai departe Tribunalul — contractul a fost încheiat în anul 1925 între vânzătoare, care era mama cumpărătoarei, — pârta din acest proces, — iar aceasta a posedat imobilul cumpărat, fără ca în intervalul de nouă ani vânzătoarea să fi contestat dreptul ei şi să fi cerut anularea contractului, pentru viciu de consimţământ.

In drept: Având în vedere că prin motivul 1 de casare, reclamantul se plânge de denaturarea probelor, exces de putere, omisiune esenţială, eroare grosieră de fapt şi neaplicarea art. 68, 72 şi 78 din legea XXXV; 1874, susţinând că din depunerile martorilor instanţa de fond trebuia să constate că actul notarial n'a fost cetit şi explicat în limba maghiară, după cum se arată printr'insul, că vânzătoarea nu cunoştea decât limba slovacă şi în fine, intrucât s'a dovedit că, cuprinsul actului a fost explicat în limba slovacă de funcţionarul S. D. care nu

putea fi întrebuinţat ca translator, actul este nevalabil.

În conformitate cu disp. art. 7 a legii XXXV. din 1874, notarul public este în drept a dresa acte publice în limba română, precum şi în acele pentru care a fost autorizat de Ministerul de Justiţie, dar, potrivit art. 78 din citata lege, când partea nu înţelege nici una din limbile în cari notarul public are drept a dresa acte publice, acesta e obligat să dreseze actul în limba română şi să aplice un interpret, observând în privinţa acestuia toate dispoziţiunile de impediment şi de excludere cuprinse în art. 72 al legii.

Prin art. 26 a legii VII. din 1886, dispoziţiunile art. 78 din legea XXXV; 1874 au fost completate în sensul că notarul public are dreptul a dresa acte publice în limba română şi fără aplicarea interpretului, atunci când partea nu vorbeşte limba română, dacă notarul public are autorizare a dresa acte în limba vorbită de parte, cu alte cuvinte, când notarul public vorbeşte limba părţii, dar în acest caz notarul public, în clauzula actului, cu provocare la autorizarea pentru acea limbă, e dator a a-deveri şi atesta, că actul, înainte de subscriere, l'a explicat părţii în limba vorbită de aceasta.

Aşa fiind şi intrucât în speţă; din conţinutul actului notarial public No. 18—1925, aflat în copie la dosar, se constată că, în clauzula documentului se cuprinde atestarea din partea notarului public, că actul — scris în limba română — a fost cetit părţilor înaintea martorilor instrumentari şi explicat în limba maghiară, pentru care avea autorizaţia cu No. 58517—1923 dela Minist. de Justiţie, de unde rezultă, că limba vorbită de părţile contractante, deci şi de vânzătoare, a fost limba maghiară, pe care o vorbea şi notarul public ori, în asemenea situaţiune, actul din chestiune corespunzând tuturor cerinţelor formale prescrise de articolele de lege invocate mai sus, Curtea a trebuit să decidă, că actul, din acest punct de vedere, are putere de act public în sensul art. 68 din legea notarilor publici (XXXV; 1874).

Pe de altă parte, potrivit art. 315 din pr. civ., un asemenea act public, făcut cu respectarea tuturor cerințelor legii respective, face dovadă deplină că dispoziția, hotărârea, declarația sau certificarea cuprinsă într'insul cum și că declarațiile sau alte fapte certificate într'insul de autoritatea publică sau de persoana investită cu autenticitate publică, sunt certificate corespunzător cu necesitatea, dar dovada contrară este admisă și față de un asemenea act autentic, în conformitate cu disp. art. 316 din pr. civ.

Considerând că recurentul prin acțiune a atacat actul notarial susmenționat, pe motiv că vânzătoarea E. H. n'a cunoscut limba maghiară, în care i s'ar fi explicat contractul de notarul public, deci, n'a înțeles conținutul aceluia și în privința aceasta a propus o serie de martori, cari s'au audiat.

Că, însă, instanțele de fond examinând depunerile martorilor audiați, ajung la concluzia contrară celor susținute de recurent, intrucât — zice prima instanță — numeroși martori audiați au făcut dovadă că vânzătoarea cunoștea bine limbile slovacă, română, maghiară și țârbească. Că unii martori au arătat că nu au auzit pe vânzătoarea vorbind ungurește, aceasta însemnează că acești martori nu au auzit-o, dar se poate să vorbească și această limbă în lipsa lor, că martori nu au declarat nici că vânzătoarea nu cunoaște decât limba slovacă și în consecință argumentul invocat de reclamant, că vânzătoarea a semnat un contract fără ca să știe ce semnează, deoarece n'a cunoscut limba română sau ungară, în care s'ar fi explicat contractul, cade; dar instanța de apel, motivează că din dovezile administrate nu rezultă cu suficiență că vânzătoarea nu ar, fi cunoscut limba maghiară în care i s'ar fi explicat conținutul actului.

Această constatare a instanțelor de fond în sensul că, contractul a fost sau nu explicat părților contractante și anume în limba maghiară, precum și dacă ele cunoșteau această limbă vorbită și de notarul public, sunt consta-

tări în fapt cari scapă cenzurei Curții, atât timp cât instanțele de fond prin hotărârile ce dau, arată, elementele de fapt, din cari deduc aceste constatări și motivează pe ce își sprijinesc opiniunea lor.

În speță, Tribunalul ca și prima instanță, constată în fapt și motivează constatarea sa, cum că din depunerile martorilor audiați nu rezultă cu suficiență că vânzătoarea nu ar fi cunoscut limba maghiară în care i s'a explicat contractul, prin aceasta constatare n'a săvârșit nici o denaturare a probelor, exces de putere, omisiune esențială sau eroare grosieră de fapt, ci a uzat numai de dreptul său suveran de apreciere a probelor și împrejurărilor cauzei, motivându-și suficient soluțiunea sa, care se menține pe constatările sale de fapt și deci, motivul prim de casare fiind neintemeiat, a urmat să fie respins ca atare.

Având în vedere că prin motivul II de casare, recurentul se plânge de denaturarea probelor, exces de putere, eroare grosieră de fapt, omisiune esențială și violarea art. 317, 318, 269 și 270 din pr. civ., susținând că, contractul nu satisface condițiunile de valabilitate cerute de art. 317 mai sus citat pentru contractele sub semnătură privată, și în acest caz, pârâta trebuia să dovedească că actul s'a redactat conform voinței părților, mai ales că, conform art. 269 din pr. civ. ard. dovedirea valabilității actului cade în sarcina pârâtei care afirmă valabilitatea lui; susține mai departe că, prin depunerile martorilor audiați și alte acte a dovedit, că pârâta n'a plătit prețul de cumpărare de 40.000 lei, de care se amintește în contract și în dovedirea acestei împrejurări a cerut și procurarea dosarului lăsamantar privitor pe decedata vânzătoare, dar instanțele de fond, fără nici o motivare, au omis procurarea lui și în fine, susține recurentul, că pârâta nu folosește pământul din chestiune decât dela moartea mamei lor, ceea ce rezultă din însuși actul notarial prin care vânzătoarea și-a rezervat dreptul de uzufruct viager.

Potrivit art. 68 din legea notarilor publici,

documentele luate de notarul public, întrucât nu corespund cerințelor prescrise în articolele menționate în al. II. al articolului 68 din lege, nu au puterea de document public și în acest caz urmează să se vadă, judecând după regulile generale judiciare, dacă un asemenea document n'ar putea fi considerat ca un document privat.

După cum s'a arătat mai sus, în speță, contractul s'a făcut cu respectarea tuturor condițiilor cerute de textele de lege la cari se face referire în al. II al art. 68 din legea notarilor publici, așa că nu mai poate fi vorba de a se considera contractul, ca un act sub semnătură privată și în asemenea situațiune nu poate fi examinat dacă satisface cerințelor prevăzute în art 317 pr. civ.

Pe de altă parte, în conformitate cu disp. art. 286 pr. civ. probațiunea cade în sarcina părții care are interesul ca instanța să considere de adevărată, fapta afirmată, în consecință, partea care vrea să-și valorifice un drept, trebuie să dovedească faptele cari sunt temeiul dreptului.

Intrucât în speță, recurentul susține, că pârâta n'a achitat prețul de cumpărare și că consimțământul vânzătoarei a fost viciat etc., recurentul trebuia să facă dovada și prin urmare este nefondat motivul de recurs întemeiat pe violarea art. 269 din pr. civ.

De asemeni neintemeiat este și restul motivului II de recurs, întrucât anularea contractului s'a cerut pe motiv că nu ar corespunde cerințelor formale, ca document public sau sub semnătura privată și cu totul în subsidiar, s'a obiectat, că pârâta nici n'a achitat prețul de cumpărare de 40.000 lei trecut în contract, ori, în asemenea situațiune, instanțele de fond nu erau obligate să se ocupe cu această chestiune, cum nici nu s'au ocupat.

Pentru aceste motive, Curtea găsind că recursul este pe de deantregul nefondat, l'a respins ca atare.

(C. de Apel Timișoara S. III. Dec. No. 2947—1938 din 11 Noembrie 1938. Președinte și redactor D-l Ioan Popiștiu, consilier.)

43. COACHIZIȚIE. *Instituirea succesoră a coachiziei este o instituție de privilegiu a clasei de ordin comun care se ocupă cu agricultura, industria și comerțul. Funcționarul public nu intră în această clasă de ordin comun.*

In fapt: Defunctul B. A. din T., funcționar factor cl. I, la Oficiul Telegrafic-poștal, prin testamentul notarial public din 31 Decembrie 1935, testează lui M. Sch. n. M. cu drept de proprietate, în anumite condițiuni, niște creanțe în câtime de 23.000 lei, sumă atribuită acesteia în întregime, iar reclamanta văd. lui A. B. n. A. G. o cheamă în judecată pe beneficiară și în calitate de pârâtă, pretinde să fie obligată ai plăti drept avere coachizită 11.500 lei capital și dobânzi legale.

In drept: Potrivit normelor de drept în vigoare, se consideră coachiziție, averea pe care o câștigă soții conjugali în timpul conviețuirii în comun prin colaborarea lor comună, iar instituirea succesoră a coachiziei, este o instituție de privilegiu a clasei de ordin comun care se ocupă cu agricultura, industria și comerțul.

Ori, testatorul ca factor poștal, — funcționar public, — calitate în care i s'a reținut suma testată pârâtei, n'a câștigat această sumă ca făcând parte din categoriile agricultor, comerciant sau industriaș și ca atare, în speță neputând fi vorba de instituția succesoră „Coachiziție”, evident că acțiunea reclamantei este nefondată.

Hotărând astfel, instanța de fond n'a călcat vre-o normă de drept și fără ca să fi violat legea a pronunțat o sentință perfect juridică, astfel că recursul se respinge.

(C. de Apel Timișoara S. III. Dec. No. 801—1938 din 2 Noembrie 1938. Președinte și redactor D-l Vasile M. Dimitriu, consilier.)

44. ORDONANȚA 4420—1918. In spiritul acestei ordonanțe, nu este necesar ca actul scris să fie cetit și explicat, să cuprindă clauza intabulandi și să conțină toate formele pentru a putea constitui un act potrivit pentru intabularea dreptului de proprietate.

PROBE. Libera lor apreciere, făcută conf. art. 270 pr. civ. de către instanțele de fond, scapă de sub controlul instanței de recurs.

In fapt: Reclamantul revendicând dela pârât posesiunea imobilului înscris în c. f. No. 2693 a comunei G. cu No. top. 1868—c | 324 în baza dreptului său de proprietate intabulat în c. f. iar pârâtul opunând acestei acțiuni un contract de cumpărare-vânzare anterior contractului încheiat de reclamant cu acelaș vânzător și anume B. C. a cerut prin acțiune reconvențională obligarea reclamantului, să tolereze ca dreptul său de proprietate intabulat asupra imobilelor din litigiu să fie radiat, iar în baza acestei sentințe să fie intabulat pe numele său, și în acelaș timp chemând în judecată și pe vânzătorul B. C. a cerut ca și acesta să fie obligat a tolera radierea dreptului de proprietate al reclamantului în sensul acțiunii reconvenționale. Judecătoria de ocol respinge acțiunea reclamantului și admitând acțiunea reconvențională a pârâtului constată că în adevăr vânzătorul C. B. la data de 7 Octomvrie 1929 printr'un contract scris a vândut pârâtului imobilele din litigiu și că mai târziu, adică la data de 21 August 1934 același imobile le-a vândut a doua oară reclamantului; că, pârâtul neintabulându-și după cumpărare dreptul de proprietate, reclamantul în baza celui de al doilea contract a devenit proprietar tabular, însă achizițiunea proprietății prin cel de al doilea contract s'a făcut cu rea credință, deoarece reclamantul a avut cunoștință de prima vânzare, fiind chiar avertizat de înamurii martori că imobilele sunt vândute pârâtului.

În urma apelului înaintat de reclamant, Tribunalul reformând sentința Judecătoriei, ad-

mite acțiunea, obligând pe pârât să dea în posesiunea reclamanților imobilele din litigiu. Spre a ajunge la această soluție constată, că între vânzătorul B. C. și pârât n'a luat ființă un act de cumpărare-vânzare valabil, deoarece: actul depus la dosar este o simplă declarație unilaterală făcută din partea vânzătorului; actul a fost scris în întregime de aceeaș persoană care a semnat în falș și numele vânzătorului; contractul nu a fost citit și explicat; dintre cei doi martori semnați unul este lemeelipseste clauza de intabulare, deci actul nu întrunește nici condițiile de fond și nici de formă ale ordonanței 4420—1918. De altă parte, Tribunalul constată inexistența contractului și pentru considerentele că martorii T. I. și vânzătorul B. C. n'au iscălit contractul și astfel față de tăgăda vânzătorului B. C. pârâtul nu poate dovedi materialitatea convențiunei, decât prin concubina sa P. M. și prin copilul său natural P. A. cari fiind interesați în această cauză, depozițiile lor nu pot fi luate în considerare la stabilirea unei împrejurări, decisive la soluționarea litigiului.

În contra acestei sentințe, pârâtul înaintând recurs a cerut casarea ei pentru: 1) eroare grosieră de fapt, 2) exces de putere, omisiune esențială și 3) violare de lege.

In drept: Deși pentru valabilitatea unui contract, în spiritul ordonanței No. 4420—1918, nu este necesar ca actul scris să fie cetit și explicat, să cuprindă clauza de intabulare și să aibă toate formele pentru a putea constitui un act potrivit pentru intabularea dreptului de proprietate, cum greșit motivează Tribunalul, totuși instanța de apel fără eroare grosieră de fapt constată, că între recurenți și între B. C. n'a luat ființă un contract de cumpărare-vânzare valabil, apreciind în mod suveran rezultatul probațiunei testimoniale și motivând că depozițiile concubinei și fiului natural al pârâtului nu pot fi luate în considerare în dovada încheierii contractului, iar ceilalți martori n'au fost prezenți la încheierea contractului și au cunoștință despre acesta numai: fie din svon

public, fie în urma celor auzite numai dela pârât.

Că deci, libera apreciere a probelor făcută de instanța de fond conform art. 270 p. c. scapă de sub controlul instanței de recurs și astfel în speță n'ar putea fi vorba de eroare grosiera de fapt, decât numai în ipoteza, când împotriva unor probe evidente și categorice, instanța de apel ar fi stabilit cu totul altă stare de fapt, ceea ce nu este cazul.

Instanța de apel, atunci, când constată că între pârât și B. C. nu a luat ființă un contract de cumpărare-vânzare valabil, arată că atât numele vânzătorului cât și numele martorului T. I. semnați ambii pe contract, sunt semnați în „Fals”, or prin aceasta nu face altceva, decât trage concluzia din faptele arătate atât de B. C. cât și de D. I. cari arată că n'au semnat contractul și n'au fost prezenți la încheierea actului.

Așa fiind, excesul de putere invocat în recurs este nefondat, iar în ce privește omisiunea esențială acest motiv de asemenea este neintemeiat, de oarece nu se arată și nu se motivează că în ce formă și cum ar exista.

Față de cele expuse instanța de apel nu putea viola norma de drept privitoare la dobân-

direa drepturilor de c. f. cu rea credință, deoarece din moment ce a constatat că între pârât și vânzătorul B. C. nu a luat ființă un contract valabil de cumpărare-vânzare, nu a mai existat o a doua vânzare și reclamații nu puteau să fie decât de bună credință, căci reaua credință ar fi existat numai atunci, când într'adevăr s'ar fi constatat existența unei vânzări anterioare a acelorași imobile și cunoștința reclamațiilor despre această vânzare.

Că deci, aplicarea acestei norme fiind în funcțiune de faptele constatate de Tribunal, fără îndoială că din starea de fapt constatată de Tribunal nu putea rezulta o altă concluzie juridică decât că, reclamații sunt achizitori de bună credință și astfel în baza drepturilor lor de proprietate intabulate, cu drept cuvânt pot pretinde dela pârât posesiunea imobilelor din litigiu.

Motivele invocate în recurs fiind neintemeiate, recursul cată a fi respins.

(C. de Apel Timișoară S. III Dec No. 4636-4-1937 din 12 Octomvie 1938.

Președinția Dlui Ioan Popștilu Consilier; redactor Dl Eugen Pop, consilier).

II. RROCEDURĂ CIVILĂ

45. *APEL TARDIV. Nu poate fi respins pe acest motiv decât după ascultarea părților. Art. 490 pr. div. ard.*

Recurenții S. M. și B. M. se plâng de violarea art. 30 pct. 6 din legea Curții de Casație, deoarece Curtea de Apel, ridicând din oficiu chestiunea tardivității apelurilor, nu a pus-o în discuțiunea părților violând astfel dreptul lor de apărare.

Din dispozițiunile art. 490 proc. civ. ard. rezultă că, dacă cu ocaziunea desbaterii apelului se constată că apelul a fost înaintat tardiv, acceptarea apelului va trebui refuzată după ascultarea părților.

Acest text consacră în materie principiul fundamental al dreptului de apărare care trebuie observat în mod riguros, iar nerespectarea lui atrage nulitatea hotărârii pronunțate în cauză.

Așa fiind și cum în speță este constant că Curtea de Apel, fără a pune în discuțiunea părților chestiunea tardivității apelurilor, a pronunțat deciziunea atacată cu recurs, respingând apelurile ca tardive, în asemenea condițiuni a comis un vădit exces de putere și a violat dreptul de apărare al recurenților.

Deci, motivul de casare fiind intemeiat, fără a se mai discuta celelalte motive cari rămân fără interes, recursul cată a se admite,

deciziunea dată în cauză urmează a se casa, iar afacerea a se trimite pentru o nouă judecare.

(Cas. III, Dec. Nr. 2080 din 1 Noemvrie 1933, Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier.)

46. *DIVERGENȚĂ. Dacă înaintea complexului de divergență se pot invoca și alte chestiuni decât aceea asupra căreia s'a produs divergența? Soluțiune afirmativă când intervin noi situațiuni juridice în strânsă legătură cu soluțiunea divergenței.*

În contra deciziei cu Nr. 5 din 1935 a comisiei de Apel pentru validarea drepturilor miniere S. I. de pe lângă Curtea de Apel din București, făcându-se recurs atât de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, cât și de Ministerul de Industrie și Comerț, ambele recursuri au fost luate în cercetare în ziua de 26 Februarie 1936, când Înalta Curte S. II-a a amânat pronunțarea la 4 Martie 1936.

La acest termen, Înalta Curte, prin decizia cu Nr. 589 din 4 Martie 1936, a respins ca tardiv recursul făcut de Ministerul Agriculturii și a declarat divergență în celălalt recurs.

Recursul fiind trimis complexului de divergență, înaintea acestui complet, intimații au ridicat incidentul de inadmisibilitate a recursului, pentru motivul că un recurs făcut tot pentru Stat contra aceleiași deciziuni, a fost respins de Înalta Curte și deci există în cauză autoritate de lucru judecat, excepțiune pe care nu au putut-o propune înaintea complexului obișnuit, deoarece nu intervenise încă autoritatea lucrului judecat.

Înalta Curte s. II-a, prin jurnalul Nr. 8262 din 1937, constată că s'a ivit divergență asupra chestiunii de a se ști dacă, în situațiunea sus arătată incidentul ridicat și întemeiat pe excepțiunea autorității lucrului judecat, rezultând din decizia acestei secțiuni cu Nr. 589 din 1936, poate fi luat în cercetare și hotărît în complexul de divergență.

Este exact că înaintea complexului de divergență părțile litigante nu pot invoca alte mijloace de apărare decât pe acelea cari, fiind în strânsă legătură cu chestiunea rămasă în divergență, duc în mod necesar la rezolvarea ei.

Printre aceste mijloace de apărare în strânsă legătură cu soluțiunea divergenței, urmează a se socoti și acele noi situațiuni juridice intervenite între timp, care n'au putut să fie prevăzute de părți și care sunt de natură a face ca rezolvarea chestiunii rămase în divergență să rămână cu totul inutilă în cauză, cum este — de pildă — în speță invocarea autorității lucrului judecat rezultând dintr'o hotărîre pronunțată concomitent cu ivirea divergenței.

În atare caz, este necontestat că complexul de divergență, al cărui rol ca organ de jurisdicție nu este acela de a da hotărîri de principiu, ci e a contribui prin rezolvarea divergenței la soluționarea în fond a speței deduse în judecată, va fi ținut să examineze în prealabil chestiunea autorității lucrului judecat, numai astfel putând să vadă și să hotărască dacă elucidarea obiectului divergenței mai prezintă sau nu vre-un interes în cauză.

Astfel fiind, urmează a decide că în situațiunea juridică mai sus arătată, incidentul ridicat și întemeiat pe excepțiunea lucrului judecat poate fi luat în cercetare și hotărît de complexul de divergență.

Pentru aceste motive, constată că excepțiunea autorității lucrului judecat rezultând din deciziunea Nr. 587 din 1936 a Curții de Casație s. II-a poate fi judecată în complexul de divergență.

(Cas. S. Unite, dec. Nr. 112 din 13 Octomvrie 1938 Președinția d-lui Andrei Rădulescu, prim-președinte.)

47. *PROCEDURĂ CIVILĂ. În complexul de divergență părțile litigante pot invoca noi mijloace de apărare când sunt în strânsă legătură cu motivele deduse în divergență sau au caracterul de excepțiuni peremptorii*

de fond cari pot face inutilă discutarea pricinii.

Deși în sistemul procedurii civile din Ardeal instanțele pot da hotăriri de principiu, fără să se desinvestească definitiv de judecarea pricinii, însă atari hotăriri, având un caracter preparatoriu sau premergătoare fondului, potrivit art. 24 din legea Curții de Casație, care se aplică pe întreg teritoriul țării și legea nu prevede nici-o derogare, nu se pot ataca decât odată cu fondul.

In fapt: Din deciziunea atacată rezultă că prin două procese verbale încheiate de organele Ministerului de Finanțe la 5 Decembrie 1930 și 8 Octombrie 1931; în urma ordinelor acestui minister, Fabrica de spirt a intimatului M. Kr. din comuna S. jud. M. a fost închisă pentru contravenție la legea asupra producției și desfacerii spirtului, confiscându-se cantitățile de spirt găsite și aplicându-se sigilii.

Intimatul atacând în justiție procesele verbale de contravenție și obținând câștig de cauză în ambele cazuri, dânsul, după ce deciziunile de anulare au rămas definitive și i s'a predat folosința fabricii, a intentat acțiune în contra Ministerului de Finanțe cerând daune pentru pagubele suferite prin deteriorarea instalațiilor, confiscarea și stricarea materialelor, lipsă de funcționare a fabricii, etc.

Această acțiune fiind respinsă ca nefondată de Tribunalul M. s. II-a, prin sentința civilă Nr. 151 din 1936 și reclamantul atacând cu apel sentința de respingere, Curtea din Tg. M., prin deciziunea Nr. 55 din 1937, a admis apelul și a reformat sentința tribunalului, stabilind în principiu dreptul de despăgubire al reclamantului față de minister și dispunând trimiterea dosarului la prima instanță care, având în vedere cele cuprinse în motivarea deciziei cu privire la cuantumul despăgubirii, să dezbată în fond și să aducă hotărâre nouă în care să decidă și asupra cheltuelilor de judecată după cifra fixată de Curte.

Ministerul de Finanțe atacând cu recurs

această deciziune, iar asupra motivelor de casare formulate neîntrunindu-se în ședința dela 11 Februarie 1938 numărul de voturi prevăzut de lege, judecata recursului a fost trimisă completului de divergență.

Intimatul, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 24 din legea organică a Înaltei Curți, a ridicat incidentul de inadmisibilitatea recursului, întrucât el nu este îndreptat în contra unei decizii definitive, ci a unei decizii preparatorii care nu poate fi atacată decât odată cu recursul asupra deciziei de fond.

La acest incident reprezentantul Ministerului recurent a obiectat în prim rând că el este tardiv ridicat înaintea completului de divergență și în al doilea rând că este nefondat, instanțele de apel din Ardeal fiind autorizate, conform dispozițiilor din legiunile locale, să dea asemenea hotăriri prin care să stabilească principial dreptul de daune al părții, urmând ca în cazul când, ca în speță, decizia de principiu s'a dat în apel, cuantumul daunelor să fie fixat de prima instanță printr'o hotărâre în fond supusă căilor de atac obișnuite.

In drept: În ce privește tardivitatea incidentului ridicat de intimat că, deși este de principiu că încheierea instanței prin care se declară o divergență fixează starea pricinii care nu se mai poate schimba și completul de divergență are un rol limitat numai la examinarea punctelor asupra cărora nu s'a întrunit numărul legal de voturi, totuși aceasta nu înseamnă că părțile litigante nu ar putea invoca înaintea completului de divergență noi mijloace de apărare dacă ele sunt în strânsă legătură cu motivele deduse în divergență, sau sunt excepțiuni peremptorii de fond, întrucât în primul caz apărările fiind în legătură cu motivele în divergență, duc la deslegarea punctelor ce acest complex este chemat să rezolve, iar în al doilea caz excepțiunile invocate putând prejudica fondul pot fi de natură să facă inutilă discutarea pricinii în fond și ca atare părțile sunt în drept să le ridice în orice stare a

pricinei, deci și înaintea completului de divergență.

Referitor la fondul pricinei, potrivit art. 24 din legea Curții de Casație, această Curte judecă cererile în casație pornite în contra hotăririlor tribunalelor de primă instanță nesupuse la apel și în contra hotăririlor desăvârșite, pronunțate de instanțele de apel; potrivit alin. ultim de sub acest articol, Curtea de Casație nu poate primi cereri în casație în contra hotăririlor premergătoare sau deslușitoare, casarea acestora neputându-se cere decât după ce s'a dat hotărîrea definitivă asupra fondului.

Legea organică a Curții de Casație fiind o lege de unificare, dispozițiunile ei au a se aplica în toată țara, înlocuind sau modificând în sensul prevederilor ei dispozițiunile din legiurile locale, cât timp menținerea acestora nu a fost hotărîtă prin texte exprese, edictate în acest sens; de altfel, prin art. 81 alin. ultim din legea Curții de Casație s'a prevăzut expres că se va aplica procedura civilă română în toate recursurile cari sunt de competența Curții de Casație.

Prin hotărîrile prevăzute în primul aliniat al art. 24, legea are în vedere hotărîrile prin care instanțele acolo arătate se pronunță în ultim resort asupra fondului pricinei, dând o hotărîre definitivă, care pune capăt procesului înaintea acelei instanțe și în contra căreia părților nu le este deschisă nici-o cale ordinară sau extraordinară de atac, hotărîrea dată putând intra, după îndeplinirea cerințelor fixate de lege în această privință, în puterea lucrului judecat.

Hotărîri preparatorii sau premergătoare, în contra cărora legea prin alin. ultim de sub art. 24 nu acordă părților dreptul de atac pe calea recursului decât numai odată cu recursul în contra hotărîrei asupra fondului, sunt acelea prin care instanțele de fond deși se pronunță asupra pricinei deduse în judecată înaintea lor, totuși nu rezolvă însuși fondul acelei pricini, ci numai anume excepțiuni ridicate dispunând ca fondul cauzei să fie judecat ulterior, fie tot

înaintea sa, fie de către prima instanță, potrivit regulilor de procedură determinate de lege, astfel că fondul pricinei urmează a fi supus unei noi judecăți înaintea zisei instanțe.

În speță Curtea de Apel Tg. M. deși se pronunță asupra apelului cu care a fost sesizată, totuși nu s'a desinvestit de judecarea lui, căci nu a statuat în fond, ci numai asupra chestiunii dacă intimatul are sau nu dreptul la daunele cerute, recunoscându-i principial acest drept și dispunând ca tribunalul să fixeze în primă instanță cuantumul acestor daune, dând tribunalul hotărîre în fond supusă căilor ordinare de atac.

Deși în sistemul procedurii civile locale instanțele de apel pot da asemenea hotărîri, însă în ce privește dreptul părților de a ataca aceste hotărîri pe calea recursului, este a se aplica procedura prevăzută de art. 24 din legea organică a Curții de Casație, întrucât în ce privește dispozițiunile ce el le prevede, nu există în legea Curții de Casație nici o derogare care să mențină normele din legiurile locale; că dar dispozițiunile art. 24 alin. ultim urmează să-și aibă aplicațiune în speță și recursul ministerului să se respingă ca inadmisibil odată ce este îndreptat contra unei hotărîri preparatorii, a Curții de Apel.

(Cas. I. Dec. Nr. 2855 din 5 Decembrie 1938. Președinția D-lui A. Rădulescu, prim-președinte).

48. LICITAȚIE IMOBILIARĂ. *În conformitate cu legiurile în vigoare în Ardeal, imobilul scos în urmărire și vândut prin licitație publică, trece în mod definitiv în patrimoniul adjudecatarului, din momentul în care licitația a rămas definitivă. Acest drept al adjudecatarului nu este condiționat de intabularea lui în cartea funduară, intabulare ce urmează a fi făcută chiar din oficiu de către instanța cărții funduare. (Aplicațiune în legătură cu art. 15 alin. 2 din legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934.)*

Având în vedere că, legea lichidării dato-

riilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, dispune prin art. 68 și 69 că chestiunea dacă debitorul îndeplinește condițiunile spre a intra în prevederile legii poate fi ridicată înaintea instanțelor de fond și de urmărire, în orice stadiu al pricinii.

Considerând prin urmare că, din textele de mai sus rezultă că în cazul când o vânzare silită, a avut loc, beneficiul acestei legi poate fi invocat în tot cursul urmăririi, până în momentul în care bunul adjudecat a trecut în mod definitiv din patrimoniul debitorului în acela al adjudecatarului.

Considerând că, deși art. 15 din aceeași lege prescrie în al. II, că prin adjudecare definitivă în teritoriile alipite unde ființează cartea funduară, se înțelege încheierea prin care se ordonă intabularea dreptului de proprietate în favoarea cumpărătorului totuși din cuprinsul primului alineat al aceluiași articol și al art. anterior 14 cât și din împrejurarea că ambele aceste articole fac parte din secțiunea II. a Cap. I. intitulată: urmărirea sumelor datorate de debitorii agricoli și decăderile rezultând din neplata lor, reese că, dispozițiunea din alin. II de mai sus nu poate fi aplicabilă decât în cazul când debitorul a pierdut beneficiul legii din cauza neplății la scadență a uneia sau mai multor rate.

În consecință, cu privire la chestiunea de a se ști până când poate fi invocat beneficiul legii, urmează a fi avute în vedere dispozițiunile de mai sus ale art. 69 și 68 cari fac parte din ultima secțiune intitulată: „Dispozițiuni generale și tranzitorii”.

În atari condițiuni, urmează a vedea care este momentul în care, după legiuirile în vigoare în Ardeal, imobilul scos în urmărire și vândut prin licitație publică trece în mod definitiv în patrimoniul adjudecatarului.

Având în vedere că art. 170 din legea de execuție în vigoare în Ardeal dispune că după expirarea termenului fixat pentru supralicitatie, dacă în rest mp nu s-a făcut vre-o ofertă mai mare, imobilul se declară cumpărat de către

cel ce a oferit maximul și prin aceasta licitația se declară terminată, că după art. 178 în termen de 8 zile dela terminarea procedurii de licitație, se poate face contestație contra licitației care va putea fi anulată pentru motivele de formă enumerate de art. 179 iar art. 180 prescrie că dacă în termenul de mai sus nu se face contestație, instanța cărților funduare, dacă condițiile de licitație nu prevăd altfel, eliberează cumpărătorului certificatul de cumpărare în baza căruia acesta va putea să ia în posesie imobilul, punerea în posesie făcându-se prin delegatul judecătoreiei, care la nevoie se va folosi chiar de forța publică, că art. 181 prevede că dacă imobilul licitat este închiriat sau arendat, chiriașii sau arendașii sunt obligați să cedeze cumpărătorului în condițiunile prev. de lege, dreptul de folosință și că, chiria devenită scadentă după ziua de licitație se cuvine cumpărătorului, că în fine, art. 182 din aceeași lege prescrie, că, dacă licitația a devenit definitivă și cumpărătorul a satisfăcut condițiunilor de licitație, instanța cărților funduare dispune din oficiu înscrierea în cărțile funduare a dreptului de proprietate al cumpărătorului asupra imobilului, iar art. 184 prevede că impozitele ce gravează imobilul și devin scadente în ziua licitației, se vor suporta de cumpărător.

Considerând că, din ansamblul acestor texte rezultă, că imobilul vândut prin licitație publică trece în mod definitiv din proprietatea debitorului în cea a adjudecatarului, din momentul în care licitația a rămas definitivă, fie prin nefacerea în termenul legal a contestației contra licitației fie prin respingerea contestației fără ca acest drept al adjudecatarului să fie condiționat de intabularea lui în cartea funduară, intabulare care urmează a fi făcută chiar din oficiu de către instanța cărții funduare.

Având în vedere că, din cuprinsul deciziei atacate rezultă, că recurenta și-a introdus cerea pentru desființarea urmăririi la 6 Iunie 1934, și apoi este în afară de orice discuție, că, licitația a rămas definitivă anterior

acestei date și anume încă în cursul lunii Mai 1930.

Or, recurenta la data înaintării cererii sale ne mai fiind proprietară de bunuri rurale, cum cere art. 1. din legea de lichidarea datoriilor mai sus citate, cu drept cuvânt și fără

a viola textele de lege invocate prin recurs, Curtea de fond a refuzat recurentei beneficiul conversiunii.

Că dar, recursul urmează a fi respins ca nefondat.

(Cas. II. Dec. No. 309 din 10 Iunie 1938. Președinția d-lui Al. Macărovici, consilier).

II. DREPT COMERCIAL.

49. *CAMBIAL, Actul de protest este nul dacă nu arată ora la care a fost dresat. Rațiune. Art. 69 din legea cambială din 1934.*

In fapt: Prin sentința Nr. 920 - 935 Tribunalul Ilfov s. II com. a admis acțiunea cambială intentată de N. Iv. decedat și continuată de C. Iv., în calitate de tutoare legală a minorilor săi copii și a obligat pe Val. B. și Dr S. B. să plătească în mod solidar suma de 100.000 lei, cu procente și spese, în baza unei cambii scadente la 23 Iunie 1934. Pârâții făcând apel, pe motiv că protestul este nul fiindcă nu conține și ora la care a fost dresat, Curtea de Apel din București s. III-a prin decizia Nr. 4—936, admite apelul și reformează sentința tribunalului.

In drept: Chestiunea care se deduce prin motivul I de casare și care trebuie tranșată în *complexul de divergență* este aceea de a se ști dacă mențiunea orei pe actul de protest este sau nu esențială și dacă, în consecință, lipsa unei asemenea mențiuni pe actul de protest atrage sau nu nulitatea actului de protest și deci decăderea de drept a posesorului cambiei din exercițiul acțiunii cambiale.

Până la promulgarea legii cambiei și a biletului la ordin din 1 Maiu 1934, condițiunile esențiale pe care trebuie să le cuprindă actul de protest pentru a putea fi valabil erau prevăzute de art. 328 din codul comercial.

Acest text nu prevedea printre condițiunile esențiale ale valabilității actului de protest și pe aceea a arătării orei când s'a dresat un asemenea act, ceea ce înseamnă că sub imperiul dispozițiilor art. 328 din codul comercial, un

act de protest, care cuprindea numai anul, luna și ziua când s'a dresat, fără arătarea orei, era socotit valabil, bine înțeles, dacă mai cuprindea și celelalte mențiuni esențiale din art. 328 c. com.

Prin art. 69 din legea cambiei și a biletului la ordin din 1 Maiu 1934, care enumără elementele esențiale, pe cari trebuie să le cuprindă un act de protest pentru a fi valabil, se arată în mod expres că actul de protest trebuie să cuprindă între altele, anul, luna, ziua și ora în care a fost dresat.

Scopul pentru care legiuitorul din 1934 a prevăzut și mențiunea orei pe actul de protest a fost acela ca să se evite cu desăvârșire facerea actului de protest în afară de orele legale înlăturând astfel posibilitatea surprinderii debitorului din partea creditorului prin dresarea unui act în afară de orele legale și despre care n'ar fi putut avea cunoștință.

Deci acesta fiind scopul prevederii din art. 69 în ce privește mențiunea orei când s'a dresat actul de protest, desigur că o asemenea mențiune este în principiu esențială, iar lipsa ei atrage nulitatea actului de protest și prin consecință, decăderea posesorului cambiei din exercițiul acțiunii cambiale fiindcă legiuitorul a ținut ca însuși actul de protest să facă dovada prin el însuși că operațiunea protestării cambiei a avut loc în orele legale.

Dacă atunci când portărelul a găsit pe debitor și la somațiunea de plată făcută, acesta și-a dat răspunsul său fără vre-o întâmpinare asupra momentului când i se cere aceasta, — în acest caz desigur nici chiar girantul nu ar mai putea opune neregularitatea protestului, —

nu tot astfel e cazul de față în care portărelul nu a găsit pe debitor și a dresat un act de protest pentru care nu exista dovada așa precum cere legea că l'a săvârșit în orele legale.

În acest sens hotărînd și Curtea de Apel în speță, prin aceasta n'a comis nici-un exces de putere și a dat o justă interpretare art. 69 mai sus citat.

Deci, motivul I de casare este nefondat, iar recursul urmează a fi respins, întrucît deciziunea Curții se menține numai pe aceste considerațiuni, fără a mai fi nevoie și de cercetarea celorlalte motive de casare.

(Cas. III. Dec. Nr. 1436 din 20 Iunie 1938. Președinția D-lui D. G. Lupu, președinte).

50. FALIMENT. Falitul nu poate solicita încetarea falimentului său, pe temeiul art. 68 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane dela 7 IV. 1934. Rațiune.

Considerând că o primă consecință a declarării unui comerciant în stare de faliment este depozitarea sa de dreptul de administrație și dispoziție a bunurilor sale, care conform art. 3 din legea falimentară ardeleană trece asupra curatorului de masă ca reprezentant al masei falimentare.

Potrivit art. 8 din citata lege, falitul pierde și dreptul de a sta în justiție în litigiile cari privesc bunuri sau drepturi ce aparțin masei falimentare, el fiind reprezentat în aceste procese după declararea sa în stare de faliment de către curatorul de masă.

Însă, în acele litigii, cari privesc drepturile falitului exclusiv personale, sau cari sunt străine falimentului, el păstrează exercițiul acțiunilor în justiție.

În noțiunea de litigii cari privesc drepturile exclusiv personale ale falitului sau cari sunt străine falimentului, nu urmează a se înțelege numai litigiile cu caracter nepatrimonial, cum ar fi de exemplu cele în legătură cu drepturile de

familie, acțiuni penale, etc. ci și acelea, cari, deși au un caracter patrimonial derivă dintr'un atribut strict personal al falitului și vin în conflict de interese cu masa falimentară, căci curatorul de masă, având de apărut în'ereșele masei falimentare, el reprezintă pe falit numai în acele procese cu caracter patrimonial în cari interesele falitului nu vin în conflict cu ale creditorilor săi.

Considerând că, o cerere având ca obiect desființarea măsurilor de urmărire în cadrul art. 68 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 — indiferent de admisibilitatea ei în principiu — fiind îndreptată în contra intereselor creditorilor, întrucât tinde la desființarea de depozitare a falitului și administrare colectivă prin oficiul curatorului de masă, pe de altă parte falitul are și un interes de ordin moral, de a lupta în contra declarării sale în stare de faliment, o asemenea cerere poate fi exercitată de falit personal, deoarece prin natura sa este exclusiv personală falitului (vezi Cas. III. Dec. No. 191—1938 din 28 I. 1938).

Așa fiind, Tribunalul declarând că falitul are capacitatea de a cere aplicarea dispozițiilor legii lichidării datoriilor agricole și urbane a făcut o bună aplicațiune a textelor și principiului invocat mai sus și deci apelul curatorului de masă în această privință este neintemeiat.

Având în vedere că, odată recunoscut dreptul falitului, de a sta în instanță, urmează a se examina chestiunea dacă în principiu este admisibilă cererea sa de a solicita sistarea procedurii de faliment pe temeiul art. 68 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, pe considerațiunea că și falimentul ar fi o măsură de urmărire.

Considerând că, procedura falimentară nu constituie numai o simplă procedură de urmărire, deoarece din punctul de vedere patrimonial, falimentul, este o depozitare a falitului de întreaga sa avere și administrarea ei prin curatorul de masă, având ca scop conservarea și lichidarea ei, în vederea îndeplinirii creditorilor,

ceeace nu cunoaște legea execuțională; că de altcum și urmările declarării unui comerciant în stare de faliment sunt multiple, căci pe lângă deposedarea sa de avere, falitul este izbit de anumite incapacități profesionale, penale și politice, etc. prevăzute de art. 25, 120, 121, 122 din legea fal, legea electorală, etc. deci falimentul este mult mai grav, decât o măsură de urmărire luată în temeiul legii execuționale și din moment ce falimentul s'a decis în mod definitiv, el nu mai poate fi încetat decât în cazurile specificate de art. 165 și următorii din legea falimentară, ori în asemenea situațiune este evident, că procedura falimentară nu a putut fi cuprinsă în art. 68 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Prin urmare, este greșit punctul de vedere al Tribunalului, că procedura falimentară ar fi o procedură execuțională și ca atare s'ar putea încadra pe temeiul art. 68 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, sub numirea de „orice fel” de măsuri de urmărire și asigurare și falimentul.

Legiuitorul n'a avut intențiunea ca și falitii să poată beneficia de conversiune, ceiace se confirmă și cu desbaterile parlamentare, ce au avut loc cu ocazia votării legii lichidării datoriilor agricole și urbane când raportorul a arătat că beneficiul legii nu privește pe cei declarați în stare de faliment prin hotărâre rămasă definitivă la data intrării în vigoare a legii.

Așa fiind, Curtea, fără a mai intra în examinarea chestiunii de fond, dacă falitul intră în prevederile legii ca proprietar agricultor sau comerciant într'o comună rurală, găsind că în principiu falitul nu poate solicita încetarea falimentului, pe temeiul art. 68 din citata lege, a trabuit să admită apelul curatorului de masă și reformând deciziunea în această privință să respingă ca inadmisibilă cererea falitului de a se sista procedura falimentară.

(C. de Apel Timișoara S. III. Dec. No. 3912—1938 din 10 Decembrie 1938. Președinte și redactor Dl. Ioan Popiștiu, consilier.)

51. SOCIETATE ÎN NUME COLECTIV.
Situația asociațiilor nu este alta decât aceea a unor garanți legali. Societatea fiind debitoare principală pentru actele încheiate în numele ei, asociații nu au decât o obligațiune accesorie. Orice modificare ar interveni cu privire la obligațiunea debitorului principal (societatea), această modificare are efect și asupra debitorilor solidari (asociații garanți legali:).

Potrivit dispozițiilor art. 64 din c. com. ard. societatea în nume colectiv ia ființă, când două sau mai multe persoane exercită comerțul sub firmă comună, având fiecare răspundere nemărginită și solidară, — iar prin dispozițiunile art. 88 din același cod, această solidaritate se accentuează când se spune că asociații unei societăți în nume colectiv sunt obligați solidar, cu toată averea lor, pentru obligațiunile societății.

Responsabilitatea asociațiilor, astfel cum este stabilită prin art. 64 și 88 din c. com. ard., este de esența societății în nume colectiv, căci aceste societăți oferă drept garanție creditorilor sociali, nu numai patrimoniul lor propriu, ci și patrimoniul particular al asociațiilor, astfel că în cazul când patrimoniul lor s'ar consuma, asociații răspund de obligațiunile societății cu patrimoniul lor particular, în mod solidar și nelimitat.

Potrivit susmenționatei texte, răspunderea asociațiilor fiind solidară, ei nu pot cere divizarea creanței, iar, întrucât răspunderea lor este nemărginită, ei răspund pentru datoriile societății, nu numai până la concurența unei mize, sau până la concurența unei sume determinate, ci cu întregul lor patrimoniu particular.

Însă, din regula, că răspunderea asociațiilor este nemărginită, nu rezultă în mod necesar, că răspunderea lor ar fi independentă de datoria societății și că deci ei ar răspunde pentru această datorie în calitate de codebitori principali, după cum susține intimatul; o ase-

menea regulă nu se poate stabili prin interpretarea textului art. 64 și 88 din c. com. ard., iar din faptul că asociații nu trebuie să arate care este aportul lor social nu se poate deduce calitatea lor de codebitori principali; situația asociațiilor, astfel cum rezultă din art. 64 și 88 din c. com. ard. nu este alta decât aceea a unor garanți legali, societatea fiind debitoarea principală, pentru actele încheiate în numele ei, iar asociații nu au decât o obligațiune accesorie.

Dealtfel, elementul esențial al noțiunii de solidaritate este identitatea obiectului; debitorii solidari sunt obligați la același lucru: „*eadem res, eadem pecunia*” și astfel orice modificare ar interveni cu privire la obligațiunea debitorului principal, această modificare are efect și asupra debitorilor solidari.

Astfel, asociații unei societăți în nume colectiv, având calitatea de garanți legali și fiind ținuți să răspundă numai în limita obligațiunilor societății și, întrucât reducerea sau modificarea obligațiunilor societății are efect și asupra asociaților urmează că, în speță, urmăritii, în calitate de asociați ai Băncii de Credit C. sunt în drept să opună urmăritorului reducerea creanței intervenită în urma aranjamentului încheiat de Banca de credit C. cu creditorii ei, în virtutea art. 50 din L. L. D.

(C. de Apel Timișoară S. III. Dec. No. 2368—1938 din 16 Septembrie 1938. Președinția D-lui C. Sotirescu, consilier; redactor D-l Sabin Moldovan, consilier).

52. *TRANSPORT C.F.R. Predătorul are drept de dispoziție asupra mărfii, până în momentul când scrisoarea de trăsură s'a eliberat destinatarului. Din acel moment dreptul de dispunere revine celui din urmă. Aceasta nu exclude însă, valorificarea de către predător, a despăgubirilor pentru daunele suferite în cursul transportului, cu singura restricție, că după sosirea mărfii la destinație, el nu-și mai*

poate valorifica drepturile în justiție, decât cu autorizarea destinatarului.

In fapt: Industria Textilă Arădană, — prin acțiunea înregistrată la Judecătoria Mixtă Arad, sub No. 12856 din 26 Iulie 1926, — a chemat în judecată Căile Ferate Române, pentru dauna rezultată din neexecutarea unui contract de transport a două colete conținând țesături de bumbac în valoare de lei 13380, cari fiind predate în gara Arad cu destinația Nathan Gellar din Iași, s'au pierdut.

Judecătoria, bazându-se pe probele prezentate de reclamantă — scrisoarea de trăsură și factura de pagubă — prin sentința pronunțată în ziua de 7 Iunie 1935 a admis acțiunea, obligând C.F.R. să plătească reclamantei 13380 lei cu dobânzi dela 9 Mai 1924 și lei 2000 cheltuieli de judecată.

Această sentință a fost atacată cu apel de C. F. R., pentru două motive: 1.) Că întrucât scrisoarea de trăsură a fost ridicată de destinatar, singur acesta era în drept să acționeze conform prevederilor art. 52 și 53 din Regul. de transport al căilor ferate, reclamanta din speță, neavând nici o calitate de a sta în proces; 2.) Că, chiar presupunând că reclamanta ar avea calitatea de a sta în proces, întrucât pe temeiul unei convențiuni intervenită între C. F. R. și Statul Român la data de 25 August 1928, acesta din urmă a luat asupra sa achitarea tuturor obligațiunilor căilor ferate anterioare anului 1926, acțiunea pentru despăgubirile în speță trebuia să fie intentată împotriva Statului.

Reclamanta — în replică — a cerut respingerea apelului formulat de C. F. R., susținând: ad. 1.) Că întrucât C. F. R. nu i-a făcut nici o notificare asupra sosirii transportului la destinație, ea era în drept să acționeze pentru a-și recupera paguba; ad. 2.) Că pretinsa convențiune încheiată între Stat și C. F. R., reglementează unele raporturi de drept între aceste două părți, fără a influența raporturile cu terțe persoane și ca menționata convențiune fiind încheiată la o dată posterioară intentării acțiunii nu poate influența litigiul de față.

În fața instanței de apel, reclamanta a mai prezentat și o adresă semnată de către destinatarul mărfii, prin care acesta declară că i-a act și aprobă procedura pusă în curgere în nume propriu de către reclamantă în vederea recuperării daunei suferite.

Tribunalul după ce constată că pârâta apelantă la ultimul termen de desbatere și-a restrâns apelul numai privitor la dreptul de actorat al reclamantei, prin sentința pronunțată în ziua de 22 Martie 1937, sub No. C. a. 2526—936 a respins apelul, confirmând sentința Judecătoriei, cu motivarea, că atât din dispozițiunile art. 52 a regulamentului de transport în vigoare la data cauzării daunei, cât și din prevederile art. 85 al noului regulament, reese că destinatarul este în drept să dea autorizație altei persoane pentru valorificarea despăgubirilor decurgând din transport, și intrucât în speță reclamanta — prin scrisoarea dela 2 Martie 1937 — a obținut o atare autorizație dela destinatar, urmează a trage concluzia că și-a justificat dreptul de actorat.

Impotriva sentinței tribunalului, pârâta C.F.R. a înaintat în termen recurs.

In drept: Din cuprinsul foarte puțin clar al petițiunii de recurs se desprind următoarele motive de recurs:

1.) Reaua aplicațiune a legii, în speță a art. 52 și 43 din regulamentului de transport al căilor ferate și greșita interpretare a conținutului scrisorii din 2 Martie 1937, săvârșită prin faptul de a se fi stabilit dreptul de actorat al reclamantei, cu toate că în sensul menționatei dispozițiuni, singur destinatarul mărfii era în drept să acționeze, și de a fi considerat drept cesiune scrisoarea amintită cu toate că din cuprinsul ei nu rezultă aceasta;

2.) Exces de putere, lipsă și greșita motivare și omisiune esențială, săvârșite prin faptul de a fi constatat în mod greșit, că și-ar fi restrâns apelul numai privitor la chestiunea dreptului de actorat al reclamantei și de a fi înlăturat astfel acea parte a apelului prin care s'a invocat convențiunea dintre Stat și C.F.R., în sensul căreia Statul a preluat toate obligațiunile

C.F.R.-ului, anterioare anului 1926, rămânând astfel singur răspunzător și pentru daunele pretinse în acțiune.

În ce privește motivele de recurs de sub pct. 1 că potrivit art. 52 și 53 din regulamentului de transport, se reglementează situațiunea căilor ferate față de părțile interesate la un transport în sensul că predătorul are drept de dispoziție asupra mărfii până în momentul când scrisoarea de trăsură s'a eliberat destinatarului iar din acel moment dreptul de a dispune revine celui din urmă. Această reglementare însă, având ca unic scop evitarea eventualelor dispozițiuni contrazicătoare, ce ar putea fi date în același timp de către predător și destinatar, nu exclude întru nimic valorificarea de către predător, a despăgubirilor pentru daunele suferite în cursul transportului cu singura deosebire că după sosirea transportului la destinație, ceea ce în speță nu este cazul, deoarece coletele s'au pierdut în timpul transportului, predătorul nu-și poate valorifica drepturile în justiție, decât cu autorizațiunea destinatarului (art. 53 pct. 2).

În cazul dat, predătorul reclamant, dint'un exces de precauțiune, a obținut dela destinatar o atare autorizațiune prin scrisoarea dela 2 Martie 1937, a cărei conținut bine se stabilește de Tribunal, că este identic cu o cesiune a drepturilor, derivând din contract, urmează a se trage în drept concluzia că reclamantul și-a justificat dreptul de actorat; deci motivele de casare invocate pe acest temei se dovedesc a fi neintemeiate.

În ce privește motivele de casare de sub pct. 2, că în fața instanțelor, desbaterile fiind orale, părțile sunt ținute în sensul art. 219 Pr. civ., să susțină și oral toate acele temeuri, pe cari își bazează drepturile valorificate, și astfel în speță, la desbaterea apelatorică fixată în fața Tribunalului pe ziua de 22 Martie 1937, fiind schimbare în senat și ca atare repetându-se întreaga desbatere, apelanta C. F. R. era ținută să arate toate motivele pe cari înțelegea să-și întemeieze apelul; ori, din cuprinsul procesului verbal, dresat în acea zi, nu rezultă că

apelanta ar fi invocat în motivarea apelului său și argumentul bazat pe convențiunea încheiată între Stat și C. F. R. la data de 25 August 1928; ca atare, nu se poate plânga că Tribunalul prin înlăturarea din discuție a pretinsului argument, ar fi săvârșit vre'un exces de putere, nemotivare sau omisiune.

Dar, presupunând chiar că Tribunalul în mod greșit a omis de a se ocupa de acest motiv al apelului, omisiunea nefiind de natură a schimba soluțiunea, nu poate fi considerată esențială: deoparte, fiindcă menționata convențiune, prin care Statul a înțeles să i-a asupra sa obligamentele căilor ferate, anterioare anului 1926, s'a încheiat la o dată posterioară

intentării acțiunei, iar de altă parte fiindcă pretinsa convențiune, reglementează numai raporturile de drept dintre Stat și C. F. R. — ca părți contractante — fără a influența cu nimic drepturile terțelor persoane, în speță, dreptul reclamantei de a chema căile ferate în justiție în vederea recuperării daunelor suferite în cursul unui transport; deci, aceste motive de recurs se dovedesc a fi neintemeiate.

În consecință, recursul formulat de pârâta C. F. R., a trebuit să fie respins.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. Nr. 2937/16— 1937 din 27 Septembrie 1938. Președinția D-lui *Dimitrie Ianculescu*, consilier; redactor D-l *Coriolan Ramonțianu*, consilier).

IV. DREPT PENAL ȘI PROCEDURĂ PENALĂ

53. *GRAȚIERE.* Retragerea apelului numai în ce privește penalitatea. Consecințe cu privire la acțiunea civilă. Aplicațiune.

In fapt: Recurenții înaintea instanței de apel și-au retras apelul în ceea ce privește latura penală printr'o declarațiune autentică în care menționează că-și mențin apelul în privința acțiunei civile.

Prin recurs se plâng că instanța de apel a omis să se pronunțe asupra probatoriului cerut prin petițiunea de apel prin care tindeau să se stabilească situațiunea materială și împrejurările cauzei în raport cu acțiunea civilă.

In drept: Întru cât recurenții atunci când și-au retras apelul nu au arătat că stăruiesc în audierea martorilor ceruți prin petiția de apel și nu au arătat ce ar voi să dovedească cu acești martori în legătură cu acțiunea civilă, pentru ca instanța să poată aprecia concludența probatoriului și întru cât prin retragerea apelului rămânând definitivă condamnarea penală implicit dreptul la despăgubiri a rămas și el definitiv recunoscut, cuantumul acestor despăgubiri fixat după suverana apreciere a instanței de fond, neputând fi censurat de instanța de casație; deci motivul de recurs este neintemeiat și se respinge ca atare.

(Cas. II. Dec. Nr. 2753 din 27 Mai 1933. Președinția D-lui *Al Macarovici*, consilier.)

54. *MANDAT DE ARESTARE.* Anularea lui penru vicii de formă. Emiterea unui nou mandat. Valabilitate.

In fapt: În contra recurentului s'a emis un prim mandat de arestare, care a fost confirmat de tribunal, dar anulat de Camera de Acuzare pentru vicii de formă. Judecătorul de instrucție emițând un nou mandat de arestare, acest mandat a fost infirmat de tribunal, dar menținut de Camera de acuzare în urma apelului făcut de Parchet.

In drept: Nu există nici-un text de lege care să interzică judecătorului de instrucție de a emite un nou mandat de arestare atunci când primul mandat a fost anulat pentru vicii de formă.

A admite teza contrarie ar însemna că un mandat odată anulat pentru vicii de formă, rearestarea unui infractor să numai fie posibilă, ceea ce e evident, ar fi inadmisibil.

Dispozițiunile art. 132 c. pr. pen. nu sunt aplicabile în cazul anulării mandatului pentru vicii de formă, fiindcă acest text se referă la cazul rearestării unui prevenit care a fost pus în libertate atunci când această rearestare a devenit din ncu necesară sau când cel liberat nu s'a conformat îndatoririlor ce-i fuseseră im-

puse, deci în cazuri privind condițiunile de fond ale deținerii.

Astfel fiind, recursul este neintemeiat.

(Cas. II. Dec. pen Nr. 3937 din 16 August 1938, Președinția D-lui M. Mosgos, președinte.)

55. MARTORII. *Neluarea măsurii ca martorii audiați să nu părăsească sala, nu este sancționată cu nulitate.*

Art. 308 pr. pen. Regele Carol II.

In fapt: Recurenții susțin că, s'au violat dispozițiunile art. 308 pr. pen. prin aceia că președintele nu a luat vre-o măsură ca martorii, după audiere, să nu părăsească sala; că, din lipsa acestei măsuri legale, martorii, s'au amestecat și au putut convorbi unii cu alții, adică cei audiați cu cei neaudiați.

In drept: În adevăr art. 308 procedura penală dispune că martorii sau experții nu pot părăsi sala de ședință decât numai cu voia președintelui sau după ordinul acestuia.

Din procesul verbal de audiență nu se constată că, în speță, Președintele a făcut uz de această dispozițiune legală, luând măsuri ca martorii ascultați să nu părăsească sala decât cu voia sau după ordinul său.

Că însă, dispozițiunea cuprinsă în acest text nefiind sancționată de lege cu nulitate, omisiunea Președintelui nu poate duce la anularea deciziei atacate, astfel că motivul de casare câtă a se înlătura ca nefondat.

(Cas. II. Dec. Nr. 3724—933 Președinția D-lui C. Romano, consilier)

56. MINORI. *Participarea la asociațiuni interzise. Infracțiune la legea pentru apărarea ordinii în stat și la decretul Stării de Asediu. Conflict de competență între tribunalul minorilor și tribunalul Militar. Competența revine tribunalului minorilor. Rațiune.*

In fapt: Inculpatul fiind trimis în judecata instanței de minori depe lângă Tribunalul

Romanați prin adresa Nr. 4852—1938 a Parchetului acestui Tribunal, pentru faptul că în calitate de elev de liceu a înființat printre elevi formația legionară „Frăția de Cruce” și a avut legătură cu „Garda de fier” ținând ședințe pol tice după decretarea stării de asediu și desființarea partidelor politice, săvârșind prin aceasta delictul de participare la asociațiuni interzise prevăzut și pedepsit de art. 23 al. 2 din legea pentru apărarea ordinii în stat, comb. cu I. D. R. Nr. 856—1938 al stării de asediu, această instanță prin încheierea din 14 Maiu 1938 își declină competența în favoarea tribunalului Militar al Corpului I Armată.

Pentru a decide astfel, instanța de minori motivează că deși prin Înaltul Decret Regal din 5 Martie 1938, modificându-se art. 7 din Decretul-Lege Nr. 856 din 11 Februarie 1938 s'a hotărât că judecarea infracțiunilor de competența instanțelor militare comise de minori rămâne în competența instanțelor speciale pentru minori, totuși faptul imputat inculpatului — care este minor — fiind prevăzut și sancționat numai prin legea pentru apărarea ordinii în stat din 15 Aprilie 1938 posterioară deci și care prevede prin art. 42 că toate infracțiunile prevăzute de ea sunt de competența instanțelor militare fără a mai distinge ipoteza când aceste infracțiuni ar fi comise de minori, iar prin art. 44 că orice dispoziții contrarii sunt abrogate, Decretul-Lege din 5 Martie 1938 nu este aplicabil în speță.

Tribunalul Militar al Corpului I Armată astfel sesizat, constatând că legea pentru apărarea ordinii în stat din 15 Aprilie 1938 nu conține în art. 44 decât dispozițiuni de anulare a unor infracțiuni prevăzute de legile anterioare pe care această ultimă lege le contopește, iar nu și dispozițiuni modificatorii a competenței stabilită de decretul lege din 5 Martie 1938 în ceea ce privește minorii urmăriți pentru aceste infracțiuni și că nicăeri această lege nu discută ipoteza judecării minorilor, își declină la rândul său competența prin sentința Nr. 794 din 26 Iulie 1938, dispunând trimiterea

dosarului Inaltei Curți de Casație și Justiție spre a stabili competența.

In drept: Prin Decretul Lege Nr. 1108 din 5 Martie 1938 s'a modificat art. 7 din Decretul-Lege Nr. 865 din 11 Februarie 1938 dispunându-se că cercetarea, instruirea și judecarea infracțiunilor de competența instanțelor militare, săvârșite de minori, rămân în competența instanțelor ordinare;

În urmă intervenind legea pentru apărarea ordinii în stat din 15 Aprilie 1938 sub imperiul căreia inculpatul a comis delictul imputat, urmează a se examina dacă această lege aduce vre-o modificare competenței recunoscută instanței de minori în ceea ce privește judecarea delictului de participare la asociațiuni interzise comis de minori, prin decretul-lege Nr. 1108 din 5 Martie 1938;

Potrivit art. 42 al. 2 din această lege competența judecării tuturor infracțiunilor prevăzute de această lege aparține instanțelor militare dacă sunt săvârșite de pe un teritoriu aflat sub starea de asediu.

Dacă prin acest text s'a statuat ca toate infracțiunile prevăzute de această lege să fie judecate de instanțele militare, acest text însă nu adaugă că atribuie acestor instanțe întreaga competență, indiferent de calitatea de major sau minor a infractorului.

Deși prin art. 44 din lege se abrogă orice dispozițiuni contrare acestei legi, dispozițiunea luată prin decretul lege Nr. 1108 din 5 Martie 1938 de a se judeca de instanțele de minori infracțiunile comise de aceștia și care trecuse în competența tribunalelor militare prin decretul lege Nr. 856—1938, nu a putut fi abrogată prin art. 44, deoarece din expunerea de motive a decretului-lege pentru apărarea ordinii în stat, se vede că ceea ce a preocupat în principal pe legiuitorul alcătuind acest decret lege, a fost de a grupa într-o singură legiuire textele anterioare înregistrate în mai multe legi, astfel că abrogarea statuată prin art. 44 nu poate fi interpretată decât din acest punct de vedere și nu se poate referi în lipsa unui text expres

din cuprinsul legii care să schimbe competența stabilită anterior — la decretul lege Nr. 1108 din 5 Martie 1938 în ceea ce privește competența stabilită de acesta.

În atare situațiune, legea pentru apărarea ordinii în stat din 15 Aprilie 1938 n'a luat din competența instanței pentru minori, judecarea infracțiunilor comise de aceștia și prevăzute de această lege, astfel că în speță este competentă a judeca instanța de minori de pe lângă Tribunalul R., căreia urmează a i se trimite afacerea spre judecare.

(Cas. II. Dec. Nr. 4731 din 12 Octombrie 1933 Președinția D-lui C. Romano, consilier).

57. REABILITARE. Simpla cerere a unui condamnat de a i-se acorda reabilitarea nu creează un drept, ci numai o simplă expectativă. Din acest motiv, cererea introdusă dar nesoluționată înainte de intrarea în vigoare a noului cod de justiție militară, nu mai poate fi admisă după intrarea în vigoare a acestui cod, dacă prin dispozițiile lui se interzice acordarea reabilitării pentru faptul care a atras condamnarea celui care a cerut reabilitarea.

Art. 175 și urm. Cod penal Carol II și art. 413 din Codul justiției militare din 20 Mai 1937.

In fapt: Intimatul R. G. condamnat în 1913 la 20 ani muncă silnică și degradare militară pentru crimă de înaltă trădare contra Statului, după ce la 7 August 1925 a fost grațiat de restul pedepsei, la 22 Februarie 1937 a făcut cerere de reabilitare judiciară pe temeiul art. 175 și urm. din noul cod penal; această cerere a fost admisă de C. de Ap. București s. III prin dec. Nr. 1545 din 1937.

Împotriva acestei deciziuni Parchetul General al Curții de Apel București a făcut recurs, pe motiv că instanța de fond a admis cererea intimatului, fără a ține seamă de noua

dispozițiune a art. 413 din codul justiției militare intervenit între timp și care exceptează dela reabilitare pe cei condamnați pentru crime săvârșite contra Statului.

În urma ivirii unei a doua divergențe, Secțiunea II-a a acestei Înalte Curți a trimis înaintea Secțiunilor Unite spre judecare, chestiunea de a se ști: „dacă Curtea de Apel putea să primească cererea de reabilitare a condamnatului R. G. pentru crima de înaltă trădare, introdusă pe baza art. 175 și urm. din codul penal Carol II și înainte de intrarea în vigoare a codului nou de justiție militară, care prin art. 413 exceptează dela reabilitare pe acei condamnați pentru crima arătată mai sus, fără să țină seamă de această excepție și aceasta pe baza art. 3 din noul cod penal.

In drept: În baza art. 175 din codul penal Carol II, orice condamnat la o pedeapsă criminală sau corecțională poate obține reabilitarea judiciară dacă sunt întrunite condițiunile prevăzute de art. 176 și 177 din acest cod; potrivit art. 180, dispozițiile capitolului VI din care fac parte citatele texte sunt aplicabile și condamnărilor pronunțate de instanțe speciale sau militare.

Însă prin art. 413 din codul justiției militare pus în vigoare la 20 Mai 1937 s'a prevăzut că reabilitarea se acordă pentru orice fel de infracțiuni, afară de crimele și delictele contra Statului prevăzute de codul penal și codul justiției militare, sustracțiuni de bani și efecte ale Statului și dezertare la inamic.

Simpla cerere a unui condamnat de a i se acorda reabilitarea nu-i creează un drept, ci numai o expectativă. Reabilitarea nu constituie un drept câștigat decât în baza unei hotărâri judecătorești prin care a fost acordată și din momentul când această hotărâre a devenit definitivă și irevocabilă.

Legile penale interesând ordinea publică au, în regulă generală, efect retroactiv afară de cazurile când înființează sau îngreunează o pe-

deapsă și legile privitoare la incriminare și pedeapsă au efect retroactiv când sunt mai blânde decât legile pe care le înlocuiesc; deci neretroactivitatea în materie penală este o excepțiune.

În genere dispozițiile penale și în special excepțiunile sunt de strictă interpretare.

Față de aceste principii noul cod al justiției militare pus în vigoare la 20 Mai 1937 se aplică și cererii de reabilitare a condamnatului R. G. intru cât nu era admisă la acea dată.

Dispozițiunile art. 5 din codul penal Carol II, privitoare la prescripțiunea acțiunilor publice, nu pot fi extinse pe cale de analogie și în această materie de reabilitare.

De asemenea nu pot fi aplicabile nici art. 2 și 3 din același cod care cuprind dispozițiuni privitoare la aplicarea legii penale în timp fiindcă n'au legătură cu reabilitarea; deși potrivit art. 2 și toate consecințele penale ale hotărârii judecătorești încetează prin simplul fapt al intrării în vigoare a legii noi, acest text nu se poate referi și la reabilitare care nu se dobândește automat, ci se acordă de justiție după ce apreciază asupra unor anumite condițiuni,

Astfel fiind, cererea de reabilitare a intimatului nefiind admisă la punerea în vigoare a codului justiției militare și intru cât această lege de ordine publică și de apărare a Statului prin art. 413 nu admite reabilitarea în cazul de înaltă trădare pentru care a fost condamnat numitul intimat, Curtea de Apel nu era în drept să-i acorde reabilitarea.

Deci, recursul Parchetului General de pe lângă Curtea de Apel București s. I. este întemeiat și urmează a fi admis și a se casa deciziunea atacată.

Potrivit art. 53 din legea Curții de Casație statuând în fond asupra cererii de reabilitare, pentru motivele expuse, ea trebuie respinsă ca neîntemeiată.

(Cas. S. Unite, Dec. Nr. 127 din 10 Noemvrie 1938. Președinția D-lui Andrei Rădulescu, prim-președinte.)

58. *REVIZUIRE. Când este vorba de o examinare în fond a motivelor invocate în cererea de revizuire pentru a se aprecia în fapt chestiunea ce ar constitui o cauză de nevinovăție a condamnatului, în acest caz prezența Ministerului public este necesară, Art. 504 pr. pen.*

In fapt: P. I. condamnat definitiv la 15 ani temniță grea, în baza art. 278 cod penal, prin sentința cu Nr. 498 din 1935 a Trib. B. S. IV. și confirmată prin deciziunea Nr. 400 din 1935 a Curții de Apel O. S. II. a făcut cerere de revizuire la data de 13 Octomvrie 1937 pe motiv că autorul crimei și anume I. B. a declarat în fața mai multor deținuți că petiționarul nu este vinovat pentru crima de asasinat, deși a dat bani acestuia, însă ei erau dați pentru munca ce a făcut-o la câmp și nici decum pentru asasinarea lui R. P. zis P.

Curtea de Apel, prin deciziunea cu Nr. 49 din 1938 cercetând cererea în camera de consiliu, fără prezența procurorului, a respins-o motivând că faptul ce se invoacă, ca motiv de revizuire nu este de natură a conduce la nevinovăția petiționarului, deoarece acesta a recunoscut la judecătorul de instrucție că el a dat inculpatului I. B. suma de 5.000 lei pentru a omori pe victima P. R. iar acuzatul I. B. a declarat că I. P., i-a spus de două ori că ar omori pe P. R. dacă I. B. i-ar da ajutor la comiterea acestei fapte; inculpatul I. P. deși i-a promis suma de 5.000 lei totuși i-a dat numai 600, niște prune și fân. Aceste recunoașteri, motivează Curtea de fond, sunt făcute fără constrângeri și sunt coroborate prin alte dovezi arătate prin hotărârile de condamnare.

In drept: Prin motivul unic al recursului se susține că faptul invocat de recurent ca motiv de revizuire este destul de just pentru stabilirea nevinovăției lui. ■

Potrivit dispozițiilor art. 499 pct. 4 pr. pen. revizuirea este admisibilă când în urma unei condamnări definitive s'ar descoperi fapte sau acte ce nu au fost cunoscute cu prilejul primei condamnări și dacă acele fapte sau

probe ar fi de natură să stabilească neîndoios nevinovăția celui condamnat, sau inexistența faptului.

În conformitate cu art. 504 pr. pen. instanța după primirea cererii de revizuire o examinează în camera de consiliu în mod sumar, cercetându-se dacă întrunește condițiile legii, precum și asupra temeiniciei ei,

Alineatul ultim din acest text prevede în cazul când nu sunt întrunite condițiile stabilite de lege, precum și dacă nu se precizează temeiurile juridice ce motivează cererea de revizuire, că în acest caz se respinge printr-o încheiere, fără instrucție sau dezbateri.

Din cele expuse mai de sus rezultă în mod neîndoios că legiuitorul a înțeles că această respingere a cererii de revizuire o poate pronunța instanța în camera de consiliu fără dezbateri și deci și fără prezența procurorului, numai atunci când cererea nu îndeplinește condițiile formale cerute de lege, precum și în cazul când nu se arată temeiurile juridice aduse în sprijinul cererii de revizuire.

Deci, când este vorba de o examinare în fond a motivului invocat prin cererea de revizuire, astfel ca să se aprecieze în fapt chestiunea ce constituie o cauză pentru nevinovăția condamnatului, în această situațiune este nevoie de prezența procurorului pentru a se lua și concluziunile lui.

În speță Curtea de fond, deși examinează în fond motivul cererii de revizuire, totuși nu a citat și Ministerul public pentru a lua concluziunile sale, ci a pășit la respingerea ei, socotind greșit că se află în ipoteza procedurii sumare prevăzute de art. 504 pr. pen.

Deci în atari condițiuni, instanța era rău constituită fără prezența Ministerului public, astfel că deciziunea urmează a fi casată cu trimitere la aceeași instanță pentru o nouă judecată.

(Cas. II. Dec. pen. Nr. 3405 din 23 Iunie 1938. Președinția D-lui Al. Macarovici, consilier.)

Notă: A se vedea asupra acestei materii și speța Nr. 31 publicată în această Revistă Nr. 2—1939 pag. 84.

59. *DETAPIDARE. LEGEA NOUILOR INSTANȚE CRIMINALE*, Crima de delapidare dată în competența Tribunalului. Sesizare. Lipsa deci ziunei Camerei de acuzare. Restituirea dosarului Judecătorului de instrucție sau anularea urmăririi. Încheiere. Calea de atac.

Înțelesul art. 4 din legea pentru modificarea unor dispoziții din legea pentru organizarea nouilor instanțe criminale din 2 Noiembrie 1938.

In fapt: Acuzatul T. C. este trimis înaintea instanței criminale a Tribunalului Sibiu, pentru crima de delapidare de bani publici sub 50.000 Lei, precum și pentru alte infracțiuni conexe, prin ordonanța cabinetului instrucție Trib. Sibiu Nr. 172 din 30 Decembrie 1938. S'a ridicat incidentul de către acuzat, că instanța criminală este rău sesizată, prin ordonanța judecătorului de instrucție, întrucât în speță urma a se da o decizie a Camerei de acuzare, care singura poate sesiza valabil instanța, și s'a cerut anularea urmăririi în baza art. 4 Pp.

In drept: Tribunalul în majoritate având în vedere că potrivit art. 294, alin. 2 Pp. instanța numai pentru noni cercetări și în special numai când este regulat investită nu poate restitui cauza judecătorului de instrucție.

Că per a contrario, atunci când este ne-regulat investită, urmează a restitui cauza în vederea completării formalităților de investire legale.

Iar într'un atare caz anularea urmăririi este exclusă, cu atât mai mult că în cauză inculpatul este trimis în judecată și pentru delictul de abuz de putere și delictul prevăzute de legea pentru apărarea patrimoniului public, iar potrivit art. 12 din legea de organizare a instanțelor criminale, Tribunalul ca instanță criminală este îndrituit să conexeze judecarea acelor infracțiuni.

Pentru aceste motive a dispus restituirea dosarului cabinetului de instrucție local, pentru a îndeplini formalitățile prevăzute de art. 270, pct. 3. Pp.

Tribunalul Sibiu ca instanță criminală. Dos. P. I. 349/1939 Încheierea dela 10 Februarie 1939. Președinția Dlui Sc. Ghica, judecător; redactor Dl V. Alămorean, judecător.

Opinie separată. Subsemnatul în cauza acuzatului T. C. trimis în judecată prin ordonanța Nr. 172 din 30 Decembrie 1938 a cabinetului de instrucție Trib. S. pentru cummul material de crime repetate de delapidare, prevăzute și pedepsite de art. 462. și 463 Cp. ard. delictul repetat de abuz de putere prev. și penat de art. 275. Cp. și art. 471. Cp. ard. și delictul repetat prevăzut și pedepsit de art. 23 pct. 1 leg. pen'ru apărarea patrimoniului public, combinat cu art. 10. pct. 3. și combinat cu art. 3. Cp. în urma desbaterii orale, ținută în ședința publică la 10 Februarie 1939, d'fer de părerea majorității completului instanței criminale, și nu sunt de părere a se restitui dosarul cabinetului de instrucție local, pentru a îndeplini formalitățile prevăzute de art. 270 pct 3 Pp.; nu sunt deasemenea de părere, că încheierea Tribunalului este definitivă, ci sunt de părere a se anula urmărirea în contra acuzatului T. C., iar încheierea să se dea cu drept de recurs pentru părți, pentru următoarele motive:

Prin ordonanța Nr. 172/1938 a cabinetului de instrucție S., acuzatul T. C. a fost trimis în judecata Tribunalului Sibiu, ca instanță criminală, pentru un cummul de infracțiuni, printre care și crima de delapidare, care a atras în conformitate cu art. 1. al legii pentru organizarea nouilor instanțe criminale și celelalte infracțiuni, fiind conexe.

În instanță s'a ridicat de către apărător, chestiunea sesizării instanței criminale, cerându-se anularea urmăririi, iar Ministerul public și partea civilă, au cerut scoaterea dosarului de pe rol și trimiterea lui cabinetului de instrucție.

De-a început este de stabilit că deoarece în baza art. 15, leg. pentru organizarea noilor instanțe criminale modificată la 2 Noiembrie 1938, rezultă nelindoiios, că sesizarea instanței criminale trebuie făcută prin decizia camerei de acuzare, iar această chestiune nu a făcut întru nimic obiect de divergență, fiind și noi de părere că numai decizia camerei de acuzare poate investi legal instanța criminală cu judecarea unei crime de delapidare,

Găsindu-ne însă în fața ac ste stări de fapt, care se desprinde din actele dela dosar, susținerile părților și concluziile Ministerului public, urma a se vedea care este soluția de dat acestei cauze cu care instanța criminală fusese investită prin ordonanța cabinetului de instrucție al Trib. S., atunci când după ce judecătorul de instrucție constată infracțiunile pe care le-ar fi săvârșit acuzatul T. C., dispune trimiterea lui în judecata Tribunalului S., în baza art. 14. pct. 1 combinat cu art. 270. Pp. și cu art. 2. din legea pentru apărarea patrimoniului public.

În baza art. 103. Pp. dispozițiunile de punerea în mișcare a acțiunii penale și sesizarea instanței, sunt în totdeauna prescrise sub pedeapsa de nulitate.

Această nulitate nu poate fi înlăturată în nici un mod putând fi propusă în orice stare a procesului, chiar și din oficiu (art. 103. alin. 2. Pp.).

Astfel fiind, din moment ce, așa cum s'a văzut mai sus, sesizarea instanței criminale a fost greșit făcută săvârșindu-se nulitatea din art. 103. Pp. care este o nulitate de ordine publică absolută, bine și legal acuzatul a ridicat incidentul său.

Considerând că în momentul în care se constată săvârșirea unei nulități această nulitate atrage în baza art. 102. Pp. nulitatea actului, judecătorul putând ordona repetarea sau refacerea actelor anulate, dacă e necesar și posibil (art. 109. alin. 2. Pp.).

Considerând deasemenea că în baza art. 4. Pp., acțiunea penală la sfârșit prin hotărârea instanței în fața căreia a fost dedusă, care poate pronunța condamnarea ori achitarea infracțorului, încetarea sau anularea urmăririi penale.

Că în baza art. 4. pct. 3. Pp. singura posibilitate pe care legiuitorul a dat la îndemâna judecătorului în cazul când s'a săvârșit o nulitate prevăzută de lege, este anularea urmăririi.

Că deci în speță urmează a se anula urmărirea în contra acuzatului Traian Constantinescu, în baza art. 4. pct. 3. Pp.

Că nu se poate admite restituirea dosarului cabinetului de instrucție spre a îndeplini formalitățile prevăzute de art. 270. pct. 3. Pp. deoarece s'a săvârșit nulitatea prevăzută de art. 103 Pp și singura posibilitate legală este anularea urmăririi și nu restituirea dosarului.

Deasemenea faptul că acuzatul este trimis în judecată și pentru alte infracțiuni conexe, nu poate influența întru nimic soluția instanței.

Având în vedere că s'a discutat deasemenea între membrii complexului, dacă există cale de atac în contra încheierii instanței criminale în ipoteze restituirii dosarului cabinetului de instrucție.

Că deși nu este cu nimic motivată soluția majorității, părerea ei însă rezultă implicit din faptul că nu se arată nici o cale de atac în contra încheierii.

Considerând că asupra acestui chestiuni, legiuitorul în art. 471 alin. 3 Pp. arată că dacă instanța hotărăște întreruperea cursului judecătii, încheierea poate fi atacată cu recurs.

Considerând că în speță firul judecătii este întrerupt, călă a vedea că încheierea urmează a se da cu recurs în termen de 10 zile.

Pentru aceste motive sunt de părere că nu se poate restitui dosarul cabinetului de instrucție, ci trebuie anulată urmărirea și că încheierea prin care s'ar

restitui dosarul cabinetului de instrucție trebuia pronunțată cu recurs în termen de 10 zile.

M. Pârvulescu
judecător.

* * *

Notă: Socotim problema pusă prin încheierea de mai sus a Tribunalului Sibiu deosebit de importantă. Căci ea nu odată ci de mai multe ori s'a pus instanțelor judecătorești spre rezolvare, iar soluția a variat dela o instanță la alta sau dela unli judecători la alții. În cadrul aceleiași instanțe.

Varietatea soluțiilor, în unul și același caz, însă nu e de natură să imprime o prea multă seriozitate hotărârilor judiciare

De aci o împeziare definitivă a lucrurilor se impune cu necesitate.

Dar problema aceasta nu e mai importantă prin natura ei dar și gravă prin consecințele ei.

Căci dacă o cauză leagă instanța într'alt mod decum prevede legea, sancțiunea e drastică și hotărâtoare: anularea urmăririi faptului incriminat. (Art. 103 comb. cu art. 4 punct III pr. pen.)

Vom încerca deci să ne fixăm și noi în câteva cuvinte opiniile juridice în această privință, nu cu gândul judecăților infailibile ci cu intenția aportului de lumină pe care fiecare minte, fie cât de puțin iscoditoare, îl poate reprezenta în orice pricină.

* * *

Și astfel vom spune:

I. Soluția Tribunalului Sibiu dată cu majoritate de voturi nu o împărtășim fiindcă: a) nu găsim text de lege care să ne spună că o instanță, după ce a fost sesizată cu judecarea unui fapt penal, pentru judecarea căruia avea competență, poate să retrimită pur și simplu dosarul judelei instructor, sau chiar reclamantului în acțiunile directe, fiindcă situația e aceeași care au sesizat-o în mod neregulat, ca să facă o nouă sesizare în cadrul legii;

b) găsim însă text de lege (art. 4 pct. III pr. pen) care ne spune că în acest caz soluția procesului trebuie să fie: anularea urmăririi.

Deci împărtășim opinia separată a Dlui Jude Pârvulescu în această privință.

II. Suntem de aceeași părere cu Dl. Judecător Pârvulescu și în ce privește atacarea cu recurs a încheerii cu pricina, odată ce prin această încheiere s'a întrerupt cursul judecătii.

III. Articolul 294 al. 2 din proc. pen. nu e operant în problema noastră, pentru că el vizează această singură ipoteză: o instanță, după ce a fost regulat investită cu judecarea unei cauze, poate să se mai desinvestească

de ea trimițându-o la Parchet sau Instrucție pentru prealabilă cercetare?

Răspunsul legii e negativ.

A deduce din această propoziție *specială* valabilitatea *generală* a raționamentului per a contrario — cum face Tribunalul Sibiu majoritar — e a săvârși o eroare de logică.

Căci se vede numai decât: câmpul de aplicațiune al dispozițiunii cuprinse în al. 2 al art. 294 pr. pen. e limitat doar la acțiunile directe și doar la *cercetarea* în prealabil a acestora de către Parchet sau Instrucție. Atât. Celelalte situațiuni juridice, legate de faptul investirii regulate sau neregulate a instanței, nu-și găsesc soluțiunile aci, ci în altă parte a codului de procedură și anume în articolul său 4.

* * *

A, firește, există și cazuri în care instanța, odată sesizată cu judecarea unor cauze, poate trimite dosarul Judecătorului de Instrucție, după cum îi poate trimite și înaltei Curți de Casație.

Ne referim la cazurile prevăzute de art. 347 proc. pen.

Dar aici e vorba de situații speciale și *strict limitate* de lege, cazuri ce se pot ivi în fața Tribunalului corecțional, când acestea constată că faptul ce li s'a trimis spre judecare e de natură criminală.

Ei bine, ce soluție vor da Tribunalele în atari situațiuni Juridice?

E tocmai ceea ce ne spune art. 347 din proc. pen. sus amintit.

Și astfel vom spune:

a) Dacă instanța corecțională a fost sesizată cu judecarea unui fapt, printr-o ordonanță de urmărire sau chiar printr-o Decizie a Camerei de Acuzare, fapt ce se constată însă apoi că e de natură criminală, atunci ea își va *declina competența*, înaintând dosarul Casei spre a da un regulativ de competență.

b) Dacă instanța corecțională a fost sesizată cu judecarea unui fapt (ce se constată apoi că e de natură criminală) prin rechizitoriul Parchetului sau prin plângere directă, în aceste cazuri ea va trimite *afacerea* înaintea Judecătorului de Instrucție.

Observăm deci că în ambele aceste situații e vorba de o instanță corecțională care constată că *n'are competența materială* să judece faptul criminal cu care a fost sesizată, și nu de o rea investire a unei instanțe, *competente* totuși să judece fapta cu care iregular a fost lăvesită.

Ceea ce însemnează că nici acest articol 347 nu soluționează problema pusă de Tribunalul Sibiu, pentru că această problemă vizează situația unei instanțe *criminale* competente să judece crima, dar rău legată cu această judecare.

Ergo: dacă nici art. 294 al. 2, nici art. 347 din proc. penală nu pot rezolvi speța cu pricina, ea, se vede, nu-și găsește soluția decât — precum am spus — în cadrul dispozițiilor articolului 4 punct. III din procedură.

* * *

Ne ocupăm acum și de alte diferite ipoteze juridice în legătură cu problema investirii și dezinvestirii instanțelor și în legătură și cu dispozițiile art. 4 alin. 2 din legea pentru modificarea și completarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea nouilor instanțe criminale (Monit. Of. No. 255 din 2 Noembrie 1938).

Vom spune deci:

I. Dacă o cauză privind delapidările de bani publici a fost definitiv rezolvată de către organele instructoare înainte de 24 Septembrie 1938, iar la această dată se găsea spre judecare pe condica Tribunalului ca instanță corecțională, ea se va înalta, printr-o simplă adresă, instanțelor criminale competente, spre a fi judecată.

II. Dacă o cauză privind delapidările de bani publici a fost definitiv rezolvată de către organele instructoare înainte de 24 Septembrie 1938, dar n'a intrat spre judecare la Tribunal ca instanță corecțională decât după acea dată de 24 Septembrie 1938 (indiferent la cât timp), ea se va înalta, tot printr-o simplă adresă, instanțelor criminale competente spre a fi judecată.

III. Dacă o cauză privind delapidările de bani publici săvârșite anterior datei de 24 Septembrie 1938 și chiar anterior Constituției a fost instruită după 24 Septembrie 1938, ea va fi instruită după procedura prescrisă de lege infracțiunilor criminale și deci, trimisă în judecată *prin decizia de punere sub acuzare* a Camerei.

IV. Dacă o cauză privind delapidările de bani publici din cele definitiv instruite după 24 Septembrie 1938 a fost trimisă spre judecare doar prin ordonanță definitivă instanțelor criminale, aceasta nu vor retrimite dosarul Instrucției sau Camerei spre a se îndeplini formalitățile de punere sub acuzare, ci vor trebui să anuleze urmărirea în sensul art. 4 punct. III comb. cu 103 din proc. pen., rămânând ca o nouă urmărire să aibe loc, dacă faptul nu va fi prescris. (Art. 5 al. ultim pr. p.)

* * *

Vom fi întrebați de sigur: De unde smulgem noi concluziile de mai sus. Răspundem: din exegeza textului art. 4 al legii sus amintite.

Ce zice această lege prin respectivul articol?

Că „procesele de delapidare pendinte în fața Tribunalelor ca instanțe corecționale și nejudicate încă la 24 Septembrie 1938, vor fi trimise de primul președinte sau președintele Tribunalului direct spre judecare la instanța criminală competentă”.

Ei bine, două interpretări poate avea acest text: *una după literă și alta după sens.*

Interpretarea după literă nu stă în picioare, fiindcă ea nu ne spune nimic ci cuprinde o simplă tautologie — una explicită și alta implicită.

În adevăr, după interpretarea *literal explicită*, textul articolului 4 reprodus de noi va să spună acest lucru: delapidările pendinte la Tribunale la 24 Septembrie 1938, la aceeași dată nu erau judecate. Afirmație tautologică fiindcă ea repetă în atributul secund — ne-judecate — ceea ce a spus în atributul prim: pendinte.

Căci odată ce o cauză e pendinte, se înțelege dela sine că ea nu e judecată.

După interpretarea *literal-implicită*, textul articolului 4 va să spună acest lucru: delapidările pendinte la Tribunale la 2 Noiembrie 1938 când s'a publicat legea cu pricina, nu erau judecate la 24 Septembrie 1938.

Afirmație iarăși tautologică, fiindcă îndată ce ai spus că la o anumită dată cauza se găsea pendinte în fața instanței, ai spus eo ipso că la o dată anterioară acea cauză nu era judecată de acea instanță.

Creând tautologia juridică, interpretarea pur literală a dispozițiilor articolului 4 din legea din 1 Noiembrie 1938 nu poate fi acceptată.

Rămâne să apelăm atunci la interpretarea *după sens* a textului respectiv.

Și în această privință două elemente se cade a avea în vedere. Unul de natură *obiectivă*: data de 24 Septembrie 1938 și altul de natură *subiectivă*: gândul legiuitorului când a edictat acel text de lege.

Data de 24 Septembrie 1938 e data când s'a publicat modificarea codului penal ce a transformat, sub impuls constituțional, infracția delapidării din delict în crimă.

Concluzia: de aci încolo procedura de instruire a acestor infracții va fi cea impusă infracțiilor criminale. Deci, Decizia de punere sub acuzare pentru a sesiza instanța de judecată, va fi obligatorie.

Gândul legiuitorului edictând dispoziția articolului 4 s'a sprijinit pe o concepție și viza un anumit scop.

Concepția: procesele de delapidare fie instruite *ante* fie instruite *post* 24 Septembrie 1938, să fie judecate toate de instanțele criminale.

Dar cele care priveau cauze delictuoase, ca unele ce au fost instruite anterior lui 24 Septembrie 1938, cum putea ele să vină spre judecare dela instanțele corecționale, unde se găseau pendinte, la instanțele criminale, care nu pot fi sesizate decât prin o Decizie a Camerei de Acuzare, ceea ce firește lipsia în speță?

Răspunsul l'a dat legiuitorul însuși, motivat de scopul ce l'a avut în vedere atunci când a edictat acea dispoziție legală.

Pentru a nu se târăgăni procesele, dosarele în-

fracțiunilor de delapidare aflate pendinte la Tribunale și ne-judecate la data de 24 Septembrie 1938, vor fi trimise cu o simplă adresă instanțelor criminale competente, *fără a mai fi nevoie de vre-o decizie de punere sub acuzare.*

Ei bine, dosarele vizate de articolul 4 ce vor fi trimise în felul de mai sus spre judecare instanțelor criminale, sunt cele care privesc delapidările cercetate înainte de 24 Septembrie 1938 dar venite spre judecare la Tribunalele corecționale după această dată.

Aceste dosare deci se referă la delapidările calificate delict, căci doar de aceea vorbește textul de „Tribunale corecționale” și nu la delapidările calificate crimă. Fiind calificate delict, ele nu mai treceau pe la Camera de Acuzare și se îndreptau atunci se vor îndrepta și de azi încolo, — în cazul când, repetăm, *instrucția lor a fost terminată definitiv ante 24 Septembrie 1938*, — la instanțele criminale competente, *printr'o simplă adresă*, fără a mai fi nevoie de formalitățile punerii sub acuzare prin Decizia Camerei.

De ce trebuie să privim această interpretare ca singura acceptabilă? Pentru că altminteri va trebui să admitem că principiul autorității lucrului judecat nu are valoare în fața Camerei de Acuzare, deoarece aceasta poate să revină asupra Deciziei sale prin care a fost trimis în judecată un inculpat pentru *delict*, decizie rămasă definitivă, (în cazul, de pildă, când a admis apelul părții civile contra unui ordonanță de neurmărire), și slărâmand acum această Decizie, ea, Camera, să pronunțe o alta, prin care să-l trimită pe *acelaș* inculpat în judecată acum pentru *crimă*, deși e vorba de *acelaș* fapt infractor.

Aceasta însă, în bună respectare a principiilor elementar-juridice, este firește inadmisibil, porunca lui *non bis in idem* impunându-se oricărei instanțe.

Și astfel — conchizând — iată în sinteza a două cuvinte, interpretarea pe care credem că va trebui să se dea textului articolului 4 din legea modificatoare a legii pentru organizarea nouilor instanțe criminale, articol devenit azi articolul 671 din procedura penală modificată.

Toate procesele de delapidare pendinte în fața Tribunalelor ca instanțe corecționale, procese intrate la aceste Tribunale înainte sau după 24 Septembrie 1938, dar instruite *definitiv anterior acestei date* — deci instruite sub procedura infracțiunilor delictuoase, — vor fi înaintate printr'o simplă adresă instanțelor criminale competente spre judecare.

Cele instruite posterior datei de 24 Septembrie 1938 însă, nu vor putea lega instanțele de judecată decât prin Decizia de punere sub acuzare a Camerei, întrucât dela acea dată procedura de instruire a infracțiilor de delapidare e cea prevăzută pentru crime.

I. N. Lungulescu

V. CARTE FUNDUARĂ.

P. 100.

60. CARTE FUNDUARĂ. Principiul publicității lor. Efecte față de terți.

Potrivit principiului publicității cărții funduare, drepturile reale referitoare la imobile înscrise în cartea funduară se consideră existente față de terții de bună credință și dispensează pe titularii lor de orice altă probă, și — invers — drepturile neînscrise sunt privite ca neavând ființă, ceea ce însă nu exclude — atunci când este vorba de chiar părțile contractante și succesorii lor universali, iar nu de terțe persoane, — ca să se stabilească situațiunea exactă în baza titlului de drept, și prin consecință, refacerea mențiunilor respective în cartea funduară.

În speță nu se constată că terțe persoane ar fi dobândit drepturi de carte funduară asupra imobilelor în litigiu și nici că acțiunea pentru recunoașterea dreptului de uzufruct pretins ar fi introdusă pe baza situației din cartea funduară, contra unor terțe persoane, ci este necontestat că acțiunea este intentată contra succesorilor unei părți contractante pentru valorificarea unui drept conform art. 320 cod. civ. a. pe baza unui titlu valabil: act de vânzare-cumpărare.

Așa fiind, chiar dacă intimata nu a dobândit pretinsul drept de uzufruct asupra imobilelor în litigiu prin intabulare în cartea funduară, această împrejurare nu putea exclude valorificarea acestui drept față de recurentă pe baza titlului invocat, așa că, în această situațiune, Curtea de Apel a putut să admită apelul și acțiunea intimatei și să oblige pe recurentă la recunoașterea dreptului ei de uzufruct viager pe baza titlului existent — fără a viola dispozițiunile art. 321 și 481 cod. civ. a. și în consecință motivul de casare este neintemeiat.

(Cas. I. Dec. Nr. 2534 din 9 Noembrie 1938. Președinția D-lui A. Mandrea, consilier).

61. CARTE FUNDUARĂ. UZUCAPIUNE. În legătură cu instituția cărților funduare, dispozițiunile codului civil austriac, sunt aplicabile, și pe teritoriul de aplicațiune a dreptului cutuniar maghiar.

Considerând că prin art. 21 și 156 al conferinței Comitetului Curial Suprem se dispune că, tot așa, se menține, până la dispozițiunile parlamentului, ordonanțele codului civil austriac, care fiind în conexitate cu ord. cărților funduare din 15 Decembrie 1855, se stabilise modalitățile câștigării sau instrăinării unui drept ce formează obiectul cărților funduare și că: „rămân în vigoare ordonanțele codului civil austriac cari sunt în conexitate cu ord. cărților funduare, sau cari servesc ca bază pentru câștigarea sau pierderea unui drept de carte funduară”. (Drept civil maghiar, Vol. II. pag. 19; Gh. Plopu art. 197 pag. 199 Tom. I.)

Considerând că potrivit doctrinei și jurisprudenței constante, disp. codului civil austriac, în legătură cu instituțiunea de carte funduară, se aplică și pe teritoriul de aplicare a dreptului cutuniar maghiar (Plopu, Părți alese, Tom. I. pag. 434).

Având în vedere că în cazul de față este vorba de uzucapiunea unui drept imobiliar, adică de câștigarea unui drept de proprietate în scris în cartea funduară și că prin urmare, potrivit normelor de drept stabilite de conferința comitetului curial suprem, prin textele de lege mai sus indicate, disp. art. 1500 cod. civ. austr. sunt a se aplica și în litigiul din speță.

Că deci, Tribunalul făcând aplicațiunea disp. art. 1500 c. civ. austr. n'a violat legea așa că primul motiv de casare nefiind fondat, urmează a fi respins ca atare.

(C. de Apel Timișoara S. III. Dec. No. 4679-12-1937 din 28 Septembrie 1938. Președinția D-lui V. M. Dimitriu, consilier; redactor D-l D. St. Dimitrescu, consilier.)

VI. LEGI SPECIALE.

62. LEGEA AVOCAȚILOR PUBLICI. *Avocații publici nu pot răspunde la interogator și nu pot face recunoașteri în numele autorității pe care o reprezintă decât în baza unei delegațiuni speciale. Art. 27 din legea avocaților publici.*

In fapt: Ministerul Educației Naționale a făcut recurs contra deciziunii Curții de Apel Tg. Mureș Nr. 33 din 1934, dată în proces cu Margareta Stamatopol, deciziune prin care Curtea de Apel admitând acțiunea în contencios intentată de intimată în contra ministerului recurent a obligat pe pârâtul minister să-i acorde prima gradație pe ziua de 1 Ianuarie 1929, iar a doua pe ziua de 1 Ianuarie 1931 și să-i plătească ca diferență de salar de pe urma acestor două gradații suma de lei 52.865.

În ce privește diferența de salar, Curtea de Apel motivează că din tabloul de diferențe prezentat de reclamanta intimată rezultă că diferența totală este de 67.574 lei, tablou ce n'a fost contestat de reprezentantul ministerului, deși a fost interogată de Curte în mod expres; că, deși aceasta este suma exactă, însă întru cât reclamanta intimată a plătit impozitul proporțional numai pentru 52.865 lei, urmează că acțiunea numai pentru această să fie admisă.

In drept: Recurentul minister susține că întru cât art. 27 din legea avocaților publici oprește pe avocații publici de a face recunoașteri în numele și pentru autoritatea care o reprezintă, rezultă că numai cu violarea acestui text Curtea de Apel a obligat Ministerul Educației Naționale să plătească suma de 52.865 lei, în baza recunoașterii reprezentantului său.

Într'adevăr acest text dispune că avocații publici nu pot răspunde la interogator și nu pot face recunoașteri în numele autorității pe care o reprezintă decât în baza unei delegațiuni speciale, dată în conformitate cu legea, sub sancțiunea ca aceste acte să nu fie ținute în seamă.

Din decizia atacată cu recurs rezultă că Curtea de Apel, spre a admite diferențele de salariu la suma de 52.865 lei, s'a întemeiat pe recunoașterea implicită a reprezentantului ministerului trasă din necontestarea tabloului prezentat de intimată.

Prin urmare, față de dispozițiunea categorică a art. 27 citat, reiese că soluțiunea Curții de Apel în această privință este dată cu violarea acestui text; astfel, în virtutea sancțiunii puse de același text, acest motiv de casare cată a fi admis, deciziunea Curții de Apel a fi casată în partea referitoare la acordarea sumei de 52.865 lei, iar în fond îndrumă ministerul să facă aceste calcule.

(Cas. III. Dec. Nr. 1660 din 19 Septemvrie 1938. Președinția D-lui B. Brezeanu, consilier).

Notă: Soluția Înaltei Instance se menține și sub noua lege pentru organizarea corpului avocaților publici din 10 Nov. 1938, care prin art. 75 a menținut interdicția avocaților publici de a răspunde la interogator și a face recunoașteri în numele autorității pe care o reprezintă, fără o delegațiune specială dată în acest sens.

Red.

63. LEGEA CONTRACTELOR DE MUNCĂ. *Salariat care prestează în parte muncă fizică și în parte muncă intelectuală. Munca care predomină caracterizează și calitatea salariatului de muncitor sau funcționar particular. Aplicațiune la șofer de autobuz.*

In fapt: Reclamantul în calitate de șofer la un autobuz al pârâtului G. M. a cerut, prin acțiune în fața Preturii plășii M. C., obligarea sa la plata sumei de 12.600 lei, plus dobânzi legale, susținând că, în calitate de șofer și monteuer de automobil, a îndeplinit o muncă intelectuală, a fost adică funcționar particular la pîrât, — cerere respinsă de Tribunal.

Recurentul se plînge de violarea art. 85, 93, 95, 96 și 51 din legea asupra contractelor de muncă din 1929, art. 7 din legea pentru in-

ființarea și organizarea jurisdicției muncii, art. 270 și 401 proc. civ. ard., deoarece tribunalul stabilește că recurentul indeplinea, în serviciul pârâtului ca șofer, o muncă manuală și fiindcă omite a examina susținerea sa că indeplinea și atribuțiuni de controlor al casierului.

In drept: Art. 85 din legea contractelor de muncă, aplicabilă recurentului, deoarece la data când au intervenit raporturile juridice dintre acesta și patronul său era în vigoare această lege, care reglementa asemenea raporturi, recunoscând salariaților vizați prin el dreptul de a fi considerați funcționari particulari și deci de a beneficia de dispozițiunile cuprinse în Cap. IV din lege; condiționează această calitate de prestarea unei munci sau unui serviciu intelectual, în întregime sau în parte; atunci când salariatul prestează în parte munca fizică, și în parte munca intelectuală, în acest caz ceea ce caracterizează și atribuie acestuia calitatea de muncitor, respectiv de funcționar, este faptul care din muncile prestate predomină, împrejurare de natură a constitui un element esențial al caracterizării muncii și ca urmare, deci, și a calității salariatului; or, prestarea într-o măsură mai redusă a unei munci intelectuale nu atrage calitatea de funcționar, dacă munca manuală predomină; ceea ce implică, în sensul legii contractelor de muncă, noțiunea de muncă intelectuală, nu este numai cunoștința teoretică ce ar putea avea un lucrător, dar mai este necesar ca salariatul să facă parte din elementele de conducere ale întreprinderii, iar nu din elementele de execuție, care să implice o muncă, în prim loc, fizică.

În asemenea condițiuni și într-un cât tribunalul constată, din probatoriile administrate în fața sa, și motivează în speță că munca — de șofer la autobuzul intimatului — prestată de recurent, astfel cum fusese angajat, era de natură manuală și într-un cât stabilirile din care deduce calitatea recurentului de muncitor, justifică concluzia juridică a Tribunalului în această privință, fără ca acesta să fi săvârșit pretinsa eroare grosieră, iar față de constatările de fapt,

nici violarea art. 76 din citata lege; omisiunea tribunalului de a examina obiecțiunea recurentului — omisiunea constatată în speță — după care acesta era obligat a efectua și un control asupra casierului de autobuz nu este esențială în cauză, fiindcă, luată chiar în considerare această obiecțiune, soluțiunea instanței de fond nu putea fi alta.

Astfel fiind și într-un cât, după cum s'a arătat motivele de casare sunt neintemeiate, urmează a fi respinse.

(Cas, III. Dec. Nr. 1995 din 21 Octombrie 1938. Președinția D-lui G. Cristof, consilier).

64. MARCĂ DE FABRICĂ. *Contrafacere. Constatarea imitațiunei frauduloase de natură a produce confuziune. Obligațiunea de publicitate a deciziunei poate fi ordonată și de instanțele civile. Art. 1, 12, 13 și 14 din legea mărcilor de fabrică.*

In fapt: Curtea de apel B. s. II-a prin deciziunea Nr. 100 din 9 Mai 1934 a admis în parte apelul făcut de firma I. și P. Coats Limited din Prsbey Scoția, în contra sentinței comerciale cu Nr. 4229 din 1932 a Tribunalului Ilfov secția II com., pe care reformând-o, a admis în parte acțiunea intentată de numita firmă în contra lui J. A. Carps Garenfabrieken s. a., ordonându-se radierea de pe registrele de intabulare și distrugerea mărcii Carps, ori unde s'ar descoperi ori s'ar afla, cu obligațiunea de publicare a acelei decizii în anumite ziare și de a se plăti reclamantei cu titlu de daune, suma de lei 100.000 cu 10 000 lei cheltueli de judecată, respingându-se ca nefondat apelul făcut de firma Garenfabrieken S. A.

In drept: Recurenții se plâng de exces de putere, violarea art. 1 și urm. și 13 din legea asupra mărcilor de fabrică din 15 Aprilie 1879, art. 123 pr. civ., art. 30 alin. V din legea Curții de Casație și art. 6 din convenția Uniu-

nei din Paris din 1883, nemotivare, prin aceea că examinarea mosoarelor trebuia făcută în ansamblul lor, pe produse pentru a se examina posibilitatea de confuzie; examinarea s'a făcut numai dintr'un aspect izolat, nu produsul luat în întregul său, rămânând astfel nerezolvat obiectul întreg al litigiului.

Potrivit art. 1 din legea asupra mărcilor de fabrică din 1879, sunt considerate ca mărci de fabrică sau de comerț diferitele semne întruințate pentru a face să se deosebească produsele unui industriaș, semne pe cari textul le enumeră exempli gratia și între cari pot fi și numele sub o formă anumită, cifrele, etc.

Potrivit art. 13 din aceeași lege, sunt pasibili de pedeapsă acei ce deși n'au contrafăcut o marcă, au imitat-o în mod fraudulos, încât să poată înșela pe un cumpărător.

Din deciziunea atacată rezultă că instanța de apel examinând cele două mărci puse în discuțiune, constată că acestea sunt adevărate mărci de fabrică în sensul art. 1 din legea citată, constatând de asemenea din examinarea acestora că firma Carp's Garenfabriken a săvârșit o imitațiune frauduloasă în sensul art. 13 citat, a mărcii de pe mosorul firmei Coats, conținând indicația numelui și cifrele interioare, de natură a produce confuziune în spiritul cumpărătorului cu privire la produsul ce cumpără.

Procedând la o examinare a mărcii incriminate, fruct al unei imitațiuni de natură a creia confuziune în spiritul cumpărătorului cu privire la produsul ce cumpără, Curtea de fond a constatat în realitate că imitațiunea este frauduloasă prin comparațiune și puțința de confuzie a produselor luate în întregul lor și nu numai a

mărcilor de fabrică în discuțiune sub eticheta cărora circulau în comerț mosoarele cu ață ale ambelor firme.

Astfel fiind, acest motiv de casare este nefondat și urmează a fi respins.

Recurenții se mai plâng de exces de putere, nemotivare, violarea art. 18 și 19 din legea mărcilor de fabrică, prin aceea că instanța de apel a pronunțat și o condamnare la publicare a deciziunii în diferite ziare, deși o atare măsură are caracter penal, nu unul comercial, cum în mod eronat afirmă Curtea; măsura distrugerii mărcilor pe orice produse de ale recurenței nu putea deasemeni să fie luată de o instanță civilă.

Potrivit art. 22 din legea mărcilor de fabrică, o acțiune întemeiată pe protecțiunea mărcii de fabrică se poate intenta și pe cale civilă de partea interesată înaintea tribunalului comercial.

Măsurile de publicare a deciziunii prin care se constată o contrafacere sau o imitațiune frauduloasă ca și de distrugerea mărcilor găsite a fi fructul unei imitațiuni frauduloase sunt măsuri accesorii condamnățiunii penale — amendă sau închisoare — prevăzute de art. 12—14 din lege, astfel că atari dispozițiuni neavând un caracter penal, ci fiind numai de natură să contribuie la a face eficace protegierea mărcii contrafăcute sau imitate, prin publicitatea hotărârei și scoaterea din comerț a produselor incriminate, atari măsuri pot de drept cuvânt să fie ordonate și de instanțele civile.

Deci motivul de casare este nefondat.

(Cas. III. Dec. Nr. 1408 din 17 Iunie 1938. Președinția D-lui D. G. Lupu, președinte).

VII. DREPT ADMINISTRATIV.

65. *CONTENCIOS ADMINISTRATIV. În baza legii din 13 Septembrie 1938, prin care se completează art. 6 din legea pentru contenciosul administrativ, acțiunea în daune direct la instanțele de drept comun, este inadmisibilă, dacă în prealabil nu s'a stabilit ilegali-*

tatea actului abuziv. Legea din 13 Septembrie 1938 este retroactivă.

Prin art. unic al legii din 13 Septembrie 1938, se adaogă la art. 6 din legea pentru contenciosul administrativ din 1925, următorul

aliniat: „cererea de despăgubiri nu poate fi introdusă la instanțele judecătorești de drept comun decât numai după ce instanța de contencios administrativ va fi stabilit în principal ilegalitatea actului, specificându-se că această dispoziție are caracter interpretativ”.

Astfel fiind și intrucât în speță din decizia Curții de Apel rezultă că intimata nu a cerut mai întâi stabilirea ilegalității actului prin care a fost scoasă la pensie, de către instanța de contencios administrativ, urmează, față de dispoziția sus citată și față de caracterul ei interpretativ expres declarat de legiuitor, că acțiunea în daune adresată direct instanțelor de drept comun este inadmisibilă și în consecință, motivul de casare invocat în instanță de recurență fiind intemeiat, recursul urmează să fie admis.

Faptele fiind constante și urmărind a se face numai aplicațiunea legii, urmează că această Înalță Curte conform art. 53 din legea sa organică, să evoce fondul și pentru motivele mai sus arătate să respingă ca inadmisibilă acțiunea în daune intentată de intimata în recurs în contra recurențelor.

(Cas. I. Dec. Nr. 2458 din 13 Oct. 1938. Președinția d-lui T. Magheru, consilier).

66. ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR. TRANSFERARE. *La grad egal se preferă cel mai bine notat și fără pedepse. Nerespectare. Anulare. Art. 124 din legea învățământului primar.*

In fapt: Curtea de Apel Brașov s. II-a a admis acțiunea în contencios intentată de L. N., învățătoare, în contra Ministerului Instrucțiunii Publice, declarând ilegală deciziunea ministerială Nr. 151876 din 1935 și în consecință a invitat pe minister să transfere pe reclamanta L. N., învățătoare definitivă gradul I la Școala Mixtă de Stat Nr. 3 din Brașov, în postul ce a fost liber prin transferare.

În drept: Prin art. 128 din legea pentru învățământul primar al Statului, legiuitorul dispune că nerespectarea dispozițiilor privitoare la ordinea de preferință stabilită în art. 124 din aceeași lege atrage după sine anularea transferării la cererea părții interesate.

După dispozițiunile art. 124 din aceeași lege a învățământului primar, în cazul când sunt mai mulți candidați de transferat pentru acelaș loc de învățător se vor lua în considerație după următoarea ordine de preferință: a) apropierea între soți; b) cel mai înalt grad; c) cei care au interese familiare: soți funcționari publici, mamă văduvă, copii ce urmează la școli ce nu există în localitățile unde sunt titulari; d) interese materiale (casă proprie, teren de cultură), bine dovedite; e) vechimea mai mare în serviciu. În toate cazurile, în condiții egale, se dă întâietatea celui mai înalt în grad, dacă sunt mai mulți în grad egal, celui mai bine notat la inspecție și fără pedepse disciplinare.

În speță, Curtea de Apel interpretând actele din dosar fără a denatura cuprinsul lor, constată în fapt că reclamanta L. N. are dreptul de preferință prevăzut de art. 124 lit. d. interese familiare, având casă proprie la Brașov; tot reclamanta mai are și dreptul de preferință prevăzut de art. 124 litera e, anume vechime mai mare în serviciu decât pârâta M. Tr.; în fine, mai constată Curtea că reclamanta L. N. a fost notată cu nota „foarte bine” în inspecțiile făcute.

În asemenea situațiune și potrivit principiilor de drept prevăzute în art. 124 citat, postul dela Școala primară de fete Nr. 3 din Brașov, urma a se da cu preferință reclamantei L. N. din moment ce dânsa având același grad cu d-na M. Tr., avea dreptul de preferință prevăzut de alin. d. și e. ale art. 124, plus notarea mai bună la inspecții și deci ministerul refuzând transferarea reclamantei în postul dela Școala primară de fete Nr. 3 din Brașov și transferând în acest post pe d-na M. Tr., a violat dispozițiunile art. 124 citat.

Astfel judecând și Curtea de Apel n'a comis nici-un exces de putere și n'a violat nici un text de lege când a anulat ca ilegală deciziunea Ministerului Instrucțiunii cu Nr. 151.876 din 1935, invitând pe ministerul pârât să transfere pe reclamanta L. N. la Școala primară de fete Nr. 3 din Brașov, Curtea motivându-și suficient soluția dată.

Deci motivul I. de casare este neintemeiat.

(Cas. III. Dec Nr. 1944 din 17 Octomvrie 1938. Președinția D-lui B. Brezeanu, consilier).

67. NAȚIONALITATE. Recurs respins. Contestație. *In contestație nu se pot invoca decât vicii de procedură, iar nu și motive de apărare în fond.*

In materie de cetățenie, contestatorul care pe această cale atacă o deciziune dată în materie, nu poate invoca motive de fond, adică

mijloace de apărare pe cari dânsul era în măsură să le propună cu ocaziunea judecării fondului, căci dacă s'ar admite contrariul, ar fi să se pună din nou în stare de judecată fondul unui proces terminat definitiv și să se atingă astfel însuși principiul lucrului judecat.

Prin motivele de contestație, contestatorul se plânge în speță că greșit i s'a respins cererea de înscriere ulterioară pe motivul că ar fi cetățean german, deși a dovedit cu actele deladosar că a avut indigenatul în Cernăuți, că nu s'a folosit de pașaport german și că deci n'a putut pierde cetățenia română.

Aceste motive de contestație referindu-se la judecata în fond a recursului, iar nu la un viciu de procedură, nu pot constitui motive de contestație și deci prezenta contestație urmează a fi respinsă.

In ce privește motivul de neconstituționalitate invocat prin petiția depusă azi 25 Octombrie 1938, urmează a fi trimis în judecata Secțiunilor Unite.

(Cas. I. Dec. Nr. 2431 din 25 Octomvrie 1938 Președinția D-lui T. Magheru, consilier).

VIII. DREPT FISCAL.

68. IMPOZIT PE LUX ȘI CIFRA DE AFACERI. *Legea nu prevede drept condiție, pentru ca cineva să fie considerat mic meseriaș, ca să aibă un atelier. Micul meseriaș este scutit de plata impozitului pe lux și cifra de afaceri, deci implicit și de ținerea registrului special prevăzut de lege.*

In fapt: Prin procesul verbal de contravenție, dresat la 31 Oct 1936, intimatul D. J. măcelar din Moldova-Nouă, a fost impus la o amendă de 1757 lei, sub motiv că nu ține în regulă și la curent registrul special pentru plata impozitului pe cifra de afaceri.

In drept: Prin art. 22 din legea impoz. pe lux și cifra de afaceri, se prevăd sancțiuni contra tuturor întreprinderilor cari nu vor ține în regulă și la curent registrul special prevăzut de lege, — iar prin art. 9 din aceeași lege, se

prevede scutirea de impozitul pe lux și cifra de afaceri a atelierelor și meseriilor ai căror patroni sunt înscriși în bresle și folosesc o energie de cel mult 5 cai putere și maximum 7 lucrători.

Din certificatul Nr. 2052—1937, eliberat de Primăria comunei Moldova-Veche, se constată că, contravenientul este de profesiune măcelar, că are un singur lucrător și nu întrebuințează în meseria sa vr'un motor.

Că deci, față de textele de lege mai sus menționate, acesta urmează a fi considerat ca mic meseriaș, și prin urmare scutit de plata impozitului pe lux și cifra afacerilor și implicit scutit de a conduce registre în acest senz.

Având în vedere și faptul că legea nu prevede drept condiție pentru ca cineva să fie considerat mic meseriaș, să aibă un atelier, căci mci meseriaș poate fi și acela care-și câș-

tigă pâinea prin exercitarea unei meserii în aer liber, de ex. cârpaciul de ghetе;

Că astfel fiind, Tribunalul n'a violat, prin hotărîrea sa, disp. art. 9, 4 și 22 din legea cifrei de afaceri și prin urmare și cel de al doilea motiv de recurs urmează să fie respins.

(Curtea de Apel Timișoara S. III. Dec. No. 2717/3—1938 din 13 Octombrie 1938. Președinția D-lui V. Apostolescu, președinte-redactor D-l D. Dumitrescu, consilier).

69. IMPOZIT PE LUX ȘI CIFRA DE AFACERI. *Legea obligă pe apelant ca să depună la dosar, în termenul de apel actele de care se servește, — fără a sancționa însă abaterea dela această dispoziție cu nulitatea apelului. Apelantul, la cererea adversarului, poate fi declarat decăzut din dreptul de a se mai putea folosi de actul neanexat în timp util, la petiția de apel.*

Potrivit disp. art. 28 alin. 3 al legii impozitului pe lux și cifra de afaceri, care reglementează forma în care are a fi introdus apelul în materia de contravenție la această lege, prevede sub pedeapsa nulității apelului, numai obligația apelantului, de a-și alege domiciliu în orașul de reședință al Tribunalului, chiar prin petiția de apel, iar nu și obligația de a

anexa la această petiție și dovezile pe cari partea înțelege a se sprijini.

Deși legea obligă pe apelant să depună actele de care se servește la dosar, îi dă răgaz însă, să le depună în termenul de apel, fără însă să sancționeze abaterea de la această dispoziție cu sancțiunea nulității.

Că deci o atare omisiune nu poate duce la anularea apelului, ci cel mult — dacă partea adversă o cere — apelantul poate fi declarat decăzut din dreptul de a se putea folosi de actul doveditor neanexat în termen util la petiția de apel.

Având în vedere că în cazul din speță apelantul nu a depus certificatul comunal de care se servea în apărare, în ședința din 27 Ianuarie 1938 — procesul verbal al ședinței nu face nici o vorbire în acest sens — ci chiar pe lângă petiția de apel.

Că deci, Tribunalul bazându-se în hotărîrea sa pe acest certificat n'a violat art. 28 al legii impoz. pe lux și cifra de afaceri și n'a săvârșit nici vre-un abuz de putere, așa că primul motiv de recurs, nefiind fondat, urmează să fie respins ca atare.

(C. de Apel Timișoara S. III. Dec. No. 2717-3-1938 din 13 Octombrie 1938 Președinția D-lui V. Apostolescu, președinte; redactor D-l D. Dumitrescu, consilier).

IX. DIVERSE.

70. EXPROPRIERE. *Hotărârile de expropriere rămase definitive, având efect să transmită proprietatea terenurilor expropriate, în mod irevocabil în patrimoniul Statului, sunt opozabile „erga omnes”, astfel că, acei cari nu și-au valorificat drepturile lor în timp util, nu mai pot ridica nici o pretențiune asupra terenului expropriat, drepturile lor putându-se exercita numai asupra titlurilor de rentă consemnate ca preț.*

In fapt: R. I. și soții, prin acțiunea intentată separat la judecătoria Halmagiu și conexate apoi de prima instanță, au chemat în

judecată Statul Român prin Ministerul Agriculturii și Domeniilor spre a fi obligat a le preda documet apt de intabulare cu privire la realitatea din c. f. Nr. 69 din Saturău Nr. top. 649/a, sau în caz contrar, să sufere ca în baza sentinței să se intabuleze dreptul de proprietate direct la cartea funduară, arătând că imobilul a fost cumpărat dela arhiducele Josif în 1911 și contractele făcute s'au distrus în timpul războiului, din care motiv ei, deși sunt în posesiune și au achitat prețul de cumpărare al imobilelor, n'au fost intabulați ca proprietari în cartea funduară. Se mai relevă, că moșia arhiducele Josif a fost vândută lui J. H., dela care

Statul Român a expropriat în întregime realitățile și le-a intabulat pe numele său.

Pârâțul a cerut respingerea acțiunilor, arătând că potrivit art. 3-4 din regulamentul legii pentru reforma agrară, reclamanții erau obligați să și valideze aceste drepturi, în cursul procedurii de expropriere, ceea ce face ca azi, când procedura de expropriere este închisă, să nu se mai poată valida.

Judecătoria, după administrarea procedurii probate, a admis acțiunea cu cheltuieli, motivând că din acte rezultă, că într-adevăr reclamanții au cumpărat imobilele din litigiu încă din 1911, 1912, de la arhiducele Josif de Habsburg, cu care au făcut contracte, dar care s-au pierdut prin forță majoră în timpul războiului; că dâșii au intrat de atunci în posesiunea imobilelor, existând și o hartă de defalcare făcută din acea vreme de inginerul C. F.; că reclamanții dovedind, că au devenit proprietari în afară de cartea funduară, acțiunile lor sunt fondate, căci exproprierea făcută în mâna baronului de H. n'a atins întru nimic dreptul de proprietate al reclamanților, câștigat încă din 1911; că, această soluție se impune cu atât mai mult, cu cât Statul prin reprezentantul său Ministerul de Agricultură și Domenii, ar fi fost obligat ca cu ocazia procedurii de expropriere, cunoscând starea reală a domeniului, să insiste ca exproprierea să nu lezeze drepturile terților persoane, cu privire la acele teritorii, la care nici domeniul nu mai avea în acel timp nici un drept, — iar art. 3 din regulamentul legii agrare, admite în mod excepțional reclamanților a dovedi, că situația de fapt la expropriere era alta, decât cea înscrisă în c. f.

Pârâțul făcând apel în contra acestei sentințe, Tribunalul A. S. I-a prin sentința sa Nr. Ca. 539/932/7 din 3 Iunie 1932 a confirmat sentința primei instanțe pentru motivele acolo arătate, cu adăugirea că art. 4 din legea agrară nu prevede sub sancțiunea decăderii, că cumpărătorul să și valideze dreptul lui înaintea instanțelor de reformă agrară, astfel că dacă acela nu și-a validat dreptul înaintea acestor

instanțe, legea de reformă agrară nu exclude să și le poată valida înaintea forurilor ordinare.

Pârâțul prin primul motiv de recurs se plânge că Tribunalul a violat disp. art. 3-4 din regul. legii agrare, pentru că instanțele de fond n'au considerat pe reclamanți de decăzuți din drepturile lor nevaliditate în timp util și în cursul procedurii de expropriere.

In drept: Având în vedere că din cele reținute în fapt de instanțele de fond, rezultă, că imobilele din litigiu, înscrise la început ca proprietatea arhiducelui Josif de Habsburg, iar apoi a baronului J. H., au fost în mod definitiv expropriate pe seama Statului Român, care este și intabulat asupra lor ca proprietar.

Având în vedere că potrivit disp. art. 4 din regulamentul legii agrare, în ceea ce privește exproprierea, întinderea proprietăților se consideră după starea juridică înscrisă în cărțile funduare la 1 Decembrie 1918, și că numai în mod excepțional se admite dovada cu probele prevăzute în legea de procedură civilă, că la data mai sus arătată situațiunea de fapt, era alta decât cea înscrisă în cărțile funduare, urmând ca în cazul când s'a făcut schimbări fără a fi fost intabulate, expropriabilitatea să se judece după starea de fapt.

Având în vedere că reclamanții nu s'au prezentat înaintea instanțelor de expropriere, pentru a și dovedi dreptul de proprietate asupra imobilelor din litigiu supuse exproprierii, — încercând numai dobândirea acestui drept pe baza procedurii de stare faptică.

Având în vedere că prin art. 4 din regul. leg. agr. numai în mod excepțional li s'a dat prilejul proprietarilor extratabulari, ca să și revendice înaintea instanțelor de expropriere dreptul de proprietate asupra imobilelor supuse exproprierii.

Considerând că din spiritul legii agrare, din scopul urmărit de legiuitor, din caracterul social-economic al legii agrare, din măsurile speciale luate de legiuitor, pentru cel mai întins sistem de publicitate, tocmai pentru a se

atrage atenția celor interesați, de a-și reveni în timpul util drepturile de orice natură asupra terenurilor supuse exproprierii, urmează în mod incontestabil, că acei ce nu și-au valorificat dreptul lor în timpul util, uzând de disp. art. 4 din regul. legii agrare, nu mai pot ridica ulterior nici o pretenție de orice natură asupra terenului expropriat, din moment ce hotărârea de expropriere a rămas definitivă.

Este jurisprudență constantă, că hotărârile de expropriere rămase definitive având efect să transmită proprietatea terenurilor expropriate, în mod irevocabil în patrimoniul Statului, sunt opozabile *erga omnes*, astfel că, cei cari nu și-au valorificat drepturile lor în timp

util, nu mai pot ridica nici o pretențiune asupra terenului expropriat, drepturile lor putându-se exercita numai asupra titlurilor de rentă consemnate ca preț (Cas. I. Dec. 210 din 9 Februarie 1937).

Astfel fiind, instanțele de fond, admitând acțiunile reclamanților, au violat disp. art. 4 din reg. leg. agrare și prin urmare primul motiv de recurs fiind fondat, a fost admis, fără a mai intra în discuțiunea celui de al doilea motiv de recurs, care are același obiect ca și primul.

(C. de Apel Timișoara S. II, Dec. No. 2469/12/1935 din 7 Iunie 1938. Președinția D-lui V. Călinescu, consilier; redactor D-l V. Buțureanu, consilier)

NU VĂ PIERDEȚI TIMPUL!

căutând în ziare și reviste articole cari pomenesc numele dvs. sau tratând problemele cari vă interesează, căci o instituție special creată și bine organizată pentru aceasta

poate face acest lucru mai bine și mai eficient ca dvs.

„SERVICIUL GAZETELOR“

Agenție internațională de presă și publicitate

Director: Emil Samoilă

București, str. Sf. Constantin 24,

Telefon 3-16-15.

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 102 agenții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură tăieturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

Cătră

Domnii membrii și abonații la Revista CERCULUI JURIDIC BĂNĂȚEAN.

Având în vedere că abonamentele și cotizațiile de obicei se achită anticipativ și deoarece D-Voastră sunteți în restanță, vă rugăm să binevoiți a ne trimite suma restanță, căci în caz contrar vom fi siliți a sista trimiterea revistei la adresa Dv.

Cu stimă

COMITETUL DE GESTIUNE

Comitetul de Gestiune al CERCULUI JURIDIC BĂNĂȚEAN a hotărât suprimarea expediției revistei la adresa D-lor membrii și abonați, cari sunt în restanță cu plata cotizațiilor și abonamentelor. Aducând aceasta la cunoștință D-lor membrii ai Cercului și abonaților revistei, Comitetul de gestiune roagă pe D-nii membrii ai Cercului și abonați în restanță cu cotizațiile și abonamentele revistei să binevoiască a achita până la 1 Mai 1939 restanțele, căci la din contra în afară de suprimarea expedierii revistei vor fi dați în judecată pentru sumele datorate Cercului Juridic Bănățean.

COMITETUL DE GESTIUNE

Abonați

Revista Cercului Juridic Bănățean

LEGISLAȚIE

LEGE

privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române.

(Publicată în Mon. Of. Nr. 17 din 20 Ianuarie 1939).

Dispozițiuni generale

Art. 1. — Naționalitatea română se dobândește și se pierde potrivit dispozițiunilor acestei legi.

Art. 2. — Nici un român nu poate fi cetățeanul altui Stat.

TITLUL I

Dobândirea naționalității române

Art. 3. — Naționalitatea română se dobândește prin:

- 1) filiațiune;
- 2) căsătorie;
- 3) naturalizare;
- 4) recunoaștere.

CAPITOLUL I

Dobândirea naționalității prin filiațiune

Art. 4. — Sunt români prin filiațiune:

1) Copii legitimi al căror tată este român, chiar dacă se naște pe teritoriul altui Stat;

2) Copii nelegitimi ai unui român, dacă paternitatea a fost stabilită cu efecte de stare civilă înainte ca ei să fi implinit 21 de ani, chiar dacă sunt născuți pe teritoriul altui Stat;

3) Copii nelegitimi a căror mamă este româncă, chiar dacă se nasc pe teritoriul altui Stat.

4) Copii legitimați, înainte de a fi implinit 21 ani, de un român chiar dacă mama își păstrează naționalitatea pe care o are în momentul căsătoriei. Ei se consideră a fi fost întotdeauna români.

5) copii născuți pe teritoriul României din tată și mamă necunoscuți;

Copii găsiți pe teritoriul României se prezumă până la dovada contrarie că sunt născuți în România.

Dispozițiunile alinietelor 2 și 4 se aplică copiilor mai mici de 21 de ani, căsătoriți la epoca stabilirii paternității sau a legitimării.

Art. 5. — Adopțiunea nu produce efecte asupra naționalității.

Art. 6. — Căsătoria nulă sau anulată, dacă este putativă, nu împiedică pe copilul legitim sau legitimat de a-și păstra naționalitatea română a tatălui său.

CAPITOLUL II

Dobândirea naționalității prin căsătorie

Art. 7. — Străina care se căsătorește cu un român devine româncă.

Dacă însă potrivit legii sale naționale, femeia prin căsătoria cu un străin nu pierde naționalitatea sa, ori, dacă aceeași lege îi îngăduie să o păstreze, femeia își rezervă naționalitatea avută făcând o declarație scrisă până în momentul celebrării căsătoriei sau declarând aceasta ofițerului stării civile chiar în momentul acestei celebrări.

Art. 8. — Căsătoria nulă sau anulată chiar, dacă este putativă însă din ea n'au rezultat copii, iar, dacă au rezultat, aceștia nu se mai găsesc în viață, nu are nici un efect asupra naționalității femeii, ea fiind socotită a nu fi avut nicio dată naționalitatea română a soțului.

Dacă însă dintr-o astfel de căsătorie au rezultat copii, și aceștia se găsesc în viață, ea își păstrează naționalitatea română a soțului afară de cazul când, printr-o declarație autentică, își manifestă voința de a o pierde.

CAPITOLUL III

Dobândirea naționalității prin naturalizare

§ 1

Condițiile naturalizării

Art. 9. — Naturalizarea se acordă la cerere, numai prin lege, în mod individual.

Art. 10. — Cel care cere naturalizarea trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

1) Să aibă 21 de ani împliniți;
2) Să nu fie incapabil, atât după legea sa națională, cât și după legea românească.

3) Să renunțe printr-o declarație autentică la cetățenia străină. Această declarație va fi dată la cererea Comisiunii instituită prin art. 17 și 18 ale legii de față numai după ce se va constata că solicitantul întrunește toate celelalte condițiuni legale.

4) Să locuiască pe teritoriul României neîntrerupt, timp de 10 ani, socotiți din ziua când a cerut naturalizarea.

5) Să aibă și să fi avut purtări bune, în special să nu fi fost condamnat în țară sau în străinătate, pentru crimă sau delict de drept comun, să nu fi fost declarat falit, să nu se fi făcut vinovat de vreun gest care să poată fi considerat ca potrivnic intereselor românești.

6) Să nu fie bolnav de vreo boală incurabilă.

7) Să aibă mijloacele necesare pentru întreținerea sa și a familiei sale, sau să aibă o profesiune ori meserie, cu ajutorul căreia să-și poată câștiga existența.

8) Să fi pierdut naționalitatea străină sau să o piardă de drept, potrivit legilor țării sale prin efectul dobândirii naționalității române.

9) Să știe a citi și scrie românește.

Art. 11. — Cel care cere naturalizarea poate fi dispensat de împlinirea condițiilor prevăzute de art. 10, Nr. 4 și 7, dacă:

1) a fost mobilizat în armata română și s'a distins prin acte de bravură;
2) este folositor națiunii române;
3) este căsătorit cu o româncă;

4) posedă o diplomă eliberată de una din universitățile din țară;

5) este născut și crescut în țară până la vârsta de 21 ani împliniți, când naturalizarea este cerută în cursul anului următor acestei vârste;

6) i s'a stabilit paternitatea cu efecte de stare civilă sau a fost legitimat de un român după împlinirea vârstei de 21 ani sau chiar la o vârstă mai mică, însă după căsătoria sa;

7) este copilul unui naturalizat român și nu a putut urma naționalitatea română dobândită de acesta prin naturalizare;

8) este soția unui naturalizat român și nu a urmat naționalitatea acestuia.

§ 2

Efectele naturalizării

Art. 12. — Naturalizarea nu are efect retroactiv.

Efectele ei se produc dela data depunerii jurământului de credință.

Art. 13. — Naturalizarea aseamănă pe străin în totul cu românul, în ceea ce privește drepturile civile.

În ceea ce privește drepturile politice, cel naturalizat le dobândește cu următoarele restricțiuni:

1) el nu poate fi ministru, președinte al Comitetului permanent al serviciului social, Comandant al Străzii Țării, subsecretar de Stat sau Rezident Regal.

2) el nu poate fi alegător și nici ales, ori numit în Adunările Legiuitoare, Consiliile comunale ori ținutale, decât după șase ani dela dobândirea naționalității române.

3) el nu poate fi funcționar public sau membru al Barourilor avocaților, decât după cinci ani dela dobândirea naționalității române.

Art. 14. — Soția profită de naturalizarea soțului, afară numai dacă în termen de o lună dela depunerea jurământului soțului său, ea își exprimă printr-o declarațiune autentică voința de a-și menține naționalitatea de origine.

Declarațiunea are efect retroactiv dela data depunerii jurământului bărbatului.

Art. 15. — Soția și copii minori ai celui naturalizat care devin români prin naturalizarea acestuia, dobândesc exercițiul drepturilor civile și politice în aceleași condițiuni ca și acesta.

Art. 16. — Copii legitimi mai mici de 21 de ani, precum și copii nelegitimi mai mici de 21 de ani, a căror paternitate este stabilită cu efecte de stare civilă, profită de naturalizarea tatălui, iar copilul nelegitim al mamei mai mic de 21 de ani de naturalizarea mamei.

Procedura naturalizării

Art. 17. — Cererea de naturalizare se adresează Comisiunii pentru constatarea condițiilor de naturalizare și recunoaștere, care funcționează pe lângă Ministerul Justiției.

Cererea se face în persoană sau prin procurator cu procură specială și autentică și va fi însoțită de actele doveditoare a împlinirii condițiilor legale.

Art. 18. — Comisiunea pentru constatarea condițiilor de naturalizare și recunoaștere, este alcătuită dintr'un Președinte de Secție și cinci Consilieri dela Înalta Curte de Casație și Justiție numiți pe termen de patru ani prin Înalt Decret Regal, în urma propunerii Ministerului Justiției.

Comisiunea este prezidată de Președintele de Secție dela Înalta Curte de Casație și Justiție, iar în lipsa acestuia de cel mai vechi în grad și funcțiune dintre membri.

Ceilalți membri ai Comisiunii, în caz de lipsă, vor fi înlocuiți prin supleanții lor, desemnați în același mod ca și titularii.

Funcțiunea de secretar al Comisiunii este îndeplinită de Directorul afacerilor judiciare din Ministerul Justiției.

Art. 19. — Comisiunea va dispune pe cheltuiala petiționarului publicarea în extras a cererii în „Monitorul Oficial”, într'una din publicațiile periodice cele mai răspândite din țară, precum și într'unul din ziarele care apar în localitatea domiciliului petiționarului.

Comisiunea nu va lua în cercetare cererea decât după ce petiționarul va fi prezentat Monitorul Oficial și ziarele în care s'a făcut publicațiunea și după ce vor fi trecut 30 zile dela data ultimei publicațiuni.

Art. 20. — Autoritățile publice, care sunt în măsură a cunoaște că solicitantul nu întrunește condițiunile legale pentru a fi naturalizat, sunt obligate să încunoaștețe despre aceasta comisiunea.

Orice persoană poate face întâmpinări la cererea de naturalizare.

Art. 21. — Comisiunea poate să dispună:

1) ca petiționarul să completeze actele sau să dea explicațiuni orale sau scrise;

2) ca prin delegațiuni date membrilor parchetelor de orice grad sau autorităților administrative, să culeagă informațiuni sau să facă cercetările necesare;

3) să se eiteze înaintea sa orice persoană ce crede că ar putea să-i dea informațiuni folositoare.

Art. 22. — Cererile de dispensa împlinirii condițiilor prevăzute de art. 10, aliniatele 4 și 7, se adresează Ministerului Justiției. Ele vor fi întovărite de actele doveditoare.

Ministrul Justiției le va trimite Comisiunii, care va cerceta dacă petiționarul întrunește condițiunile legale pentru a i se acorda dispensa.

Comisiunea poate întreprinde cercetările ce va socoti necesare, potrivit art. 21 din această lege.

După încheierea cercetărilor, Comisiunea va întocmi un raport pe care îl va înainta Ministrului Justiției, împreună cu cererea de dispensă. Raportul va arăta dacă petiționarul întrunește sau nu condițiunile legale pentru a i se acorda dispensa.

Actele care însoțesc cererile de dispensă rămân în archiva Comisiunii.

Art. 23. — Cererile de dispensă vor fi supuse de către Ministrul Justiției, împreună cu raportul Comisiunii, Consiliului de Miniștri, care va hotări în mod suveran și nemotivat acordarea sau respingerea dispensei.

O copie de pe Jurnalul Consiliului de Miniștri va fi trimisă Comisiunii.

Art. 24. — După expirarea termenului de stagiu sau după acordarea dispensei de stagiu, Comisiunea va întocmi un raport pe care îl va înainta, împreună cu cererea de naturalizare, Ministrului Justiției.

Raportul va arăta dacă petiționarul intrunește sau nu condițiunile legale pentru naturalizare.

Actele prezentate de petiționar rămân în arhiva Comisiunii.

Art. 25. — Ministrul Justiției, pe baza raportului Comisiunii și cu încuviințarea Consiliului de Miniștri, va întocmi proiectul de lege pentru naturalizare și după ce va lua avizul Consiliului Legislativ îl va prezenta, cu mesaj Regal, Adunărilor Legiuitoare.

Art. 26. — Dacă Adunările Legiuitoare au adoptat proiectul și dacă legea a fost promulgată, petiționarul este obligat, sub sancțiunea pierderii beneficiului naturalizării, ca în termen de 60 zile dela invitațiunea Ministerului Justiției și după plata taxei de diplomă, să presteze înaintea Ministrului Justiției sau a delegatului său, care poate fi și judecătorul de pace al locului de reședință al petiționarului, jurământul de credință în formula următoare:

„Pe onoare și conștiință, jur credință „Majestății Sale Regelui României și Dinastiei, „Constituției și legilor țării, drepturilor și intereselor naționale ale poporului român”.

Ministrul Justiției va putea, pentru motive temeinice, acorda prelungirea termenului.

Art. 27. — Ministerul Justiției va elibera celui naturalizat o diplomă de naturalizare, care va face dovada cetățeniei române a acestuia.

CAPITOLUL IV

Dobândirea naturalizării prin recunoaștere

§ 1

Condițiunile recunoașterii

Art. 28. — Românii de origine, supuși unui Stat străin, având domiciliul în țară, pot

fi recunoscuți cetățeni români, indiferent de locul nașterii lor. Cel care cere recunoașterea trebuie să îndeplinească condițiunile prevăzute de art. 10, Nr. 1, 2, 3 și 5.

Pentru stabilirea calității de român de origine se va ține seamă pentru cei ce au calitatea de copii legitimi ori legitimați, de originea tatălui, iar pentru cei nelegitimați de originea mamei.

Art. 29. — Recunoașterea se acordă la cerere, prin decret regal, în mod individual sau pentru mai mulți solicitanți deodată, după propunerea ministrului justiției, care va fi întemeiată pe raportul Comisiunii pentru constatarea condițiunilor de naturalizare și recunoaștere potrivit dispozițiunilor din art. 32 și 33 ale acestei legi.

§ 2

Efectele recunoașterii

Art. 30. — Recunoașterea are efect retroactiv.

Cel recunoscut se consideră a fi fost întotdeauna român.

Cel recunoscut dobândește exercițiul tuturor drepturilor civile și politice.

Art. 31. — Recunoașterea produce aceleași efecte ca și naturalizarea în ceea ce privește naționalitatea soției și a copiilor celui recunoscut, cu deosebirea că aceștia se consideră a fi fost întotdeauna români.

§ 3

Procedura recunoașterii

Art. 32. — Cererea de recunoaștere se adresează ministrului justiției și va fi însoțită de actele doveditoare a îndeplinirii condițiunilor legale. Ea se face în persoană sau prin procurator cu procură specială și autentică.

Ministrul Justiției trimite cererea Comisiunii pentru constatarea condițiunilor de naturalizare și recunoaștere spre a cerceta dacă petiționarul intrunește condițiunile legale.

Art. 33. — Comisiunea va proceda potrivit art. 19, 21 și 22 din prezenta lege.

Comisiunea va întocmi un raport pe care îl va înainta Ministrului Justiției.

Art. 34. — Cel recunoscut este obligat a depune jurământul de credință în condițiunile prevăzute de art. 26 din prezenta lege.

TITLUL II

Pierdere a naționalității române

Art. 35. — Naționalitatea română se pierde :

- a) prin dobândirea unei naționalități străine;
- b) ca pedeapsă ;
- c) prin absență.

CAPITOLUL I

Pierdere a naționalității române prin dobândirea unei naționalități străine

§ 1

Condițiunile pierderii naționalității române prin dobândirea unei naționalități străine

Art. 36. — Pierd naționalitatea română :

- 1) cel care dobândește o naționalitate străină ca urmare a unei naturalizări în țară străină sau a exercițiului unui drept de opțiune ;
- 2) românca căsătorită cu un străin, excepându-se cazurile : când după legea soțului ea nu dobândește naționalitatea acestuia ; când și-a rezervat naționalitatea română prin contractul de căsătorie sau, în lipsa acestuia, printr-o declarație făcută anterior sau cu prilejul căsătoriei sau când streinul n'are nicio naționalitate ;

- 3) străina care a dobândit naționalitatea română prin căsătoria cu un român, când căsătoria a fost putativă sau s'a desfăcut prin divorț, din culpa soției sau prin decesul soțului, și din căsătorie sau nu au rezultat copii, iar, dacă au rezultat, aceștia nu se găsesc în viață

Dacă din căsătorie au rezultat copii și aceștia se găsesc în viață precum și dacă căsătoria nu s'a desfăcut din culpa soției, femeea nu-și pierde naționalitatea română decât în cazul când își manifestă dorința de a o pierde, făcând, în acest scop, o declarație autentică.

4) copii nelegitimi de naționalitate română mai mici de 21 de ani, legitimați de un străin, dacă legea străinului le acordă această naționalitate. Când acest copil este căsătorit, când copila este căsătorită cu un român sau, deși căsătorită cu un străin, și-a păstrat la căsătorie naționalitatea română, legitimarea nu are niciun efect asupra naționalității copilului.

5) copii nelegitimi mai mici de 21 de ani a căror paternitate cu efecte de stare civilă s'a stabilit față de un străin, dacă potrivit legii naționale a tatălui dobândesc naționalitatea acestuia.

Când copilul este căsătorit, când copila este căsătorită cu un român sau, deși căsătorită cu un străin, și-a păstrat la căsătorie naționalitatea română, stabilirea paternității nu are niciun efect asupra naționalității copilului.

6) copii celui naturalizat român care au urmat condițiunea tatălui, dacă declară, în termen de un an dela împlinirea vârstei de 20 ani, că renunță la naționalitatea română obținută prin naturalizarea tatălui lor și dacă potrivit vechii lor legi naționale redobândesc prin această renunțare vechea lor naționalitate.

Art. 37. — Pierdere a naționalității române în condițiunile art. 35 are loc de plin drept.

§ 2

Efectele pierderii naționalității române prin dobândirea unei naționalități străine.

Art. 38. — Pierdere a naționalității române prin dobândirea unei naționalități străine, în condițiunile art. 36, alin. 1, atrage după sine pierdere de plin drept a naționalității române a soției și copiilor mai mici de 21 de ani, afară numai dacă potrivit legii care reglementează noua naționalitate a soțului sau părintelui nu urmează naționalitatea acestuia.

Când însă potrivit legii care reglementează noua naționalitate a soțului sau părintelui, soția și copii mai mici de 21 ani urmează naționalitatea acestuia, — dacă soția declară în termen de o lună dela naționalizarea străină a soțului, iar copii în termen de un an dela

împlinirea vârstei de 20 de ani, că renunță la naționalitatea străină a tatălui lor, ei redobândesc, prin această renunțare naționalitatea română.

Dispozițiunile acestui articol nu se aplică copiilor mai mici de 21 de ani căsătoriți.

Art. 39. — Copii nelegitimi mai mici de 21 de ani, a căror mamă căsătorindu-se cu un străin devine străină, își păstrează naționalitatea română.

CAPITOLUL II

Pierderea naționalității române ca pedeapsă

§ 1

Condițiunile pierderii naționalității române ca pedeapsă

Art. 40. — Pierd deplin drept naționalitatea română :

1) acel care a intrat, fără prealabila autorizare a guvernului român, în orice serviciu al unui Stat ;

2) acel care fără prealabila autorizare a guvernului român, a intrat în serviciul militar la străini sau s'au alăturat unei corporațiuni militare străine ;

3) acel care s'a supus unei protecțiuni străine, pentru oricât timp și din oricare fapt ar rezulta aceasta.

Constatarea cazurilor prevăzute de acest articol se va face prin Jurnal al Consiliului de Miniștri.

Art. 41. — Naționalitatea română poate fi retrasă românului care :

1) A părăsit cu voință serviciul militar, refugiindu-se în străinătate sau în teritoriul ce ar fi ocupat de inamic ;

2) A părăsit țara pentru a se sustrage îndeplinirii serviciului militar ;

3) Locuind în străinătate, nu dă urmărire în cel mult trei luni chemării ce i s'a făcut de către Legațiunea sau Consulatul român, pentru satisfacerea obligațiunilor legii recrutării ;

4) Locuind în străinătate și făcând parte dintr'un element al armatei, nu se prezintă la unitatea sa în termen de cel mult trei luni dela

primirea ordinului de concentrare. În caz de mobilizare termenul curge dela data când decretul de mobilizare a clasei din care face parte a fost publicat în Monitorul Oficial ;

5) Locuind în străinătate se face vinovat, ca autor sau complice de un fapt care ar putea avea drept efect turburarea ordinii publice a Statului sau dacă printr'o purtare potrivnică îndatoririi de fidelitate față de țară, vatamă interesele românești sau micșorează bunul renume și prestigiul României. Se socotește purtare potrivnică îndatoririi de fidelitate față de țară, faptul de a fi înlesnit propaganda dușmănoasă împotriva României.

Art. 42. — Naționalitatea română poate fi retrasă celui naturalizat român sau recunoscut dacă : a obținut naturalizarea prin false declarațiuni, sau mijloace frauduloase ori a ascuns anumite fapte de o importanță hotărâtoare pentru obținerea naturalizării.

Naționalitatea română poate fi de asemenea retrasă celui naturalizat român dacă a suferit în primii 5 ani după naturalizare o condamnare la închisoare de cel puțin 1 an.

Art. 43. — Naționalitatea română poate fi retrasă oricărui naturalizat român, originar al unui Stat cu care România s'ar găsi în stare de război ;

1) Când se va constata că a săvârșit acte contrarii ordinii publice și siguranței interioare sau exterioare a Statului.

2) Când se va constata că fiind în serviciul țării lui de origine sau al oricărei alte țări, săvârșește acte de spionaj sau ajută acțiuni potrivnice drepturilor și intereselor naționale ale Statului și Națiunii Române.

§ 2

Efectele pierderii naționalității române ca pedeapsă

Art. 44. — Naționalitatea română se pierde cu titlu de pedeapsă dela data publicării în Monitorul Oficial al Jurnalului Consiliului de Miniștri prin care s'a retras naționalitatea română.

§ 2

Art. 45. — In caz de pierdere de plin drept a naționalității române cu titlu de pe-deapsă, soția și copii mai mici de 21 ani ai celui care a pierdut in acest mod naționalitatea, nu pierd naționalitatea română decât dacă se hotărăște aceasta prin jurnal al Consiliului de Miniștri.

Aceste dispozițiuni nu se aplică copiilor mai mici de 21 de ani căsătoriți.

Art. 46. — In caz de retragere a naționalității române, Consiliul de Miniștri va hotări dacă soția și copii mai mici de 21 ani, români, ai celui căruia i s'a retras naționalitatea română, pierd naționalitatea odată cu acesta.

Art. 47. — In toate cazurile, naționalitatea română se pierde sau se retrage independent de sancțiunile prevăzute de legiurile penale pentru infracțiunile care au provocat pierderea sau retragerea naționalității.

CAPITOLUL III

Pierderea naționalității române prin absență

§ 1

Condițiunile pierderii naționalității române prin absență

Art. 48. — Pierd naționalitatea română prin absență acei care, fără să dobândească o naționalitate străină, locuiesc fără intrerupere timp de zece ani in afară de teritoriul Statului român.

Se exceptează acei care indeplinesc peste hotare o misiune oficială in serviciul țării.

Art. 49. — Termenul absenței se socotește pentru cel ce a trecut frontiera cu un pașaport, dela data expirării valabilității pașaportului, iar pentru cel ce a trecut frontiera fără pașaport, dela data trecerii frontierei.

Termenul se intrerupe prin acordarea unui pașaport sau prin prelungirea valabilității pașaportului.

Efectele pierderii naționalității române prin absență

Art. 50. — Naționalitatea română se pierde prin absență dela data publicării in Monitorul Oficial, a jurnalului Consiliului de Miniștri, prin care s'a retras naționalitatea română.

Art. 51. — Soția și copii mai mici de 21 de ani, ai celui care a pierdut naționalitatea română prin absență, pierd de plin drept naționalitatea română odată cu acesta.

Se exceptează soția și copii mai mici de 21 de ani care, in momentul când soțul sau tatăl pierde naționalitatea sunt stabiliți efectiv in țară, precum și copii mai mici de 21 de ani, căsătoriți.

CAPITOLUL IV

Procedura retragerii naționalității române

Art. 52. — Naționalitatea română se retrage prin Jurnalul Consiliului de Miniștri după propunerea Ministrului Justiției.

In cazurile prevăzute de articolele 41, 42 și 48, retragerea nu se va putea face decât pe baza raportului Comisiunii pentru constatarea condițiunilor de naturalizare și recunoaștere.

Comisiunea va arăta in raportul său dacă sunt intrunite condițiunile prevăzute de lege pentru ca naționalitatea să poată fi retrasă.

Art. 53. — In cazurile prevăzute de articolele 41, 42 și 43 din prezenta lege, Ministerul public, la invitațiunea Ministerului Justiției, va putea cere tribunalului ultimul domiciliu din țară a fostului cetățean, punerea sub administrațiune forțată a bunurilor imobile urbane și rurale ce fostul cetățean român are in țară. Administrațiunea va avea loc potrivit regulilor privitoare la administrarea bunurilor unei persoane absente.

Incheerea care ordonă punerea sub administrațiune va identifica bunurile supuse administrațiunii și va fi inregistrată in cartea funduară iar in ținuturile unde nu sunt cărți funduare, in registrul de transcriere al Tribunalului.

Dela data înscrierii sau transcrierii, bunurile devin indisponibile; ele vor fi lichidate judecătorește iar sumele rezultate vor fi depuse la Casa de Depuneri și Consemnațiuni pe numele proprietarului.

TITLUL III

Redobândirea naționalității române

Art. 54. — Românca devenită străină prin căsătorie, redobândește naționalitatea română, dacă potrivit legii naționale a soțului prin desfacerea căsătoriei pierde naționalitatea avută.

Când însă potrivit legii naționale a soțului femeia nu pierde deplin drept naționalitatea acestuia, ea va redobândi naționalitatea română dacă stabilindu-se în țară, își manifestă printr-o declarație voința de a o redobândi.

Art. 55. — Cel care și-a pierdut naționalitatea română prin absență și-o poate recăpăta prin recunoaștere, dacă se stabilește în mod efectiv în țară și dacă este român de origine.

TITLUL IV

Dispozițiuni finale și transitorii

Art. 56. — În afară de condițiunile statornicite prin art. 9 și 10 din prezenta lege, cetățenia română, sub titlul de cetățenie de onoare, pentru servicii aduse țării și națiunii, se poate acorda la propunerea guvernului sau a inițiativei parlamentare, fără nicio altă formalitate prealabilă, de Adunările Legiuitoare cu majoritate de două treimi din numărul votanților.

Art. 57. — Exercițiul drepturilor politice pe temeiul cetățeniei de onoare, nu se poate dobândi decât prin Înalt Decret Regal, la propunerea Consiliului de Miniștri după ce beneficiarul dovedește că nu mai ocupă în țară străină nicio funcțiune publică și că a renunțat la supușenia Statului al cărui național era.

Art. 58. — Cetățenia de onoare acordată străinilor de județe sau de comune nu are niciun efect asupra naționalității.

Nici într'un caz ea nu poate fi acordată decât în condițiile stabilite de legea adminis-

trativă și numai pentru servicii excepționale aduse județului sau comunei.

Art. 59. — Când pentru păstrarea, pierderea sau redobândirea naționalității române, această lege pune obligațiunea facerii unei declarațiuni, ea trebuie făcută în formă autentică.

Art. 60. — Taxa de diplomă de naturalizare este de lei 3.000.

Diploma de recunoaștere nu este supusă nici unei taxe.

Art. 61. — Ambasadele, Legațiunile și Consulatele române sunt obligate a comunica Ministerului Justiției numele celor care se află în stare de absență potrivit prezentei legi.

Art. 62. — Locuitorii provinciilor alipite sunt români prin anexiune în condițiunile prevăzute de tratatele de pace, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate prin legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române din 24 Februarie 1924.

Toți cei care nu au îndeplinit cerințele legii din 24 Februarie 1924, sunt considerați că au renunțat la cetățenia română, așa cum le îngăduie principiile generale și dispozițiunile tratatelor.

Art. 63. — Persoanele care la intrarea în vigoare a acestei legi locuiesc în străinătate de cel puțin zece ani fără acte de călătorie (pașaport sau alt act asemănător) sau, deși au avut acte de călătorie, termenul de valabilitate a acestora a expirat de mai mult de 10 ani, vor fi socotite a fi pierdut naționalitatea română dacă, până la 1 Februarie 1940, nu se vor înmatricula la un oficiu diplomatic sau consular român.

Efectele pierderii naționalității române, în ce privește soția și copii, sunt cele arătate de art. 51.

Constatarea pierderii naționalității române se va face prin Deciziunea Ministerului Justiției. Naționalitatea se va socoti pierdută pe ziua de 1 Februarie 1940.

După trecerea unui an dela data prevăzută în alineatul precedent deciziunea ministerială nu mai poate interveni.

Art. 64. — Persoanele care, la data intrării în vigoare a acestei legi, locuiesc în străinătate, au vârsta de 25 ani impliniți și n'au satisfăcut obligațiunile legii de recrutare vor fi socotite a fi pierdut deplin drept cetățenia română dacă, până la 1 Februarie 1940, nu vor satisface aceste obligațiuni.

Efectele pierderii naționalității române în acest mod în ceea ce privește soția și copii, sunt acelea prevăzute de art. 51 din prezenta lege.

Art. 65. — Cererile de naturalizare aflate la Ministerul Justiției pe care Comisiunea prevăzută de art. 11 din legea dela 24 Februarie 1924, nu le-a examinat ca și acelea pe care le-a examinat și s'a pronunțat favorabil asupra lor, vor fi trimise în cercetarea Comisiunii pentru constatarea condițiunilor de naturalizare și recunoaștere instituită prin art. 17 și 18 ale legii de față.

Cercetarea acestor cereri se va face de Comisiune în conformitate cu dispozițiunile din prezenta lege.

Art. 66. — Cererile de naturalizare ale românilor de origine aflate la Ministerul Justiției la data intrării în vigoare a acestei legi vor fi soluționate ca cereri de recunoaștere.

Aceste cereri ca și acelea votate de Cameră sau Senat în inte de 29 Martie 1923, nu vor mai fi supuse Comisiunii pentru constatarea condițiunilor de naturalizare și recunoaștere prevăzută de prezenta lege.

Ministerul Justiției va proceda la soluționarea lor potrivit dispozițiunilor art. 19 și 21 ale acestei legi.

Cererile de recunoaștere ce se vor introduce după intrarea în vigoare a legii de față se vor trimite Comisiunii pentru constatarea condițiunilor de naturalizare și recunoaștere și se va proceda conform dispozițiunilor din articolele respective.

Art. 67. — Cererile de naturalizare ce au fost respinse de Comisiunea prevăzută de art. 11 din legea dela 24 Februarie 1924, pentru neindeplinirea vârstei sau stagiului vor putea fi reintroduse după indeplinirea acestor condițiuni, fără a mai fi nevoie de o nouă declarație de manifestare a voinței.

Art. 68. — Până la convocarea Adunărilor Legiuitoare naturalizările se vor face prin decrete cu putere de lege în condițiunile art. 98 din Constituțiune.

Art. 69. — Legea de față intră în vigoare pe ziua de 1 Februarie 1939.

Art. 70. — Toate dispozițiunile legii privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române publicată în Monitorul Oficial Nr. 41 dela 24 Februarie 1924 precum și orice alte dispozițiuni din legi și regulamente care sunt contrare legii de față se abrogă.

Nr. 86.

LEGE

privitoare la îndatoririle proprietarilor și chiriașilor principali de a declara identitatea chiriașilor și subchiriașilor.

(Publicată în Mon. Of. Nr. 26 din 1 Febr. 1939).

Art. 1. — Proprietarii de imobile din municipii și comune urbane sau suburbane și chiriași principali în caz de subînchiriere, sunt obligați ca în termen de 24 ore dela data închirierii sau subînchirierii să declare la circumscripția de poliție sau postul de jandarmi al locului unde se află imobilul, numele chiriașilor, sau al subchiriașilor, profesiunea și locul unde o exercită, prezentând totodată spre vizare actele de identitate ale acestora.

De asemenea, în același termen, se va aduce la cunoștința autorităților respective orice modificare intervenită în cursul locațiunii.

Pentru imobilele închiriate sau subînchiriate, cu contracte scrise sau verbale în curs

de executare, declarația se va face în termen de 5 zile dela data publicării prezentei legi.

Art. 2. — Aceeași îndatorire o au toți acei care dau cu chirie camere mobilate sau paturi, cât și acei care găzduesc fără plată, sub orice titlu persoane străine din alte localități sau chiar din aceeași localitate.

Art. 3. — Se vor pedepsi cu amendă, dela 100.000 la 2.000.000 lei, toți acei care, nefăcând declarațiile prevăzute de art. 1 și 2 din prezenta lege, se vor dovedi că au avut ori au chiriași urmăriți de justiția penală pentru infracțiuni la ordinea publică sau condamnați în lipsă pentru același fel de infracțiune.

Atunci când se va dovedi că cineva n'a făcut declarațiile cerute de art. 1 și 2 din prezenta lege, datorită numai unei simple omisiuni, iar chiriașii pe care i-a avut sau îi are sunt persoane care nu cad sub prevederile alineatului precedent, amenda va fi dela 3.000 la 10.000 lei.

Art. 4. — Amenda va fi aplicată în toate cazurile prevăzute de prezenta lege de judecătoria de pace a circumscripției unde se găsește imobilul, pe baza procesului-verbal dresat de comisarul de poliție respectiv sau de șeful postului de jandarmi.

Procesul-verbal va fi întocmit de cei în drept după o prealabilă descindere și constatare la fața locului.

Cartea de judecată va putea fi atacată cu apel atât de Ministerul public, cât și de partea interesată, potrivit normelor din procedura penală.

Art. 5. — Executarea amenzii rămasă definitivă, se va face de organele fiscale pe orice avere mobilă sau imobilă a condamnatului potrivit legii pentru urmărirea și perceperea veniturilor Statului.

În caz de insolvabilitate sau de imposibilitate de executare a întregii amenzi, fiscul va dresa un proces-verbal în acest sens, trimițându-l Ministerului public pentru transformarea în închisoare a debitului rămas neacoperit.

Art. 6. — Dacă condamnățiunea privește

persoana care închiriază una sau mai multe camere mobilate, ele vor pierde dreptul de a mai face asemenea închirierii pe viitor.

Art. 7. — Cu începere dela 23 Aprilie 1939, se înființează pentru toate imobilele din municipii, comune urbane și suburbane, indiferent de destinația lor, o carte a imobilului, în care proprietarii sau chiriașii principali în caz de subînchiriere vor trece toate datele referitoare pe persoanele ce locuiesc permanent sau provizor în imobil, potrivit dispozițiilor din art. 1 și 2 din prezenta lege.

Acei care nu se vor conforma întocmai acestor dispozițiuni vor fi pasibili de sancțiunile prevăzute de art. 3 din legea de față.

Art. 8. — Cartea de imobil, va fi întocmită pentru toată țara de Prefectura Poliției Municipiului București și va fi pusă în aplicare cu începere dela 23 Aprilie 1939, potrivit dispozițiilor unui regulament special care va face parte integrantă din prezenta lege și care se va publica cel mai târziu până la 15 Februarie 1939.

Nr. 503.

DECIZIUNI

ale Comisiei Centrale a Timbrului.

Deciziunea din 10 Noembrie 1938.

Prin art. 75 din legea pentru lichidarea datoriile agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 și prin art. 22 § 56 alineatul II din legea timbrului, sunt scutite de orice timbre și taxe, toate declarațiile, cererile și în general toate actele de procedură relativ la aplicarea dispozițiilor legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Față de generalitatea termenilor întrebuițați în redactarea acestor două dispozițiuni și dat fiind că reglementarea raporturilor dintre creditori și debitori, prin amputarea creanțelor în proporție de 20—70% a fost o problemă

socială, economică și politică, pentru a cărei rezolvare și Statul trebuia să facă sacrificii, urmează că trebuie a fi considerate ca scutite de orice timbre și taxe, orice cereri și acte de procedură în legătură cu legea lichidării, deci și cererile și actele de procedură făcute în urmărirea îndreptate de creditori în contra debitorilor în restanță cu ratele, pentru realizarea creanțelor reduse, acte și cereri care sunt în legătură cu legea de lichidare, deoarece se fac în baza art. 13 și 14 din această lege.

Dispoz. din art. 75 din regulamentul legii de lichidare nu vin împotriva acestei interpretări, enumerațiunea din acest articol fiind demonstrativă.

Deciziunea din 7 Februarie 1939.

1. Asociațiunile de pășunat, instituite potrivit art. 20 și 22 din legea pentru organizarea, administrarea și exploatarea pășunelor, în scopul de a asigura pășunelor comune o utilizare și o exploatare mai economică, sunt considerate, prin art. 42 din legea privitoare la organizarea și încurajarea agriculturii, instituțiuni de interes obștesc, iar prin art. 29 din legea pentru organizarea, administrarea și exploatarea pășunelor sunt declarate persoane juridice și supuse, potrivit aceleiași legi, tutelei și controlului Ministerului Agriculturii și Domeniilor.

Așa fiind și cum, potrivit art. 1 din legea pentru persoanele juridice, persoanele juridice create prin lege, sunt persoane juridice de drept public, urmează că suszisele asociațiuni, pentru corespondența ce o au cu autoritățile publice, beneficiază de scutirea de timbru prevăzută prin art. 22, par. 1, din legea timbrului.

2. După art. 24 din legea pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, un contract de ucenicie nu poate fi valabil, decât dacă e făcut în scris și este înregistrat la Camera de muncă.

Așa fiind, dispozițiunea de scutire de orice taxe de timbru, prevăzută prin art. 28 din aceeași lege, se referă și la cererea de înregistrarea contractului la Camera de muncă, fără de care nu există contract de ucenicie.

Toate celelalte cereri, în legătură cu contractul de ucenicie, nu pot beneficia de suszisa dispozițiune de scutire, întrucât scutirea se referă numai la contractul de ucenicie.

Deciziunea din 17 Februarie 1939.

Intrucât prin art. 191 din legea pentru organizarea cărților funciare din 27 Aprilie 1938, și prin art. 76 din legea pentru organizarea cărților funduare din 20 Aprilie 1933, sunt scutite de taxele de timbru numai actele procedurale făcute până la data rămânerii definitive a susziselor cărți și întru cât scutirile în materie de timbru sunt de strictă interpretare, urmează că nu sunt scutite de taxele de timbru schițele și coalele de anunț pe care tehnicienii cadastrali le întocmesc, după acea dată, pentru ținerea la curent a cărților cu schimbările survenite în configurația parcelelor ori în persoana posesorilor.

Deciziunea din 21 Februarie 1939.

1. Aranjamentele încheiate între creditori și debitori, potrivit art. 52 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, nu sunt supuse la niciun impozit proporțional, dacă pentru creanțele care formează obiectul lor s'a plătit impozitul, fiindcă în cazul acestor aranjamente nu intervine nici un act juridic nou, ci creanțele vechi, care au suportat odată taxa de timbru, suferă schimbări în ce privește cantumul și dobânda, care se reduc și în ce privește termenul de plată, care se prelungește.

Așa fiind, dispozițiunea art. 67 din legea de lichidare, prin care se reduc la jumătate taxele de timbru și impozitele pentru convențiile și transacțiile având de obiect stingerea sau lichidarea datoriilor prevăzute de lege, nu-și poate găsi aplicațiunea decât în cazul când acele convenții și transacții ar cuprinde — așa cum și art. 4 par. 14, din legea timbrului prevede — acte juridice noi, care după legea timbrului, ar fi supuse la plata de taxe de timbru și impozite.

2. După art. 14, par. 17, din legea timbrului, nu orice derivate de produse agricole sunt supuse, în caz de vânzare, impozitului proporțional de 1,40 la sută, ci numai făinurile de tot felul, pastele făinoase și malțul, întru cât din derivatele de produse agricole numai acestea sunt enumerate de lege, iar enumerarea, dat fiind caracterul restrictiv al legilor în materie de timbru, este limitativă.

Arpacașul, care e orz decorticat, nu intră în nici una din aceste categorii.

Așa fiind, vânzările de arpacaș nu pot fi

supuse la plata impozitului proporțional prevăzut mai sus.

3. Scutirea de orice timbre și taxe, pe care art. 75 din legea pentru lichidarea datoriilor și art. 22, par. 56, din legea timbrului o prevăd pentru cererile și actele de procedură relativ la aplicarea dispozițiunilor cambiale reglementate prin art. 76, din aceeași lege, de oarece despre aceste acțiuni, în ce privește taxele de timbru, se ocupă, în mod special, același articol 75, care, prin partea dela urmă, așa cum este lămurită și dezvoltată prin articolul cu același număr din regulamentul legii, prevede că suszisele acțiuni sunt scutite numai de jumătate din impozitul proporțional.

Așa fiind, acțiunile în chestiune, care în definitiv nici nu sunt cereri ori acte de procedură relativ la aplicarea dispozițiunilor legii de lichidare, sunt supuse taxei de timbru întregi și impozitului proporțional, pe jumătate, prevăzute de art. 5, par. 1, din legea timbrului.

Nr. 535.057.

Sumarul general al Nr. 3

DOCTRINĂ, INFORMAȚIUNI, RECENZII ETC.

	Pag.
Gânduri despre Inviere de Dl. I. N. L. — — — — —	103
Cronica de Dl. I. N. Lungulescu — — — — —	105
Problema unificării legislative și instituția cărților funduare de Dl. Dr. Ioan Lazăr — — — — —	108
Specii de cazuri neaplanate de Dl. Dr. Petru Penția — — — — —	110
Ingerul, de Dl. Lazăr Bădescu — — — — —	112
Informator legislativ de Dl. Dr. Ion Tenchea — — — — —	113
Recenzii de Dl. Dr. Emil Botiș — — — — —	116
„ de Dl. Eugen Feneșan — — — — —	117

LEGISLAȚIE

1. Lege privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române (Publ. în Mon. Oficial Nr. 17 din 20 Ianuarie 1939) — — — — —	153
2. Lege privitoare la îndatoririle proprietarilor și chiriașilor principali de a declara identitatea chiriașilor și subchiriașilor — — — — —	161
3. Deciziuni ale Comisiunii Centrale a timbrului	
Deciziunea din 10 Noembrie 1938 — — — — —	162
„ „ 7 Februarie 1939 — — — — —	163
„ „ 17 Februarie 1939 — — — — —	163
„ „ 21 Februarie 1939 — — — — —	163

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

I. Drept civil — — — — — sp. 41—44	V. Carte funduară — — — — — sp. 60—61
II. Procedură civilă — — — — — sp. 45—48	VI. Legi speciale — — — — — sp. 62—64
III. Drept comercial — — — — — sp. 49—52	VII. Drept administrativ — — — — — sp. 65—67
IV. Drept penal și procedură penală sp. 53—59	VIII. Drept Fiscal — — — — — sp. 68—69
	IX. Diverse — — — — — sp. 70

INDEX ALFABETIC.

Act notarial public.	Pagina		Pagina
Sp. 42. — Potrivit art. 7 al legii XXXV : 1874, notarul public este în drept a dresa acte publice în limba română, precum și în acele pentru care a fost autorizat de Ministerul de Justiție, iar în conformitate cu art. 78 din aceeași lege, când partea nu înțelege nici una din limbile în cari notarul public are drept a dresa acte publice, acesta e obligat să dreseze actul în limba română și să aplice un interpret, observând în privința acestuia dispozițiunile cuprinse în art. 72 al legii.		Conform art. 26 al legii VII : 1886, notarul public are dreptul a dresa acte publice în limba română și fără aplicarea interpretului, atunci când partea nu vorbește limba română, dacă are autorizare de a dresa actul în limba vorbită de parte, când adică vorbește limba părții. În acest caz va adevăra și atesta, că actul, înainte de subscriere, l-a explicat părții în limba vorbită de aceasta.	
		Un asemenea act public face dovadă deplină, admitându-se însă, dovada contrarie și față de un atare act, în condițiunile art. 316 pr. civ.	

	Pagina
Intrucât actul dresat de un notar public n'ar corespunde cerințelor legale, din care cauză nu se poate privi act public, urmează să se vadă, dacă n'ar putea fi considerat ca document privat. — — — — —	119
Anularea mandatului de arestare pentru vicii de formă.	
V. sp. 54. — Mandat de arestare — — — — —	134
Apelul în divorț.	
V. sp. 41. — Divorț — — — — —	119
Apel tardiv.	
Sp. 45. — Nu poate fi respins pe acest motiv decât după ascultarea părților. Art. 490 pr. civ. ard. — — — — —	124
Cambial.	
Sp. 49. — Actul de protest este nul dacă nu arată ora la care a fost dresat. Rațiune. Art. 69 din legea cambială din 1934 — — — — —	129
Carte funduară.	
Sp. 60. — Principiul publicității. Efecte față de terți. — — — — —	143
Carte funduară. Uzucapiune.	
Sp. 61. — În legătură cu instituția cărților funduare, dispozițiunile codului civil austriac, sunt aplicabile, și pe teritoriul de aplicațiune a dreptului cutumiar maghiar. — — — — —	143
Cetățenie.	
V. sp. 67. — Naționalitate. — — — — —	148
Competență. Infracțiunea minorilor la legea pentru apararea ordinei în Stat	
V. sp. 56. — Minori — — — — —	135
Coachiziție.	
Sp. 43. — Instituirea succesorală a coachiziției este o instituție de privilegiu a clasei de ordin comun care se ocupă cu agricultura, industria și comerțul. Funcționarul public nu intră în această clasă de ordin comun	122
Contencios administrativ.	
Sp. 65. — În baza legii din 13 Septembrie 1938,	

	Pagina
prin care se completează art. 6 din legea pentru contenciosul administrativ, acțiunea în daune direct la instanțele de drept comun, este inadmisibilă dacă în prealabil nu s'a stabilit ilegalitatea actului abuziv. Legea din 13 Sept. 1938 este retroactivă.	146
Contrafacere.	
V. sp. 64. — Marca de fabrică — — — — —	145
Delapidare. Legea nouilor instanțe criminale.	
Sp. 59. — Crima de delapidare dată în competența Tribunalului. Sesizare. Lipsa deciziunei Camerei de acuzare. Restituirea dosarului Judecătorului de instrucție sau anularea urmăririi. Încheiere. Calea de atac.	
Înțelesul art. 4 din legea pentru modificarea unor dispoziții din legea pentru organizarea nouilor instanțe criminale din 2 Noembrie 1938. Cu notele Dlor: M. Pâr-vulescu și I. N. Lungulescu — — — — —	139
Divergență.	
Sp. 46. — Dacă înaintea complexului de divergență se pot invoca și alte chestiuni decât aceea asupra căreia s'a produs divergența? Soluțiune afirmativă când intervin noi situațiuni juridice în strânsă legătură cu soluțiunea divergenței. — — — — —	125
Divorț.	
Sp. 41. — Legea matrimonială din Ardeal, în ce privește procedura de urmat în materie de divorț, neprevăzând dispoziții cu privire la judecarea apelului, urmează că în această privință se aplică normele din legea accelerării. — — — — —	119
Expropriere.	
Sp. 70. — Hotărârile de expropriere rămase definitive, având efect să transmită proprietatea terenurilor expropriate, în mod irevocabil în patrimoniul Statului, sunt opozabile „erga omnes”, astfel că, acei cari nu și-au valorificat drepturile lor în timp util, nu mai pot ridica nici o pretențiune asupra terenului expropriat, drepturile lor putându-se exercita numai asupra titlurilor de rentă consemnate ca preț — — — — —	149
Faliment.	
Sp. 50. — Falitul nu poate solcita înecetarea fali-	

	Pagina		Pagina
mentului său, pe temeiul art. 68 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane dela 7 IV. 1934. Rațiune. — — — — —	130	finitiv în patrimoniul adjudecatarului, din momentul în care licitația a rămas definitivă. Acest drept al adjudecatarului nu este condiționat de intabularea lui în cartea funduară, intabulare ce urmează a fi făcută chiar din oficiu de către instanța cărții funduare. (Aplicațiune în legătură cu art. 15 alin. 2 din legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934.)	127
<i>Grafiere.</i>		<i>Mandat de arestare.</i>	
Sp. 53. — Retragera apelului numai în ce privește penalitatea. Consecințe cu privire la acțiunea civilă Aplicațiune. — — — — —	134	Sp. 54. — Anularea lui pentru vicii de formă. Emiterea unui nou mandat. Valabilitate. —	124
<i>Interogatoriul avocatului public.</i>		<i>Marcă de fabrică.</i>	
V. Sp. 62. Legea avocaților publici — — — —	144	Sp. 64. — Contrafacere. Constatarea imitațiunei frauduloase de natură a produce confuziune. Obligațiunea de publicitate a deciziunei poate fi ordonată și de instanțele civile. Art. 1, 12, 13 și 14 din legea mărcilor de fabrică. — — — — —	145
<i>Învățământ primar. Transferare.</i>		<i>Martori.</i>	
Sp. 65. — La grad egal se preferă cel mai bine notat și fără pedepse. Nerespectare. Anulare. Art. 124 din legea învățământului primar.	147	Sp. 55. — Neluarea măsurii ca martorii audiați să nu părăsească sala, nu este sancționată cu nulitate. Art. 303 pr. pen. Regele Carol II. — —	135
<i>Impozit pe lux și cifra de afaceri.</i>		<i>Minori.</i>	
Sp. 68. — Legea nu prevede drept condiție, pentru ca cineva să fie considerat mic meseriaș, ca să aibă un atelier. Micul meseriaș este scutit de plata impozitului pe lux și cifra de afaceri, deci implicit și de ținerea registrului special prevăzut de lege. — — — —	148	Sp. 56. — Participarea la asociațiuni interzise în funcțiune la legea pentru apărarea ordinii în stat și la decretul Stării de Asediu. Conflict de competență între tribunalul minorilor și tribunalul Militar. Competența revine tribunalului minorilor, Rațiune. — — — —	135
Sp. 69. — Legea obligă pe apelant ca să depună la dosar, în termenul de apel, actele de care se servește, — fără a sancționa însă abaterea dela această dispoziție cu nulitatea apelului. Apelantul, la cererea adversarului, poate fi declarat decăzut din dreptul de a se mai putea folosi de actul neanexat în timp util, la petiția de apel. — — — — —	149	<i>Naționalitate.</i>	
<i>Legea avocaților publici.</i>		Sp. 67. — Recurs respins. Contestație. — În contestație nu se pot invoca decât vicii de procedură, iar nu și motive de apărare în fond.	148
Sp. 62. — Avocații publici nu pot răspunde la interogator și nu pot face recunoașteri în numele autorității pe care o reprezintă decât în baza unei delegațiuni speciale. Art. 27 din legea avocaților publici. Cu nota redacției.	144	<i>Ordonanța 4420—1918.</i>	
<i>Legea contractelor de muncă.</i>		Sp. 44. — În spiritul acestei ordonanțe, nu este necesar ca actul scris să fie citit și explicat, să cuprindă clauza intabulandi și să conțină toate formele pentru a putea constitui un act potrivit pentru intabularea dreptului de proprietate. Probe. Libera lor apreciere, făcută conf. art. 270 pr. civ. de către instanțele de fond, scapă de sub controlul instanței de recurs.	123
Sp. 63. — Salariat care prestează în parte muncă fizică și în parte muncă intelectuală. Munca care predomină caracterizează și calitatea salariatului de muncitor sau funcționar particular. Aplicațiune la șofer de autobuz. —	144		
<i>Licitație imobiliară.</i>			
Sp. 48. — În conformitate cu legiuirile în vigoare în Ardeal, imobilul scos în urmărire și vândut prin licitație publică, trece în mod de-			

Procedură civilă.

Pagina

Pagina

Sp. 47. — În complexul de divergență părțile litigante pot invoca noul mijloc de apărare când sunt în strânsă legătură cu motivele deduse în divergență sau au caracterul de excepțiuni pe emtorii de fond cari pot face inutilă discutarea pricinei.

Deși în sistemul procedurii civile din Ardeal instanțele pot da hotărâri de principiu, fără să se desinvestească definitiv de judecarea pricinei, însă atari hotărâri, având un caracter preparatoriu sau premergătoare fondului, potrivit art. 21 din legea Curții de Casație, care se aplică pe întreg teritoriul țării și legea nu prevede nici-o derogare, nu se pot ataca decât odată cu fondul. —

125

Reabilitare.

Sp. 57. — Simpla cerere a unui condamnat de a i-se acorda reabilitarea nu creează un drept, ci numai o simplă expectativă. Din acest motiv, cererea introdusă dar nesoluționată înainte de intrarea în vigoare a noului cod de justiție militară, nu mai poate fi admisă după intrarea în vigoare a acestui cod, dacă prin dispozițiile lui se interzice acordarea reabilitării pentru faptul care a atras condamnarea celui care a cerut reabilitarea.

Art. 175 și urm. Cod penal Carol II și art. 413 din Codul justiției militare din 20 Mai 1937. —

136

Revizuire.

Sp. 58. — Când este vorba de o examinare în fond a motivelor invocate în cererea de re-

vizuire pentru a se aprecia în fapt chestiunea ce ar constitui o cauză de nevinoșie a condamnatului, în acest caz prezența Ministerului public este necesară, Art. 504 pr. pen. —

138

Societate în nume colectiv.

Sp. 51. — Situația asociațiilor nu este alta decât aceea a unor garanți legali. Societatea fiind debitoare principală pentru actele încheiate în numele ei, asociații nu au decât o obligațiune accesorie. Orice modificare ar interveni cu privire la obligațiunea debitorului principal (societatea), această modificare are efect și asupra debitorilor solidari (asociații garanți legali). —

131

Transferare învățător.

V. sp. 66. — Învățământul primar —

147

Transport C.F.R.

Sp. 52. — Predătorul are drept de dispoziție asupra mărfii, până în momentul când scrisoarea de trăsură s'a eliberat destinatarului. Din acel moment dreptul de dispunere revine celui din urmă. Aceasta nu exclude însă, valorificarea de către predător, a despăgubirilor pentru daunele suferite în cursul transportului, cu singura restricție, că după sosirea mărfii la destinație, el nu-și mai poate valorifica drepturile în justiție, decât cu autorizațiunea destinatarului. —

132

Uzucațiune.

V. sp. 61. — Carte Funduară —

143

Juridice

I. N. Lungulescu : Dreptul forței și forța dreptului R.-Vâlcea 1921.	I. N. Lungulescu : Clasicism și romantism juridic (lucrare premiată) Timișoara 1937.
I. N. Lungulescu : Evoluția Dreptului și exegeza legii Timișoara 1934.	I. N. Lungulescu : În preajma votării noului cod de procedură penală Timișoara 1935.
I. N. Lungulescu : Călăuza ofițerului de poliție judiciară Timișoara 1938.	I. N. Lungulescu : Drept și Dreptate (lucrare premiată) București Fund. culturală Carol II,

Literar filosofice

I. N. Lungulescu : O nouă concepție despre lume R.-Vâlcea 1929.	I. N. Lungulescu : De pe culmile gândirii spre zarea Absolutului R.-Vâlcea 1930.
I. N. Lungulescu : Școala Alexandrină în lumina operelor lui Panten, Clement și Origen R.-Vâlcea 1930.	I. N. Lungulescu : Energia spirituală R.-Vâlcea 1931.
	I. N. Lungulescu : Problema sufletului în cultura contemporană Sibiu 1934.

INDUSTRIA LÂNEI S. A.

Capital: 80.000.000 lei;

Fabrică de postav, torcătorii de Kammgarn și Streichgarn, tricotaj și împletituri, fabrică de panglici. (Stofe moderne și efine pt. doamne și domni).

Sediul central: I. Timișoara II. Spl. Industria Lânei I. Telefon 141-145

Sucursale: București str. Franklin Bouillon (fost Gabroveni) 4

Adresa telegrafică: ILSA Timișoara

Banca Românească S. A.

CAPITAL (31 XII. 1926): 544,362.101;

Operațiuni bancare în țară și străinătate; **Sediul central:** București (Reg. Soc. b. nc. No. 45 din 29 Oct. 1934); **Sucursale:** Arad, Bacău, Bălți, Bazargic, Botoșani, Brăila, Brașov, Cernăuți, Cetea Albă, Chișinău, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Ismail, Oradia, Ploesti, Satu Mare, Sibiu, Tg. Mureș, Timișoara, Tighina, Tulcea;

Adresa telegrafică: Românească

Băncile Bănățene Unite S. A. Timișoara

Fondat în anul 1888—Capital social deplin vărsat Lei 52.000.000 - Rezerve Lei 11,550.000 Centrala: Timișoara - Sucursale: Arad, Jimbolia, Lipova, Lugoj, Sănnicolaul-mare

Autorizată pentru comerțul cu devize. — Preia depuneri pe livrete de economie și pe cont curent; la vedere și pe termen.

Acordă credite și escontează remise. — Execută încasări și asemnări. — Cumpără și vinde efecte de stat. — Se ocupă cu transacțiuni în devize. — Inchiriază safe-uri. — Preia în păstrare efecte și alte valori. — Execută toate afacerile bancare cu conștiinciozitate și pe lângă condițiuni cele mai favorabile

Banca Victoria S. A. Arad

SUCURSALA TIMIȘOARA

Capital Lei 80,225.000 Rezerve Lei 24,000.000

Telefon: 5-10

Sedii: Arad, Oradea, Buteni, Chișineu-Criș, Radna, Salonta, Șiria

Face toate operațiunile de bancă.